

НЕРАЗРЪШЕНОТО

ЛЕКЦИИ

НА ОБЩИЯ ОКУЛТЕНЪ КЛАСЪ

НА УЧЕНИЦИТЪ
ОТЪ ВСЕМИРНОТО БЪЛО БРАТСТВО
VI ГОДИНА (1926—1927 г.)

ТОМЪ II.

СОФИЯ
1933

НЕРАЗРЪЩЕНОТО.

„Върнѣ, истиненѣ, чистѣ и
благѣ всѣкога бжди!“

Размишление.

Четоха се темитѣ: „По какво се отличава напредналия ученикѣ“?

Сега ще напиша нѣколко равенства:
 $1=1$; $2=1$; $3=1$; $4=1$; $5=1$; $6=1$; $7=1$;
 $8=1$; $9=1$. Какво разбирате отъ тия равенства? Прѣдставете си, че имате едно дѣте на една годишна възраст. Какви резултати ще има то прѣзъ първата година на своя животѣ? Какви ще бждатъ резултатитѣ на неговия животѣ прѣзъ втората, третата и най-послѣ прѣзъ деветата година? Дѣтето е сжщото, но резултатитѣ на неговия животѣ прѣзъ тия деветъ години ще бждатъ ли едни и сжщи?

Ще ви задамъ другъ въпросъ: врѣмето и пространството ли опрѣдѣлятъ живота, или животътъ опрѣдѣля врѣмето и пространството? Врѣмето и пространството сжществуватъ като нѣщо дадено на нашето съзнание. Това е субективно схващане. Врѣмето и пространството обективно не сжществуватъ. Тѣ не могатъ да се хванатъ. Казватъ, че тѣлата се вмѣстватъ въ пространството. По тѣзи въпроси могатъ да се явятъ редъ разсждения. Прѣдставете си, че имате единъ центъръ A и една свѣтеща точка B . Ако завъртите точката B около центъра A , ще се образува единъ свѣтълъ



кржгъ. Питамъ: точката *В* има ли голѣмината на свѣтлия кржгъ? Тя може ли да излѣзе вънъ отъ свѣтлия кржгъ? Ако тази точка има животъ въ себе си, тя може да се продължи, да стане по-голѣма, но ако нѣма животъ въ себе си, тя ще остане еднакво голѣма. Какво показва този свѣтълъ кржгъ? Този свѣтълъ кржгъ показва, че е образуванъ отъ движението на една свѣтла точка. По този начинъ се обяснява образуването на вселената. Вселената се е образувала отъ една точка, която нѣма никакво измѣрение, но като се е движила едноврѣменно по всички направления, тя е образувала хиля-

ди кржгове. Слѣдователно, вселената изглежда голѣма, но сама за себе си тя нѣма никаква голѣмина. Щомъ движението на тази точка спре, всичко се съсредоточава въ нея, и тогава казваме, че вселената е много малка, равна на точка. И като точка, тя нѣма никакво измѣрение. Докато точката се движи, вселената има измѣрения; щомъ прѣстане да се движи, тя изгубва всички свои измѣрения.

Питамъ: като говоря по въпроса за вселената, каква полза ще имате отъ това? Туй сж разсждения, които могатъ да занимаватъ само философитѣ. Може да е така, може и да не е така. Като наблюдавате живота на сегашнитѣ хора, виждате, че човѣкъ се ражда, расте, развива се и като достигне до извѣстна стадия, неговото развитие спира. Той се връ-

ща въ обратния път на своя животъ. Защо човѣкъ е създаденъ така? Защо трѣбва да се роди и послѣ да умре? Ще кажете, че волята Божия е била такава. Обаче, кой отъ васъ е билъ при Бога, когато Той е създавалъ свѣта, да знае, че Неговата воля е била такава? Богъ разговарялъ ли се е съ васъ, да знаете, че така е пожелалъ? Щомъ Богъ не се е разговарялъ съ васъ, всѣки може да отрече вашитѣ твърдения. Мнозина казватъ, че сж се разговаряли съ Бога. Ако е вѣрно, нека докажатъ тази своя опитностъ. Какъ ще се докаже това нѣщо обективно? Евреитѣ казватъ, че когато Мойсей се качилъ на планината, тамъ се разговарялъ съ Бога. Вѣрно ли е това, или не? Ако е вѣрно, то може да се провѣри и сега. Ако слънцето е изгрѣло прѣди хиляда години само веднѣжъ, а слѣдъ това вече не е изгрѣвало, ние не можемъ да докажемъ, че наистина то нѣкога е изгрѣло. Абсолютната реалностъ има това качество, че тя всѣкога може да се провѣри.

Тѣй щото, когато човѣкъ не е провѣрилъ реалността, това показва, че той не е въ съгласие съ нея. Значи, неговото движение е по-слабо отъ движението на реалността, вслѣдствие на което тя остава непонятна за неговия умъ. Запримѣръ, всички подържатъ, че растенията растатъ. Питамъ: растенето движение ли е? Растенето е движение, но толкова бавно, че се изискватъ много години, за да се забѣлжи. И растенията се движатъ отъ едно мѣсто на друго, както животнитѣ и хората, но за да забѣ-

лѣжите, че едно дърво се е прѣмѣстило отъ едно мѣсто на друго, трѣбва да минатъ поне сто години. Ето защо, на пръвъ погледъ се вижда, като че растенията не се движатъ. Сжщо така и почвата се движи. Запримѣръ, Стара Планина днесъ не е на сжщото мѣсто, дѣто е била прѣди двѣ хиляди години. Нѣкога тя е била къмъ Карпатитѣ, а сега отива къмъ Срѣдиземно море. Земята, слънцето, всички планети се движатъ. Всичко въ вселената е въ движение. Единственото сжщество, което не се движи, е Богъ. Вънъ отъ Него всичко е въ движение, но съ различна степенъ на бързина.

Сега, като знаете тия нѣща, какво заключение, какъвъ изводъ ще направите? Какво заключение ще извадите отъ това, че всичко се движи? Вие трѣбва да си кажете: щомъ земята, слънцето, всички планети, животни и растения се движатъ, мѣнятъ мѣстата си, тогава и нашитѣ научни теории, нашитѣ морални възгледи за живота ще се подвизатъ, ще се измѣнятъ. Вие трѣбва да благодарите, че всичко въ свѣта е подложено на промѣни. Нѣкои казватъ, че днешниятъ моралъ е сжщиятъ, какъвто е билъ въ миналото. Не, не е така. Колкото малко и да се е измѣнилъ, все пакъ има разлика между морала на миналото и този на настоящето. Съврѣменнитѣ хора не знаятъ още, какво нѣщо е истинскиятъ моралъ. Ако първитѣ хора, които бѣха въ райската градина, знаеха, какъвъ е Божиятъ законъ, какъвъ моралъ се изисква, тѣ не биха сгрѣшили. Тѣ сгрѣшиха, понеже не

разбраха Божия законъ и гледаха на живота дѣтински. Адамъ много пѣти се е прѣраждалъ на земята и ще продължава да се прѣражда, докато разбере, научи и приложи Божия законъ. Той е билъ и владика, и царъ, искалъ е да оправи свѣта, но все не е успѣвалъ. И Ева сжщо така се е прѣраждала много пѣти, и още ще се прѣражда. И като царица е дохождала, мжчила се е да оправи свѣта, но свѣтътъ и до днесъ не е оправенъ. По този начинъ, както хората сж работили въ миналото, както и днесъ работятъ, свѣтътъ не може да се поправи. Ще кажете: Какъ е възможно Адамъ да се прѣражда още, когато е създаденъ по образъ и подобие Божие? Има два Адама. Първиятъ Адамъ е билъ създаденъ по образъ и подобие Божие, а вториятъ е билъ направенъ отъ прѣстъ. Когато се казва, че Христосъ е вториятъ Адамъ, трѣбва да се разбира, че Той е произлѣзълъ отъ първия, който е билъ създаденъ по образъ и подобие Божие.

Съврѣменнитѣ хора се натѣкватъ на философски въпроси, които не могатъ да разрѣшатъ. Въ ума имъ се явяватъ редъ задачи, като тия на Адама, $2=1$, $3=1$, $4=1$ и т. н. Въпрѣки това тѣ се сиятъ, искатъ да разрѣшатъ задачи, които не сж по силитѣ имъ. Запримѣръ, мнозина искатъ да се повдигнатъ, да станатъ велики хора. Защо искатъ да станатъ велики? И дърветата въ гората искатъ да станатъ голѣми, високи. Всѣко живо същество иска да стане голѣмо, високо, велико. Кога може едно дърво да стане голѣмо? Ако

изсчете всичкитѣ дървета въ гората и оставите само едно отъ тѣхъ, свободно да расте и да се развива, то непременно ще стане голѣмо. Какво се ползува това дърво отъ своята голѣмина? На кого ще се хвали съ своята голѣмина? Едно прѣимущество ще има: много птици ще могатъ да кацатъ върху него. Ако остане по-малко, и по-малко птици ще кацатъ върху него. Като е голѣмо, много гарги, много щъркели ще кацатъ на него и ще казватъ: Голѣмо е това дърво! Тази е всичката привилегия на голѣмото дърво.

Слѣдователно, ако и вие сте голѣми, много птици ще кацатъ по васъ. Не, основа трѣбва да имате. Всѣко желание, всѣка мисль е цѣнна, когато е поставена на здрава основа. Когато човѣкъ желае да стане голѣмъ, великъ, прѣди всичко той трѣбва да разрѣши този въпросъ за себе си. Той трѣбва да си каже: Азъ искамъ да стана голѣмъ, великъ за себе си. Човѣкъ расте, става голѣмъ и великъ, когато разрѣшава три вида задачи: първо, той разрѣшава задачата на своето тѣло — физическа задача; второ, той разрѣшава задачата на своята душа — духовна задача и най-послѣ разрѣшава задачата на своя духъ — Божествена задача. Слѣдователно, когато човѣкъ се справи съ своето тѣло, съ своето сърце и съ своя умъ, той може да каже, че е разрѣшилъ задачитѣ и въ тритѣ свѣта. Ако човѣкъ е на умиране, но веднага стане отъ леглото си и каже: Нѣма да умра, още 50 години ще живѣя! — той е разрѣшилъ правилно една отъ своитѣ задачи. Той може пакъ да легне,

но винаги да поддържа въ ума си идеята: Азъ нѣма да умра, искамъ да живѣя, да свърша работата, за която съмъ дошълъ на земята. Щомъ мисли така, той ще има добъръ резултатъ. Казвате: Възможно ли е това? — За онзи, който разбира законитѣ, всичко е възможно. За онзи, който не разбира законитѣ, не е възможно.

Тѣй щото, задачата на човѣка не е да стане великъ, но да се справи съ сърцето и съ ума си. Нѣма по-велика наука за човѣка отъ тази, да се справи съ своя умъ и съ своето сърце. Може ли да се счита за велико положението на царя, изобщо? Царетѣ днесъ сж велики, утрѣ ги свалятъ отъ това имъ величие. Ако хората днесъ те правятъ великъ, а утрѣ отнематъ величието ти, това не е истинско величие. Ако днесъ имашъ знание, но утрѣ го изгубишъ, това не е знание. Ако днесъ си разположенъ, но утрѣ изгубишъ разположението на духа си, ти не си господарь на положението си, ти не можешъ да се наречешъ великъ. Великъ човѣкъ е онзи, който помни своето дѣтство отъ най-ранната си възраст. Кой отъ васъ помни своето дѣтинство още отъ първата, втората или третата си година? Нѣкои дѣца запазватъ смѣтни спомени за своето дѣтинство едва отъ четвъртата година нататъкъ. Повечето дѣца помнятъ, какво сж прѣкарали прѣзъ дѣтския периодъ на живота си отъ деветата година нагорѣ. Прѣзъ тази година тѣ свършватъ трето отдѣление. Значи, тѣ сж въ низшия курсъ на университета.

Съврѣменнитѣ хора иматъ повърхностни схващания за живота. Обикновениятъ човѣкъ, който има материалистични възгледи за живота, казва: Азъ тѣй мисля за живота. Учениятъ казва: Природата е създала нѣщата. Религиозниятъ казва: Богъ е създалъ нѣщата. Не, по този начинъ животътъ не може да се обясни. Когато нѣкой казва, че мисли тѣй или иначе по даденъ въпросъ, значи, нѣщо го заставя да мисли така. Слѣдователно, той не е господаръ на положението. Тогава ще излѣзе, че по единъ и сжщъ въпросъ човѣкъ мисли по единъ начинъ, природата — по другъ, а Богъ — по трети начинъ. Прѣди всичко, човѣкъ е Божие създание. Природата сжщо е създадена отъ Бога. Ето защо, нито Богъ, нито природата, нито човѣкътъ могатъ да бждатъ въ противорѣчие съ себе си. Когато нѣкой казва, че мисли тѣй или иначе, съ това той нищо не разрѣшава. Какво е разрѣшилъ човѣкъ, като е мислилъ толкова години наредъ? Питамъ: кой е създалъ тѣлото, ума и сърцето на човѣка? Ще кажете, че Богъ ги е създалъ. Ако кажете, че Богъ ги е създалъ, за мене това е невъзможно, понеже още утрѣ това тѣло ще умре, този умъ и това сърце ще прѣстанатъ да функциониратъ. Ако кажете, че природата ги е създала, и това не е вѣрно. Ако кажете, че човѣкъ ги е създалъ, донѣкждѣ е вѣрно. Защо? Ако тѣлото на нѣкой човѣкъ е слабо, хилаво, кой е виновенъ за това? Той ли създаде това хилаво тѣло? Не, той го наслѣдилъ отъ баща си. Бащата го наслѣдилъ отъ своя баща и т. н.

Значи, тѣлото на този човѣкъ води началото си още отъ неговитѣ дѣди и прадѣди, всѣки отъ които е внесълъ по едно малко прѣобразование. Такова е положението на съврѣмения човѣкъ, дошълъ на земята да живѣе, да се прояви. Когато умниятъ човѣкъ слиза на земята, той ще си избере баща и майка, каквито желае; неговитѣ родители ще бждатъ добри, умни хора. Той ще бжде господарь на положението си. Невѣжиятъ, обаче, ще си избере такива родители, които ще му създадатъ редъ страдания и нещастия на земята. Когато се казва, че Богъ създалъ човѣка, това значи, че Той е създалъ първия човѣкъ, и го е създалъ по образъ и подобие свое. Този човѣкъ е безсмъртенъ. Всички Божии творения сж безсмъртни, а човѣшкитѣ — смъртни.

Казвамъ: една отъ задачитѣ на човѣка е да се освободи отъ заблужденията си. Колкото великъ и да е човѣкъ, ако не се освободи отъ заблужденията си, въ края на краищата, той ще дойде до едно вътрѣшно разочарование. При това положение, каквото направи човѣкъ, все недоволенъ ще бжде. Дали ще бждете художникъ, ученъ, писателъ или философъ, все ще бждете недоволни отъ положението си. Защо? — Все неразбрани ще останете. Вземете, запримѣръ, положението на пророцитѣ отъ Стария Завѣтъ. Колко хора вѣрватъ днесъ въ тѣхното пророчество? Колко хора въ миналото сж вѣрвали въ тѣхъ, и колко сж ги разбирали? Колко души познаватъ философията на Хермеса?

Колко души познаватъ гръцкия пѣвецъ Орфей? Колцина отъ васъ, запримѣрь, сте запознати съ учението на Кришна? И най-послѣ, колко християни познаватъ, както трѣбва, учението на Христа? Това, което днесъ християнитѣ проповѣдватъ, е сѣнка на онова, което на врѣмето си Христосъ е проповѣдвалъ. Вземете, запримѣрь, мисълта, която Христосъ е казалъ: „Безъ мене нищо не можете да направите.“ Разбрана ли е тази мисль? Днесъ всѣки може да каже: Безъ мене нищо не можете да направите. Бащата казва на сина си: Синко, безъ мене нищо не можешъ да направишъ. Професорътъ казва на студента си: Безъ мене нищо не можешъ да направишъ. Мисълта, която Христосъ е изказалъ, има дълбокъ, вжтрѣшенъ смисль. Така може да каже само оня, който се е подложилъ на вжтрѣшна прѣвѣрка, който се е изпиталъ. Христовото учение е дълбоко, мистично учение. То може да се разбере и приложи само отъ мистика. Това учение изисква вжтрѣшно приложение, вжтрѣшни опити. Когато мистикътъ приеме учението на Христа, той се натѣква на редъ изкушения, които иматъ за цѣль да го отклонятъ отъ правия пѣтъ. Ще му обѣщаватъ хиляди блага, само да го спратъ въ пѣтя му. Въ това отношение съврѣмнатата наука е потикъ за човѣка, тя му дава импулсъ да върви напредъ. Обаче, за онзи, който не може да я употреби на мѣсто, тя е спѣнка въ живота му. Както чашата вино може да спре развитието на човѣка, така и за неразумния науката е спирачка въ неговия

пътъ. Чашата вино за стомаха на стария човѣкъ е на мѣсто, но за стомаха на младия не е на мѣсто. Защо? — Защото стомахътъ на младия не се нуждае отъ укрѣпителни срѣдства.

Питамъ: ако човѣкъ живѣе само деветъ години на земята, какво може да свърши? Или, ако живѣе 90 години, какво може да свърши? Каква е задачата индивидуално на всѣки човѣкъ? Всѣки човѣкъ все трѣбва да има нѣкакво сжществено постижение въ живота си. Слѣдователно, човѣкъ трѣбва да се домогне до своята специфична задача, да я рѣши правилно, за да има извѣстно постижение, да знае, че е направилъ нѣщо.

Сега, ако напиша, че $2=1$, вѣрно ли е това равенство? Обаче, ако напиша, че 365 дни се равняватъ на една година, това равенство е вѣрно. Въ такъвъ случай и $2=1$, ако приемемъ, че числото 2 прѣдставя двѣ полугодия. Значи, двѣ полугодия образуватъ една година. Питамъ: въ втората си годишна възраст дѣтето ще има ли тия условия, които е имало първата година? Първата годишна възраст на дѣтето прѣдставя основа, потикъ на неговия животъ. Прѣзъ втората годишна възраст дѣтето има единъ малкъ плюсъ, то е израсло малко, и съзнанието му се е разширило. На третата година дѣтето вече може да ходи, а на четвъртата може да приказва. На петата година съзнанието на дѣтето вече се прояснява, то започва да смѣта, да чете, да се разговаря по-разумно съ майка си и баща си, съ братята си и съ сестритѣ.

Азъ взимамъ числата отъ едно до деветъ като най-важни. Останалитѣ числа отъ деветъ нататкъ сж повторение на първитѣ. Който изучи отношението на тия числа къмъ човѣка, той ще знае отношението и на останалитѣ числа. Сегашнитѣ хора, даже и ученитѣ, не знаятъ значението на тия числа и отношението имъ къмъ човѣка. Напримѣръ, ученитѣ хора не знаятъ, какви сж характернитѣ чърти на дѣтето прѣзъ първата, втората, третата до деветата година. Ако запитате нѣкой баща, и той не може да ви каже отличителнитѣ чърти въ характера на своитѣ дѣца прѣзъ първитѣ деветъ години на тѣхния животъ. Защо не знае? — Защото не е правилъ наблюдения. Всѣка година отъ живота на човѣка има свои отличителни прояви, които, отъ врѣме на врѣме, се прѣповтарятъ. Нѣкой баща казва: Мое-то дѣте е десетгодишно. По какво се познава, че това дѣте е на десетъ години? Ще кажете, че това знаете отъ смѣтката, която правите отъ деня на раждането му до послѣдния моментъ. Не, всѣка година си има свои характерни чърти, по които трѣбва да сждите за годинитѣ на дѣтето. Въ физическия свѣтъ вие различавате нѣщата по тѣхната голѣмина. Казвате, запримѣръ, една оканица, двѣ оканици, три, четири и т. н. По какво ги различавате? — По голѣмината имъ. Щомъ дойде до възрастта на човѣка, не познавате, на колко години е. Ако бѣхте наблюдавали разнитѣ възрасти на дѣтето, щѣхте да различавате, кое дѣте, на каква възраст е. Всѣка година човѣкъ придобива нѣщо сжществено,

присъщо на дадената възраст. Ако не знае тия отличителни чърти, човѣкъ може да изпадне въ редъ погрѣшки. Той ще се влияе отъ външнитѣ прояви на хората, а тия прояви не сж нищо друго, освѣнъ украшения. Срѣщате млади моми и момци, накичени по главата съ пера, цвѣтя, панделки, съ прѣстени на ржцѣтъ, съ огърлици на врата, но това не е човѣкътъ. Когато нѣкой знае, кой философъ, какво казалъ, и това не прѣдставя човѣкътъ. Знание, което днесъ се придобива, утрѣ се губи, не е истинско знание. Мислите ли, че ако турите на врата на единъ волъ скъпа огърлица, съ диаманти, той ще се върне дома си? Безъ тази огърлица волътъ е въ безопасность; съ огърлицата той е изложенъ на голѣма опасность.

Тѣй щото, ако е въпросъ за знание, човѣкъ трѣбва да придобие такова знание, съ което да разрѣшава най-труднитѣ задачи въ своя животъ. Ако е въпросъ за вѣру, човѣкъ трѣбва да има такова вѣру, което да го направлява въ правия пжтъ. Нѣкой казва, че истинското вѣру носи спокойствие. Питамъ: какво спокойствие трѣбва да търси човѣкъ? Прѣди всичко спокойствието подразбира извѣстни условия. Какво е нужно, за да бжде човѣкъ спокоенъ? Казваме, че човѣкъ трѣбва да бжде търпеливъ. Обаче, и търпѣнието се нуждае отъ извѣстни условия, отъ извѣстна подкрѣпа. Който нѣма воля, той не може да бжде търпеливъ. Нѣкои хора се раждатъ търпеливи, а други трѣбва да работятъ върху себе си, да добиятъ търпѣние.

Казвате още, че човѣкъ трѣбва да бжде милосърденъ. Питамъ: какъ се придобива милосърдието? Какъ мислите — сила, способностъ, чувство или качество е милосърдието? Защо, именно, милосърдието има отношение къмъ слабитѣ? Когато слабиятъ страда, или направи нѣкаква погрѣшка, къмъ него ние сме снизходителни, милосърдни; когато силниятъ грѣши, къмъ него сме строги, възискателни. Силниятъ може да прѣдизвика нашето милосърдие, само когато го видимъ, че много страда. Сжщо така и любовта се проявява къмъ слабитѣ, а не къмъ силнитѣ. Ако видите една голѣма мечка, или единъ слонъ, у васъ се явява чувство на страхъ, на удивление къмъ тѣхъ, но не и на любовъ. Ако видите нѣкое малко, слабо сжщество, у васъ се явява по-скоро чувство на състрадание къмъ него, отколкото чувство на любовъ.

Когато се говори за любовъ, за обичъ, свърѣменнитѣ хора казватъ, че тѣ могатъ да обичатъ слабия, който може напълно да ги слуша, да имъ се подчинява. Това е особено психологическо състояние на човѣка, да иска да бжде зачитанъ, слушанъ отъ онзи, когото обича. Когато не обичате, вие сте готови да го критикувате; когато обичате, вие го разбирате, отдавате му право да се прояви, като всички хора. Да разбирате човѣка, това значи да имате първото условие за разговоръ, за връзка съ него. Когато нѣкой ви донесе единъ скжпоцѣненъ камѣкъ, обвитъ въ нѣколко книги и поставенъ въ кутия, първата работа, която ви прѣдстои, е да отворите ку-

тията, да освободите камъка отъ всички обвивки и слѣдъ като го разгледате внимателно, да се произнесете за него, дали е истински, или фалшивъ. Само при това положение можете да говорите за скжпоцѣнния камъкъ. Когато изучите и разберете този камъкъ, истинската наука ще дойде.

Скжпоцѣнниятъ камъкъ прѣдставя човѣшката душа, която трѣбва да освободите отъ обвивкитѣ, да я очистите отъ праха и така да я занесете на небето, дѣто е нейното мѣсто. Човѣшката душа е живъ камъкъ, тя не служи само за украшение, както скжпоцѣнниятъ камъкъ. Както дѣтето е спокойно, когато се намира въ обятията на майка си, така и човѣшката душа е спокойна, когато е прѣдадена въ ржцѣтъ на Бога. Човѣкъ е спокоенъ, когато има абсолютна вѣра въ Бога. Щомъ има такава вѣра, достатъчно е само да помисли за Бога, за да може умътъ му веднага да се изпълни съ свѣтли мисли. Всички велики потици на човѣшката душа, всички благородни и възвишени мисли и чувства, всичкиятъ стремежъ на човѣка къмъ дѣятелность се дължи на Бога. Той подтиква човѣка къмъ работа, къмъ стремежъ за знание и слѣдъ това се оттегля. Богъ не ни оставя да стоимъ на едно мѣсто. Щомъ забѣлѣжи най-малкото недоволство, или най-малката индиферентность въ насъ, Той веднага ни подтиква напредъ, постоянно ни дава потикъ за работа. Нѣкой казва: У мене се яви малкъ потикъ къмъ доброто. —

Това е малкият пръст на Господа, съ който Той те е бутналъ. Ако се спрешъ за малко и кажешъ, че това не струва, или онова не струва, Господъ веднага ще дойде при тебе, ще те бутне съ малкия си пръстъ, да не стоишъ на едно мѣсто. Случава се съ нѣкои хора, Богъ ги поставя въ едно направление, тѣ отиватъ въ друго. Какво ще излѣзе най-послѣ? — Богъ ще постави тия хора въ правия пѣтъ, но ще ги остави да опитатъ това, което тѣ желаятъ. Щомъ придобиятъ извѣстна опитностъ, тѣ ще видятъ, че нѣма другъ пѣтъ, освѣнъ този, въ който Богъ ги направлява.

Едно трѣбва да знаете: всѣки човѣкъ има своя орбита на движение, отъ която никой не може да го измѣсти. Да се мисли другоаче, това е крива философия. Земята, луната, слънцето, както и всички останали планети, иматъ свой опрѣдѣленъ пѣтъ на движение, своя орбита. Никой никого не може да измѣсти отъ неговия пѣтъ, нито може да го засѣнчи. Нѣкой казва: Азъ искамъ да бѣда комета, да съмъ свободенъ. — Да, но и на кометитѣ пѣттѣ е опрѣдѣленъ. Има комети, които минаватъ отъ една система въ друга, правятъ връзка между тѣхъ. Тѣй щото, ако подържате кривата философия, че нѣкой може да ви извади отъ пѣтя ви, това показва, че вие сте въ положението на падащитѣ звѣзди, които нѣматъ посока, нѣматъ опрѣдѣленъ пѣтъ на движение. Ако може нѣкой да ви измѣсти отъ вашия пѣтъ, това показва, че вие нѣмате никаква тежестъ. Често хората изгубватъ знанието си, изгубватъ присѣтствието на

духа си. Това се дължи на мжнотиитѣ, на които тѣ се нагъкватъ. Обаче, каквото и да правятъ, мжнотиитѣ неизбежно ще дойдатъ. Запримѣрь, вѣрващиятъ може да срещне съпротивление на своитѣ идеи отвънъ и вътрѣ въ себе си. Той може да срещне противорѣчия вънъ и вътрѣ въ себе. Търговецътъ може да срещне съпротивление въ търговията си, стоката му да не се продава. Нѣкой изобретателъ може да срещне съпротивление въ произведенията си, не му даватъ възможностъ да ги прокара въ свѣта. Писателятъ, поетътъ, учениятъ могатъ да срещнатъ редъ съпротивления въ своитѣ работи.

Изобщо, всички хора могатъ да се нагъкнатъ на мжнотиити, на противорѣчия въ живота си, но тѣ трѣбва да прѣодолятъ, да ги разрѣшатъ правилно. Като четете живота на великитѣ хора, ще видите, прѣзъ какви мжнотиити, прѣзъ какви противорѣчия сж прѣминали. Вземете, запримѣрь, жиѣота на Христа. Той дойде съ велика мисия въ свѣта, и въ първо врѣме Го посрещнаха съ финикови вѣйки, но на третия день Го разпнаха. Отъ всички тия примѣри се потвърждаватъ думитѣ на гръцкия философъ Солонъ, който е казалъ, че никой не може да бжде щастливъ прѣди смъртта си. И наистина, човѣкъ става великъ слѣдъ смъртта си. Въ мистиченъ смисълъ това означава: когато човѣкъ се откаже отъ суетата на живота, отъ прѣходнитѣ желания на своята плътъ и се подаде на стремежитѣ на духа си, само тогава той може да стане великъ.

И тъй, величието не е за този свѣтъ. Казано е въ Писанието: „Образътъ на този свѣтъ прѣхожда.“ Величието е за небето. Истинско постижение е това, да работите усърдно на земята, за да може невидимиятъ свѣтъ да се интересува отъ васъ и да ви помогне. Христосъ казва: „Не се радвайте, когато ви се подчиняватъ духоветѣ, но радвайте се, когато имената ви сж записани на небето.“ Какво значатъ думитѣ „радвайте се, когато имената ви сж записани на небето“? Мнозина отъ васъ слѣдватъ това учение отъ деветъ години насамъ, но питамъ: какво е било тѣхното вѣрую, или какви сж били постиженията имъ въ първата, втората, третата до деветата година? Правили ли сте наблюдения въ това отношение? Нѣкои отъ васъ показваха голѣмо усърдие прѣзъ първата година; втората година усърдието имъ се намали; третата година стана още по-малко и сега, когато сж въ деветата година на своето подвизаване, свѣтлината имъ е много слаба, почти като тази на нѣкоя вощеница. Нѣкои пъкъ сж вървѣли точно обратно: тѣ сж започнали съ малко усърдие, съ малка свѣтлина, но постепенно свѣтлината имъ се увеличавала. И днесъ, когато се намиратъ въ деветата година, свѣтлината имъ е доста голѣма. Първитѣ вървятъ отъ зенита къмъ залѣза, а вторитѣ — отъ изгрѣва къмъ зенита. Мистичниятъ животъ подразбира движение въ възходяща посока, а не въ низходяща. Ако любовта на човѣка не се увеличава, тя не е истинска любовъ; ако знанието, милосърдието не се уве-

личаватъ, тѣ не сж истински. Въ всички свои добродѣтели и способности, човѣкъ трѣбва да расте, да се разширява.

Сега, като говоря за проява на добродѣтелитѣ и способноститѣ на човѣка, азъ нѣмамъ прѣдъ видъ неговитѣ отрицателни състояния. Човѣкъ може да изпадне въ обезсърдчение, въ отчаяние — това нищо не значи. Това е резултатъ на вжтрѣшна борба въ човѣка, на падане и ставане. Азъ говоря за положителното въ човѣка, въ което взиматъ участие неговитѣ сърце, умъ, воля, душа и духъ. За да прѣдолѣе човѣкъ тия отрицателни състояния, прѣпоръчватъ му самообладание. Всички окултни школи сжщо говорятъ за самообладание. Нѣкой казва: Азъ трѣбва да се владѣя, да владамъ духа си. Какво разбирате подъ думитѣ владане на духа? Кой човѣкъ може да влада духа си? — Духовникътъ. Ако нѣкой човѣкъ изгуби богатството си, знанието си, и се обезсърдчи, отчае, той не е духовенъ още. Обаче, ако се зарадва, слѣдъ като изгуби всичкото си богатство, знание, той е духовенъ човѣкъ. Този човѣкъ благодарни на Бога за всичко, което е изгубилъ; той гледа на живота отъ мистичната страна, вижда, че може да живѣе и безъ това богатство и знание. Отъ вжтрѣшното разбиране на човѣка зависи, какъвъ животъ ще води той. Защо човѣкъ да не вѣрва, че може да живѣе и безъ кжща, и безъ пари? Това вѣрую не може да се прѣдаде външно, по механически начинъ; то трѣбва да се придобие отвжтрѣ, да стане убѣждение на човѣка, негова

плътъ и кръвъ. Бѣдниятъ казва: Богъ е опрѣдѣлилъ да бжда сиромасъ. Сжщеврѣменно той е недоволенъ отъ сиромашията си. Неговото убѣждение е само на думи. Другъ казва: Човѣкъ трѣбва да се облича скромно, да не обръща внимание на хората съ облѣклото си. Този човѣкъ говори така, но се стѣснява отъ дрехитѣ си. Значи, той още не се е убѣдилъ въ това, което говори.

Какъ си прѣдставяте ангелитѣ? Какви дрехи носятъ тѣ? Мислите ли, че дрехитѣ имъ сж прости, скжсани? Ангелитѣ сж облѣчени съ бѣли, широки дрехи, прѣпасани съ коланъ. Ако обикновенъ човѣкъ влѣзе между тѣхъ, той не би могълъ да ги различи единъ отъ другъ; тѣ си приличатъ напълно. Ако сте живѣли дълго врѣме съ единъ ангелъ и послѣ го видите между другитѣ ангели, по никой начинъ не бихте го познали. Ангелитѣ иматъ едно специфично качество; тѣ не искатъ да изпжкватъ, вслѣдствие на което външно запазватъ едно подобие, а вжтрѣшно се различаватъ. Вжтрѣшно тѣ живѣятъ разнообразенъ животъ, по който се различаватъ. Човѣкъ трѣбва да бжде гениаленъ, за да различи единъ ангелъ отъ другъ. Животътъ на хората е точно обратенъ: външно има голѣмо разнообразие, а вжтрѣшно има еднообразие. Когато и да срещнете, по вжтрѣшенъ животъ той прилича на другитѣ хора, но ще го чуете да казва: Азъ не съмъ като другитѣ. Не, и той е като тѣхъ, но не се познава.

Казвамъ: човѣкъ трѣбва да се освободи отъ вжтрѣшното еднообразие. Нещастията на

хората се дължатъ, именно, на това еднообразие. За тази цѣль вие трѣбва да прилагате въ живота си редъ окултни закони, които да ви послужатъ при самовъзпитанието. Колцина отъ васъ употрѣбаватъ поне 10—15 минути отъ деня за упражнения? Даже и сжщества-та отъ невидимия свѣтъ правятъ упражнения. Колко повече тия упражнения сж необходими за васъ! Който не иска доброволно да прави тия упражнения, тѣ все ще му се наложатъ по нѣкакъвъ начинъ. Мжчнотиитѣ, спънкитѣ, които хората иматъ, не сж нищо друго, освѣнъ методи, чрѣзъ които тия упражнения се налагатъ. Като станете сутринъ, благодарете на Бога за живота, който ви е далъ. Щомъ излѣзете вѣнъ, благодарете, че слънцето изгрѣва, праща своята топлина и свѣтлина. Слѣдъ това започнете работата на деня. Дали ще учите, дали ще копаете земята, обърнете се къмъ невидимия свѣтъ за помощъ. Какво правите вие? Ставате сутринъ и веднага започвате да работите и забравяте за Бога, за ангелитѣ, за разумнитѣ сжщества. Какви сж резултатитѣ на такъвъ животъ? — Неуспѣхи. Всѣки камъкъ на пѣтя ви не е нищо друго, освѣнъ спънки, прѣпятствия. За да не се ударите въ този камъкъ, вие трѣбва да бждете разумни, да намѣрите начинъ да го избегнете. За тази цѣль трѣбва да учите, да знаете, че прѣзъ живота на всѣки човѣкъ има години на радости, има години на скърби; има дни и часове на радости, има дни и часове на скърби. Това сж смѣни на състояния, прѣзъ които всѣки човѣкъ неизбежно ще мине. Тѣ

идатъ периодически, по строго опрѣдѣлени закони. Колкото и да си радостенъ, ти трѣбва да знаешъ, че това състояние ще се смѣни, ще дойдатъ противорѣчията въ живота. Слѣдъ тѣхъ пакъ ще дойдатъ радости. Това ще продължава дотогава, докато най-послѣ дойде Онзи, съ Когото си свързанъ. Той ще те освободи. Има нѣща, които ни сж наложени, и тѣ трѣбва да се изживѣятъ. Когато дойде на земята, Христосъ знаеше много закони, но и Той не можа да се освободи отъ скръбта.

Мнозина запитватъ: Христосъ страдаше ли физически? Христосъ имаше и физически страдания, което се разбира отъ стиховетъ: „Синъ Человѣчески нѣма дѣ глава да подслони.“ На друго мѣсто Той казва: „Скрѣбна ми е душата до смъртъ.“ Христосъ бѣше облѣченъ въ плѣтъ, на която физическитѣ страдания сж присжщи, но сжщеврѣменно Той съзнаваше, че Висша воля Го изпратила на земята, да извърши една велика работа. Сжщиятъ законъ се отнася и до васъ. И вие ще имате страдания, скърби, несполуки, но ще държите връзка съ Бога да прѣодолявате. Вие можете да прѣдолѣте! Христосъ изгуби ли нѣщо отъ това, което имаше въ себе си? Не само че нищо не изгуби, но Той даже реализира своята идея. За тази цѣль Той трѣбваше да дойде въ свѣта, между хората, да работи и приложи своето учение. Ето защо, и вие трѣбва да изучавате живота си. И отъ всички мжчнотии, които се явяватъ въ живота ви, трѣбва да вадите поука. Доколкото съмъ прослѣдилъ живота на писатели, поети,

философи и учени, виждамъ, че най-видни отъ тѣхъ сж ония, които най-много сж страдали. Произведенията имъ почиватъ на живи опитности, минали прѣзъ самитѣ тѣхъ. Ако великитѣ хора е трѣбвало да минатъ прѣзъ редъ страдания и мжноти, сжщото прѣдстои и на ученицитѣ.

И тъй, спрете се на равенствата, които написахъ въ началото на лекцията, и размишлявайте върху тѣхъ. Сега ще ви дамъ едно упражнение за десетъ деня. Като ставате сутринъ, правете опити да се върнете къмъ своето дѣтинство, отъ първата до десетата годишна възраст, и да видите, съ какво се е отличавала всѣка отъ тия години на вашия животъ. Като намѣрите отличителното качество на тия години, направете връзка между тѣхъ и сегашния си животъ, да видите, какъ сте работили, и какви придобивки имате. Ако не можете да си припомните нѣщо отъ първата година на живота си, минете въ втората, послѣ въ третата и т. н. Като дойдете до онази година, въ която има извѣстно пробуждане на съзнанието ви, продължавайте нагорѣ, докато дойдете до сегашния моментъ на вашия животъ и направете връзка, да видите резултата на вашата работа. Това ще бжде едно хубаво упражнение.

*

„Вѣренъ, истиненъ, чистъ и благъ всѣкога бжди!“

*

13. Лекция отъ Учителя, държана на 15 декември, 1926 г. София.

ОБЕКТИВЕНЪ И СУБЕКТИВЕНЪ УМЪ.

„Вѣренъ, истиненъ, чистъ и
благъ всѣкога бжди!“

Размишление.

Чете се резюме на темата: „Отличител-
нитѣ чѣрти на напредналия ученикъ.“

Сега напишете на дѣската една единица.
Допуснете, че тя прѣдставя разумно същество.
Отлѣво на единицата напишете буквата Ж.

ж. 1. р.	Тази единица, като разумно съще-
в. н.	ство, съдържа въ себе си животъ.

Ако единицата съдържа само жи-
вотъ, тя прѣдставя отъ себе си само животин-
ско състояние. Обаче, ако отдѣсно на еди-
ницата поставите разумността (р), отдолу
вѣрата (в), а на другата страна надеждата
(н), смисълътъ на тази единица ще се из-
мѣни. Питамъ: какво ще излѣзе отъ та-
зи единица? Както въ физическия свѣтъ една
материя произлиза отъ друга, т. е. трансфор-
мира се една въ друга, така и въ духовния
свѣтъ силитѣ произлизатъ една отъ друга.
Значи, както въздухообразната материя про-
излиза отъ течната, и течната отъ твърдата,
така и надеждата произлиза отъ вѣрата. Безъ
вѣра надеждата не съществува. Ако човѣкъ
има надежда безъ вѣра, той нѣма да има
почти никакво понятие за духовния свѣтъ. Ако
попитате такъвъ човѣкъ да ви каже нѣщо за
духовния свѣтъ, той ще ви отговори: Празна

работа е този животъ! Обаче, ако вѣрата е добръ развита въ нѣкой човѣкъ, той ще слуша, ако му говорите за духовния животъ, пъкъ и той самъ може да ви говори. И умътъ въ човѣка е сила, но този умъ трѣбва да гледа на живота прѣзъ очитѣ на вѣрата, надеждата и любовта.

И тъй, мнозина мислятъ, че когато любовта дойде въ човѣка, тя ще въздѣйствува върху неговия умъ. Не, любовта нѣма да въздѣйствува на ума, но умътъ трѣбва да гледа прѣзъ очитѣ на любовта. Любовта е срѣда, прѣзъ която се прѣчупватъ лжчитѣ, които идатъ отъ Божествения свѣтъ. Щомъ умътъ гледа прѣзъ очитѣ на любовта, той ще разбира Божия законъ и порядъкъ въ свѣта.

При сегашното развитие на човѣка, умътъ има двѣ проявления, които ученитѣ наричатъ обективно и субективно проявление, т. е. обективенъ и субективенъ умъ. Обективниятъ умъ живѣе само въ миналото, той не прозира въ бъдещето. Този умъ схваща нѣщата материалистично и се върти навсѣкждѣ, както се въртѣла пещъта на Настрадаинъ Ходжа. Единъ день Настрадаинъ Ходжа си направилъ една пещъ. Дошълъ при него единъ познатъ и му казалъ: Защо си турилъ устата на пещъта на изтокъ? — Дѣ да я туря? — На югъ. Настрадаинъ Ходжа го послушалъ, турилъ устата на пещъта на югъ. Слѣдъ това дошълъ другъ познатъ и му казалъ: Защо си турилъ устата на пещъта на югъ? — Дѣ да я туря? — На сѣверъ. — И така може. Той турилъ устата на пещъта на сѣверъ. Дошълъ трети и му ка-

залъ, че по-добъръ ще бжде, ако тури устата на пещъта на западъ. За да угоди на всички свои познати, Настрадаинъ Ходжа турилъ пещъта си на двѣ колелета, че кой накждѣто пожелае, на тамъ да я обръща.

Казвамъ: такова нѣщо прѣдставя пещъта на обективния умъ. Тя е построена на двѣ колелета, че да може да се обръща на всички посоки. Всички неуспѣхи въ живота, всички морални падения се дължатъ все на обективния умъ на човѣка. Това не се дължи на злата воля на човѣка, но въ обективния умъ се включва съдържанието на миналия животъ. Когато види, че направите нѣщо, което не е по негово желание, обективниятъ умъ ще донесе хиляди доказателства, за да ви разубѣди, да не го правите. Запримѣръ. нѣкой иска да стане сутринъ рано, да се помоли на Бога, но той веднага ще почне да го разубѣждава: Поспи още малко, докато изгрѣе слънцето, защото вънъ е студено, 15⁰ студъ, ще се простудишъ. Виждате, че този човѣкъ слуша обективния умъ и не става да си направи молитвата. Много хора ставатъ неврастеници, заболяватъ отъ редъ болести, защото се подаватъ на съвѣтитѣ на обективния умъ. Той казва: Не се качвай на този тренъ, защото ще дерайлира; не излизай сутринъ рано на разходка, защото ще се простудишъ; не се качвай по планинитѣ, ще паднешъ и ще строшишъ крака си. По този начинъ той наплашва човѣка, вързва го на едно мѣсто и му става господарь. Слѣдъ това човѣкъ започва вече да вижда неправилното положение,

въ което е изпадналъ, но мъчно може да се освободи. Забѣлѣзано е, че всички хора, въ които обективниятъ умъ е силно развитъ, говорятъ много, като прѣповтарятъ едни и същи нѣща отъ миналото.

Субективниятъ, вътрѣшниятъ умъ, или, както мнозина го наричатъ, истинскиятъ човѣкъ, не е нищо друго, освѣнъ Божественото начало въ него. Той живѣе и въ миналото, и въ бж-дещето, и въ настоящето, и каквото каже на човѣка, излиза вѣрно. Той има интуиция, за отличие отъ обективния умъ, който нѣма никаква интуиция. Обективниятъ умъ обича да плаши човѣка. Той му казва, напримѣръ: Не минавай прѣзъ това мѣсто, има пригответна засада противъ тебе, ще те убиятъ. Ти, обаче, не го послушашъ, минешъ прѣзъ този пжтъ и виждашъ, че никаква засада не те чака. Той казва: Не влизай въ тази гора, защото има мечки, които ще те нападнатъ. Ти минешъ прѣзъ гората и виждашъ, че никакви мечки нѣма. Субективниятъ умъ е добриятъ съвѣтникъ на човѣка: каквото каже, всичко става. Ти се тревожишъ нѣщо, но той, безъ да дава нѣкакви доказателства, казва: Имай търпѣние, всичко ще се нареди, всичко ще се оправи. — Какъ ще се оправи? — Имай търпѣние, ще видишъ, какъ ще се оправятъ работитѣ. Обективниятъ умъ всѣкога има желание да спъне човѣка. Като види, че нѣкой е много ревностенъ въ духовния пжтъ, той му казва: Слушай, толкова години вече, какъ се подвизавашъ, ставашъ рано, молишъ се, правишъ добро, сега вече трѣбва да си по-

чинешъ; ти си по-добъръ отъ другитѣ, нека сега тѣ поработятъ вмѣсто тебе. Ако продължавашъ да живѣешъ по този начинъ, ще станешъ смѣшенъ за хората. Съврѣменнитѣ хора сж дошли до областъта на обективния умъ, но трѣбва да се справятъ съ него. Щомъ дойде човѣкъ до тази областъ, той се раздвоява и ту рѣшава да трѣгне напредъ, ту отлага. Вие се намирате въ положението на човѣкъ, който се качва на плета, иска да прѣскочи, но пакъ слѣзе долу, отложи; пакъ се качи на плета, пакъ слѣзе. Най-послѣ трѣбва да стане нѣкаква катастрофа, нѣкакъвъ катаклизъмъ, който да го застави да се качи на плета, да прѣскочи и да мине на отвждната страна.

Обективниятъ умъ се проявява и въ религията, и въ науката. На него се дължи консерватизма на хората. Достатъчно е веднѣжъ да ги обсеби той, за да ги държи вързани около себе си като коне. Ето защо, хората трѣбва да се освободятъ отъ него и да станатъ като майки, които криятъ отъ дѣцата си, какво мислятъ да правятъ, или какво сж направили. Когато майката свари сладко, тя скрива гърнето отъ дѣтето си, да не знае, дѣ ще го тури. По сжщия начинъ и вие трѣбва да криете отъ обективния умъ всичко, каквото сте намислили да правите. Ако дѣтето знае, дѣ е гърнето съ сладкото, то ще мяза на онази попска дъщеря отъ варненско, която обичала да вади парченцата тикви отъ гроздовия петмезъ. Единъ день бащата казалъ на жена си: Кажи на Марийка да извади отъ

гърнето малко гроздовъ петмезъ, да си хапнемъ. Майката изпратила Марийка да извади малко петмезъ. Минало извѣстно врѣме, бащата чакалъ да му донесатъ петмезъ, но Марийка не се явява. Той казалъ на жена си, да види, защо Марийка не идва. Майката отива въ килера и вижда, че Марийка седи тамъ и се страхува да се яви при баща си. — Защо не донесешъ отъ петмеза на баща си? Той чака въ стаята. — Нѣма тиквички въ петмеза, останало е само сокъ. — Защо нѣма рѣзанчета отъ тикви? — Марийка ги изяла. По сжщия начинъ обективниятъ умъ върши много пакости на човѣка. Той ще изяде всичкитѣ рѣзанчета тикви отъ петмеза и ще се бои да признае погрѣшката си.

При това положение на нѣщата, първата задача на човѣка е да различава, кои състояния сж присжщи на обективния умъ, кои — на субективния и кои сж абсолютно Божествени. Домогне ли се човѣкъ до тия познания, до тази вжтрѣшна наука, той ще може лесно да се справя съ себе си. Който не е придобилъ тази наука, той постоянно ще се натѣква на вжтрѣшни борби и противорѣчия, които ще го доведатъ до ненужни страдания. Докато дойдете до тази наука, вие трѣбва да се ползвате отъ окултнитѣ музикални упражнения. Тѣзи упражнения не сж нищо друго, освѣнъ методи за трансформиране на енергиитѣ. Тѣ коренно се различаватъ отъ упражненията на обикновената музика. Въ обикновената музика тоноветѣ сж като отмѣрени слогове, а ритмусътъ е подобенъ на този,

който се произвежда при удряне съ камшикъ. Окултнитѣ музикални упражнения почиватъ на друга основа. Наистина, има нѣкои допирни точки между тѣхъ и обикновенитѣ музикални упражнения, но има и голѣмо различие. Окултната музика още не е достъпна за цѣлото човѣчество. Единъ день, когато хората се развиятъ музикално, тази музика ще стане достъпна за всички. Вземете, запримѣръ, упражнението „Киаметъ зену“, има източенъ характеръ и не е понятно за всички. Ако можете да изпѣете това упражнение, както трѣбва, то би произвело необикновенъ ефектъ. Силата му седи въ неговитѣ тонове, въ тѣхното съчетание.

Изпѣйте упражнението „Киаметъ зену“.

Изобщо, всѣко упражнение, или всѣка пѣсенъ може да се изпѣе по два начина: силно и слабо, меко. Когато пѣете високо, натъртено, вие ще привлѣчете около себе си съотвѣтни сили, съотвѣтни сжщества. Ако пѣете тихо, меко, ще привлѣчете около себе си сжщества отъ по-висока култура. Човѣкъ трѣбва да пѣе съ убѣждение. Когато умътъ на човѣка не работи, той не може да пѣе меко. Дѣто има разумность, тамъ има ритмусъ, има съотвѣтствие между всѣки тонъ и слогъ. Това се забѣлѣзва и въ поезията, и въ музиката, и въ говора. Всѣка дума, която произтича отъ духовния свѣтъ, носи въ себе си и ритъмъ, и мекота, и благость. Често отъ устата на нѣкой човѣкъ излизатъ благи думи, но сърцето му не е благо. Случава се и обратното: думитѣ сж груби, а сърцето е меко. Това показва, че вжтрѣшнитѣ

побуждения на този човѣкъ сж благородни. Щомъ побужденията на човѣка сж добри, благородни, тѣ сж въ сила да смекчатъ неговия гласъ. Слѣдователно, най-правилно е, когато между външнитѣ и вжтрѣшнитѣ прояви има пълно съотвѣтствие.

И тъй, пѣнието трѣбва да изразява права мисль и благородни чувства, които да смекчаватъ и облагородяватъ характера на човѣка. Пѣние безъ говоръ и чувство безъ мисль не могатъ да сжществуватъ. Истинското пѣние трѣбва да включва въ себе си три елемента: първо, то трѣбва да се подтиква отъ разумната любовъ; второ, то трѣбва да се придружава съ вѣра, която дава широчина, просторъ на гласа; трето, въ пѣнието трѣбва да има надежда, че това, което се пѣе, трѣбва и може да се реализира. Щомъ въ пѣнието има вѣра, надежда и любовъ, и животътъ се проявява. Нѣкой казва: Що ми трѣбва да пѣя? До пѣсень ли ми е сега? Когато човѣкъ е неразположенъ духомъ, той трѣбва да пѣе. Пѣнието трѣбва да бжде непрѣривенъ потикъ въ живота на човѣка.

„Пѣйте и хвалете Господа!“ — е казано въ Писанието. Всѣки трѣбва да пѣе! Безъ пѣсень сегашниятъ животъ на хората би заличилъ красивото въ него. Пѣйте, докато е топло вънъ! Щомъ студътъ дойде, човѣкъ, и да иска, не може да пѣе. Когато гърлото на човѣка прѣсипне, може ли той да пѣе? Когато ржцѣтъ му измръзнатъ, може ли той да свири? Когато цѣлото му тѣло измръзне, мо-

же ли той да съчинява поезии, или да държи рѣчи? За пѣние, за свирене, за съчинения се изисква топлина. Обаче, за онзи, който разбира законитѣ на разумната природа, студъ не съществува, защото топлината се включва въ самия животъ. Тѣй щото, студътъ произтича отъ незнание на великитѣ закони въ живота. Човѣкъ може да бжде вънъ, на студъ, и пакъ да му е топло, а може да бжде въ стая, на топло, и да се оплаква отъ студъ. Забѣлѣжете, запримѣръ, нѣкой страда отъ треска срѣдъ лѣто, при температура 30-35°; вънъ е горещо, а той трепери, зжбитѣ му тракатъ отъ студъ. Коя е причината за този студъ? — Вжтрѣшното състояние на човѣка е такова.

Слѣдователно, дали ще бжде на човѣка топло или студено, това зависи отъ редъ вжтрѣшни причини въ самия него. Външната топлина и външниятъ студъ не опрѣдѣлятъ, какво усѣща човѣкъ, — студъ или горещина. Слѣдъ студа, въ организма на трескавия настѣпва триене между клѣткитѣ, вслѣдствие на което се образува топлина. Той минава огнено състояние, изпотява се, и треската го напуска. Когато човѣкъ изгуби естествената си топлина, треската го напада, като методъ за възстановяване на естествената му топлина. Когато човѣкъ се простуди, ние казваме, че въ организъма му е станало прѣкъсване на топлината на живота. Всѣка лоша мисль, всѣко дисхармонично чувство или желание прѣкъсва потокитѣ на топлината, вслѣдствие на което въ организма на хората се явяватъ болезнени състояния, като необходими усло-

вия за възстановяване на тѣзи течения. Слѣдъ всѣка болестъ потоцитѣ на живота отново проникватъ въ организма и го обновяватъ. Топлината на живота трѣбва да тече отвънъ навжтрѣ. Дойде нѣкой при васъ и вложи една отрицателна, обезсърдителна мисль въ ума ви. Ако се подадете на тази мисль, веднага въ васъ настава прѣкъсване на теченията на топлината, които идатъ отъ живота. Щомъ дойде въ ума ви нѣкаква положителна, или насърдителна мисль, потоцитѣ на живота отново потичатъ.

*

„Вѣренъ, истиненъ чистъ и
благъ всѣкога бжди!“

*

14. Лекция отъ Учителя, държана на
22 декември, 1926 г. София.

ПРОЯВА НА МУЗИКАТА ВЪ СЪЗНАНИЕТО.

„Върненъ, истиненъ, чистъ и
благъ всѣкога бжди!“

Размишление.

Произходътъ на музиката датира отъ скоро време, отъ сегашната раса. При това, всички хора не сж еднакво музикални, вслѣдствие на което може да се каже, че музикалното чувство въ човѣка е ново чувство. То е започнало да се развива съ проявата на самосъзнанието въ човѣка. Самосъзнанието пѣкъ се е явило отъ триста хиляди години насамъ. Пѣнието и музиката сж дадени на човѣка като методъ за трансформиране на енергиитѣ въ него, а не като професия, като сръдство за прѣхрана. Ето защо, човѣкъ трѣбва да работи усилено върху себе си, да развива своето музикално чувство. У нѣкои хора музикалното чувство е добръ развито, у други — слабо, но всички трѣбва да работятъ въ това направление. За да може човѣкъ да пѣе, или да свири, той трѣбва да има нѣкаква идея, нѣкакъвъ дълбокъ вжтрѣшенъ импулсъ. Безъ идея нѣма пѣсенъ. Който иска да пѣе и да свири добръ, той трѣбва да концентрира вниманието си въ пѣнието или въ свиренето. Само по този начинъ човѣкъ може да се повдигне. Можете ли да дадете обра-

зецъ отъ нѣкаква българска пѣсень? Едно врѣме българинътъ е билъ вжтрѣшно по-музикаленъ отъ сегашнитѣ българи. Едно нѣщо трѣбва да имате прѣдъ видъ: музиката, пѣнието иматъ смисълъ само тогава, когато служатъ за облагородяване на човѣка.

Ако прослѣдите музиката у птицитѣ, ще видите, че и тѣ се намиратъ на различна степенъ на развитие. Запримѣръ, каква е музиката на пѣтела? Първоначално пѣтелътъ не е кукуригалъ, но впоследствие той е научилъ това изкуство. Отъ колко хиляди години пѣтелътъ е започналъ да кукурига? Въ музикално отношение славеятъ и канарчето седатъ по-високо отъ пѣтела.

Съвършеннитѣ хора дѣлятъ музиката на външна или обективна и вжтрѣшна или субективна. Що се отнася до външната музика, тя е прѣходна, подлежи на постоянни промѣни. Въ нея нѣма нѣщо установено, нѣщо стабилно. Отъ тази музика човѣкъ трѣбва да мине въ музиката на козмическото съзнание. Който не може да развие музикалното си чувство, да влѣзе въ козмическото съзнание, той не може да влѣзе и въ Божествения свѣтъ. За да влѣзете въ Божествения свѣтъ, вие трѣбва да имате широко съзнание, да възприемете свѣтлината на този свѣтъ, за да разберете живота въ неговия дълбокъ смисълъ. Всички хора, у които чувствата сж задебѣли, нѣматъ музика въ себе си. Онѣзи хора пъкъ, които иматъ нѣжни чувства, тѣ иматъ музика. Тѣ могатъ да пѣятъ, да свирятъ, и по съзнание седатъ по-

високо отъ първитѣ, които не пѣятъ, нито свирятъ. Между музикантитѣ и пѣвцитѣ можете да срещнете пияници, но никога нѣма да срещнете крадци и разбойници. Едно нѣщо, което прѣчи на музикантитѣ и на пѣвцитѣ, е стѣснението. Когато нѣкой иска да пѣе, той започва да мисли за окръжаващата срѣда и се стѣснява. Естествено е това стѣснение. Защо? — Ако публиката, която дохожда да слуша нѣкой пѣвецъ или музикантъ, сама по себе си, е музикална, тя ще изисква, ще очаква отъ музиканта нѣщо повече отъ това, което той може да даде. Ако пѣвецътъ изпълни своята програма съ чувство, публиката ще го слуша; обаче, ако той е посрѣдственъ пѣвецъ, тя нѣма да го слуша, ще го освирка и ще го свали отъ сцената. Ако сравнявате американеца съ българина, въ музикално отношение българинътъ седи по-високо отъ американеца. Изобщо, българинътъ е антиподъ на американеца въ много отношения. Въ музикално отношение и българитѣ трѣбватъ много още да работятъ. Тѣ иматъ желание да бждатъ музикални, но работитѣ не ставатъ само съ желание. Изисква се работа, упражнение.

Изпѣйте сега упражнението „Киаметъ-Зену,“ да видимъ, какъ сте го схванали. Буквата К въ думата „киаметъ“ означава великото въ живота, което се крие въ врѣмето и пространството. „Киаметъ-Зену, Махаръ-Бену“ — Махаръ-Бену е Великиятъ, който урежда и съгражда нѣщата. Той е неизмѣненъ и постояненъ. Ако нѣкой отъ васъ би могълъ да изпѣе

това упражнение, както трѣбва, той би събралъ много публика около себе си.

Четоха се нѣкои отъ работитѣ върху темата: „Сжщественитѣ качества на съврѣмнената култура“. Въ съврѣмнената култура се забѣлѣзватъ три течения, които вървятъ паралелно. Едното течение наричатъ животинско; то прѣдставя простото съзнание на животнитѣ, у които нѣма още съзнание за личностъ. Второто течение е това на човѣшкото съзнание, което единствено отличава човѣка отъ животнитѣ; то е самосъзнанието. Въ това положение човѣкъ съзнава себе си като личностъ, като добъръ или лошъ човѣкъ, като живо сжщество, което се ражда и умира. Третото течение е това на козмическото съзнание, въ което човѣкъ губи страхъ отъ смъртта и влиза въ новата култура. Който живѣе въ козмическото съзнание, той гледа вече на цѣлата природа като на живъ организъмъ, на който всички части сж живи: растенията, животнитѣ, хората — всички съставятъ клѣтки на цѣлокупния животъ. Животътъ на самосъзнанието има своитѣ добри и лоши страни. Докато човѣкъ не започне да изучава живота основно, отъ неговата вътрѣшна страна, какъ е създаденъ, какъ се е развивалъ съ течение на врѣмето, той не може да влѣзе въ новата култура.

Казвамъ: вие имате извѣстни понятия за културата, но какво прѣдставя въ сжщностъ културата? Какво се разбира подъ думата „култура“? Всѣки трѣбва да си състави точно понятие за тази дума. Всѣка дума е изразъ

на нѣкакво понятие. Нѣкой казва: Азъ имамъ понятие за дадена работа. Питамъ: какво понятие има този човѣкъ? Той самъ трѣбва да си изясни този въпросъ. Тѣй щото, всѣка дума, всѣко понятие за нѣщата, трѣбва да изразява точно идеята, която е скрита въ това понятие. Казвате: Този човѣкъ е добъръ. Отдѣ знаете това? Виждате ли добротата на този човѣкъ? Прѣди всичко, добротата е нѣщо невидимо. За другъ нѣкой казвате: Този човѣкъ е благороденъ, пълненъ съ любовь. Дѣ се крие благородството? И то е невидимо, както добротата и любовьта. Това сж отвлѣчени понятия, които хората изразяватъ съ думи, но като започнатъ да анализиратъ тия понятия, да видятъ, въ какво и какъ, именно, се изразяватъ, тѣ се убѣждаватъ, че това не е лесна работа. Ако човѣкъ рече да подложи на вжтрѣшна анализа думитѣ „християнинъ, любовь, вѣра, надежда,“ той съвсѣмъ ще се обърка. Да вѣрвашъ въ Христа, въ любовьта, това още не означава, че ти си християнинъ, или че имашъ въ себе си любовь. Вѣрата на човѣка трѣбва да се прѣвърне въ животъ, да се крѣпи на редъ вжтрѣшни прѣживявания.

Нѣкой казва: Азъ съмъ прѣживѣлъ нѣщата. Прѣживяването подразбира изгаряне. Като говорятъ за прѣживяване, мнозина иматъ прѣдъ видъ, че сж минали прѣзъ нѣща, които горятъ и изгарятъ. Когато волътъ се храни, той събира храна повече, отколкото му трѣбва, и послѣ започва да я прѣживя. Като я прѣкара нѣколко пжти прѣзъ устата си, най-послѣ той счита, че е прѣживѣлъ нѣщо. Каз-

вамъ: нѣщата не трѣбва да се прѣживятъ, нито да се прѣживяватъ, но трѣбва всѣки моментъ да се живѣятъ. Който прѣживява, или прѣживя нѣщата, въ края на краищата, той умира. Нѣкой казва: Азъ съмъ прѣживѣлъ нѣщата; студентъ съмъ билъ, миналъ съмъ младинитѣ си, богатъ съмъ съ прѣживявания. Не, този човѣкъ не може да се нарече богатъ, нито ученъ. Който е прѣживѣлъ нѣщата, той не може да стане ученъ човѣкъ. Учениятъ всѣкога трѣбва да живѣе, да изживява нѣщата и да не казва, че нѣкога ги е прѣживѣлъ.

И слѣдъ всичко това ще дойде нѣкой ученъ да казва, че познава най-новитѣ теории за създаването на вселената. Споредъ мене, и най-новитѣ теории не сж въ състояние да обяснятъ създаването на вселената. Кой ученъ досега е могълъ да прѣдстави нѣкаква теория, която да обясни всички явления, които сж се извършили въ вселената отъ началото на създаването ѝ и досега? Прѣди всичко, създаването на вселената не е еднократенъ процесъ. Нѣкои приематъ Кантъ-Лапласовата теория за създаването на свѣта, но колко отъ свѣтовнитѣ явления може да обясни тази теория? Най-послѣ всѣки човѣкъ има своя теория за създаването на свѣта, но тия теории могатъ ли да обяснятъ всички явления въ свѣта? Всѣка научна теория е по-близо или по-далечъ отъ истината, въ зависимостъ отъ степенъта на съзнанието на единъ или другъ ученъ. Вие подържате нѣкой ученъ, признавате го за авторитетъ, обаче,

авторитетът на единъ ученъ зависи отъ това, доколко той живѣе въ козмическото съзнание. Ако разглежда явленията отъ гледището на козмическото съзнание, той може да се признае за ученъ; ако разглежда явленията отъ гледището на обикновеното съзнание, той е обикновенъ ученъ, който е събралъ факти, изучилъ ги е отъ външната имъ страна, безъ да разбере тѣхния дълбокъ вжтрѣшенъ смислъ.

Слѣдователно, има два вида учени хора въ свѣта: обикновени учени и истински учени. Споредъ това и обясненията на явленията и законитѣ въ природата ще бждатъ по-близо или по-далечъ отъ истината. Запримѣрь, вземете закона за увеличаването или намаляването на свѣтлината. Този законъ гласи: свѣтлината на тѣлата се увеличава или намалява въ зависимостъ отъ квадрата на разстоянието. Обаче, отъ какво зависи това намаляване или увеличаване на свѣтлината, не е обяснено. Значи, може да се прѣдполага, че слънчевата свѣтлина срѣща съпротивления въ пространството, вслѣдствие на което трептенията ѝ се намаляватъ. Освѣнъ това, забѣлѣзано е, че всички хора не възприематъ еднакво свѣтлината. Това се дължи вѣроятно на различното устройство на мозъчните клѣтки. Запримѣрь, всички хора не възприематъ еднакво червения цвѣтъ. Нѣкой казва: Азъ виждамъ червения цвѣтъ. — Ти можешъ да виждашъ червения цвѣтъ, но не и да го разбирашъ. Между виждане и разбиране има голѣма разлика. Въ послѣдно врѣме ученитѣ пишатъ и гово-

рятъ за цвѣтоветъ повече, отколкото въ по-раншнитъ врѣмена. Тѣ изучаватъ най-тънkitъ различия между цвѣтоветъ, изучаватъ трептенията имъ и т. н. Обаче, често срѣщате хора, които мжно различаватъ тъмно-синия цвѣтъ отъ черния. Изобщо, схващането на най-тънkitъ тонове на цвѣтоветъ зависи отъ развитието на очитъ, отъ мозъчнитъ клѣтки и отъ редъ още причини. Съ влизането на човѣка въ козмическото съзнание, започва развиването на редъ мозъчни центрове и способности въ него, вслѣдствие на което той дохожда до по-тънко различаване на цвѣтоветъ, тоноветъ и звуковетъ. Днесъ хората различаватъ много цвѣтове.

И тъй, човѣкъ се намира на по-високо или по-низко стъпало на развитие въ зависимостъ отъ степенъта на развитие на неговото съзнание. Ако живѣе въ простото съзнание, той не се отличава много отъ животнитъ. Ако живѣе въ самосъзнанието, той влиза въ областъта на грѣха, въ областъта на смъртъта. Щомъ се натъкне на тази областъ, той иска да излѣзе отъ нея, да мине въ безсмъртието, въ свободата. Нѣкои хора вече сж влѣзли въ козмическото съзнание. Запримѣрь, апостолъ Павелъ казва, че се е прѣнесълъ на третото небе. Третото небе подразбира пробуждане на козмическото съзнание въ човѣка. Много светии, много велики хора сж живѣли въ това съзнание. Запримѣрь, Христосъ, Буда, Сведенборгъ и други нѣкои сж познавали живота и условията на това съзнание. Когато се пробуди козмическото съзнание въ човѣка, той из-

питва необикновена радостъ, която никой не може да му отнеме. Докато човѣкъ не влѣзе въ това съзнание, неговата радостъ ту ще се явява, ту ще изчезва: днесъ ще е радостенъ, утрѣ ще е скърбенъ. Задачата на Христа бѣше да научи хората да живѣятъ правилно, да съдѣйствува за пробуждане на козмическото имъ съзнание. Христовото учение внесе въ свѣта нова наука, която цѣли да приготви пѣтя за проявяване на това ново съзнание въ хората. Старитѣ пророци наричали това съзнание „новото слънце“, а Христосъ се произнасялъ за него съ думитѣ: „И ще влѣя Духа си“. На съврѣмененъ езикъ това подразбира: ние трѣбва да съзнаваме, че козмосътъ е живъ, съставя нѣщо цѣло и се интересува отъ насъ дотолкова, доколкото и ние се интересуваме отъ него. Той е цѣлото, ние сме неговитѣ части.

Казвамъ: когато човѣкъ влѣзе въ козмическото съзнание, това не значи още, че той е добилъ и разбралъ всичко. И тамъ има степени на разбиране, но все пакъ той има по-голъма свѣтлина за нѣщата и ще може отчасти поне да се освободи отъ мъжнотиитѣ и негодитѣ на своя животъ. Обаче, затова се изисква школа, методи за приложение. Тѣй както сте сега, каквото и да ви се разкрие, каквито знания и да ви се дадатъ, тѣ ще останатъ неприменовани. Ако дадешъ на съврѣменнитѣ хора пари, първото нѣщо, за което ще ги употребятъ, е да си направятъ къща, и цѣлъ животъ да обикалятъ около нея: това се развалило,

онова се развалило, този-онзи направили нѣ-
каква пакостъ. Този човѣкъ се намира въ
положението на нѣкое куче, на което даватъ
костъ да гложди. То взима костъта, разнася я
натукъ-натамъ, крие се отъ другитѣ кучета,
докато дойде отнѣкъдѣ нѣкое по силно куче,
сдави го и му вземе костъта. По сжщия
начинъ дойде нѣкой ученъ човѣкъ, съз-
даде една теория и започне да я разпра-
вя навсѣкъдѣ. Тукъ прѣпоръчва теорията си,
тамъ я прѣпоръчва, гложди я, както кучето
гложди костъта. Дойде по-ученъ отъ него,
създаде нова теория, а първата остава на
задненъ планъ. Всички се възхищаватъ отъ
теорията на втория ученъ, а първиятъ остава
самъ съ теорията си, отъ никого непризнатъ.

Значи, смисълътъ не е въ знанието на
нѣщата, но въ разбирането имъ. Какво се
ползува учениятъ отъ своята теория за съз-
даването на свѣта, ако той самъ не раз-
бира този свѣтъ? Не е въпросътъ въ то-
ва, учениятъ да ни обяснява механичиската
страна на създаването на свѣта, но той трѣб-
ва да обясни живата страна на създава-
нето на свѣта, за да могатъ всички да се
ползуватъ. Съврѣмениятъ физиологъ и ана-
томистъ ще направи аутопсия на единъ
умрѣлъ човѣкъ, ще извади сърцето, бѣлия
дробъ, стомаха, червата му и ще ги изучава,
но това още не е наука. Той разглежда тия
органи самостоятелно, независимо отъ тѣх-
нитѣ общи функции въ организма, но това
не е цѣлата наука. Докато човѣкъ живѣе,
той е свързанъ съ своя духъ така, както сж

свързани единъ съ другъ организѣ на неговия организъмъ. Ето защо, за да се види връзката между човѣшкия организъмъ и неговия духъ, човѣкъ трѣбва да се изучава и анатомически, и физиологически, и духовно, като живъ. За тази цѣль човѣкъ трѣбва да изучава, освѣнъ физическия, още и духовния свѣтъ, да се свърже съ по-напреднали същества, които ще му помагатъ въ неговия пѣтъ. Обаче, ежедневииятъ животъ на човѣка прѣдставя една опасностъ за него въ това отношение, именно, че като се търка около съзнанието му, постепенно заличава, изтрива хубавото, красивото, което е написано тамъ, и за развитието на което не сж дошли още благоприятни условия.

Слѣдователно, когато човѣкъ влѣзе въ свѣта, той не трѣбва да оставя хората да заличаватъ неговитѣ идеали, нито пъкъ самъ той да ги продава. Който влиза въ свѣта, той трѣбва да влѣзе съ цѣль да се ползува отъ него; който влѣзе въ свѣта, той трѣбва да отиде между хората, да се окже набързо и веднага да излѣзе. Свѣтътъ е море, въ чиято вода можешъ да прѣседишъ най-много 15—20 м. и веднага слѣдъ това да излѣзешъ на брѣга, да се изсушишъ. Ако не излѣзешъ скоро отъ вълнитѣ на това море, голѣмо зло ще те сполети. Свѣтътъ е мѣсто за работа, а не за удоволствие. Въ свѣта съзнанията на всички хора се прѣплитатъ, вслѣдствие на което се образува една каша, и при това положение хората очакватъ спасението си. Тѣ очакватъ спасението си оттамъ, отдѣто по

никой начинъ не може да дойде. Всѣки човѣкъ има желание да придобие повече знания, повече блага, но като не разбира законитѣ, по които може да реализира тия свои желания, той се обезсърдчава, отчайва се и се връща назадъ. Нѣкои хора при най-малкото съпротивление се отчайватъ и казватъ: Не е този пътътъ, по който трѣбва да вървимъ. Сжщото се забѣлѣзва и въ религиознитѣ хора. Нѣкой християнинъ, въ стремежа си да намѣри истината, ще обиколи всички християнски черкви, послѣ ще отиде между източнитѣ народи и, въ края на краищата, пакъ ще остане незадоволенъ. Това зависи отъ степенъта на развитието, до което е стигнало неговото съзнание.

Съзнанието прѣдставя вжтрѣшния организъмъ на човѣка, чрѣзъ който душата се съобщава съ Божествения свѣтъ. То е вжтрѣшната обвивка на душата. Отъ теософско и окултно гледище, будическото тѣло свързва душата съ невидимия свѣтъ. Ето защо, въ козмическото съзнание вѣрата е непрѣривенъ процесъ, а въ самосъзнанието — прѣривенъ процесъ. Въ самосъзнанието човѣкъ ту вѣрва, ту губи вѣрата си; той е пьленъ съ съмнѣния, съ подозрѣния. Който живѣе въ козмическото съзнание, той никога не се съмнява; той вижда нѣщата, каквито сж, въ истинското имъ положение. Ако въ дома на такъвъ човѣкъ дойде нѣкой апашъ и задигне паритѣ му, той вижда това и знае, дѣ ще ги скрие. Не само туй, но той знае, кога ще дойде този апашъ въ дома му. Като види, че се готви

да отваря касата, той тихо се приближава до него, потупва го по рамото и го пита: Колко пари искаш? — Еди-колко. Той самъ изважда отъ касата си пари и му дава.

Обаче, докато съврѣменнитѣ хора живѣятъ още въ своето съзнание и самосъзнание, тѣ ще живѣятъ въ вѣченъ страхъ и безпокойствие, какво ще стане съ тѣхъ, какъ ще прѣкаратъ живота си и т. н. Казвамъ: нѣма защо да се страхуватъ. Веднѣжъ дошли на земята, хората ще бждатъ подтиквани къмъ вжтрѣшенъ прогресъ и развитие. Има право да се страхува човѣкъ само тогава, когато служи на мързела, на своята лѣнностъ. Има хора мързеливи, които прѣчатъ на своето спасение. Тѣ не искатъ да работятъ, да учатъ, да се молятъ, очакватъ всичко на готово. Работата, мисленето, молитвата сж процеси на самосъзнанието. Ако човѣкъ се откаже отъ тѣхъ, нищо не би останало отъ него. Отъ хиляди години насамъ се е проявявало човѣшкото самосъзнание. Сега иде врѣмето на козмическото съзнание, или както се казва въ Писанието: „Сега Богъ създава ново небе и нова земя“. Слѣдователно, новата земя е за праведнитѣ хора, за светиитѣ, които живѣятъ въ културата на козмическото съзнание. То сега си пробива пжтъ въ живота, вслѣдствие на което се заражда борба между него и самосъзнанието. Свѣтлината на това съзнание е голѣма; тя освѣтява и най-забурленитѣ кжтове въ живота на хората, и тѣ днесъ виждатъ погрѣшкитѣ си повече, отколкото всѣко друго врѣме. Нѣма нѣщо скрито-

покрито. Човѣкъ може да се скрие отъ хората, но отъ себе си, отъ свѣтлината, която иде, той не може да се скрие. Нѣкой грѣши и се страхува да го не видятъ отвънъ. Не отвънъ, но отвжтрѣ трѣбва да се страхувате, отъ свѣтлината, която иде.

И тъй, страданията неизбежно ще дойдатъ и то право пропорционално на свѣтлината, която иде въ свѣта. Щомъ се намѣри прѣдъ тази свѣтлина, човѣкъ започва да се бичува, да се самоосжда. Въ това бичуване той нѣкога прѣувеличава своитѣ погрѣшки. Не е лошо човѣкъ да страда, но трѣбва да бжде справедливъ, да не прѣувеличава страданията и погрѣшкитѣ си, нито да ги намалява. Когато човѣкъ изпитва по-голъма или по-малка грѣховностъ въ себе си, това се дължи на степенъта на развитие на неговото съзнание. Ако вие напуснете кжщата си за 2—3 мѣсеца и слѣдъ това се върнете, въ какво положение ще я намѣрите? — Тя ще бжде потънала въ прахъ. Какво трѣбва да направите? Трѣбва ли да се осждате, да считате, че вината е ваша? Не, вината не е ваша, но вие не трѣбва да оставите кжщата си прашна, ще се заемете да я изчистите. По сжщия начинъ ще трѣбва да чистите и грѣховетѣ си. Когато богословитѣ казватъ, че никой не може да изчисти човѣка отъ грѣховетѣ му, освѣнъ той самъ, то е все едно да кажете, че никой не може да изчисти кжщата, освѣнъ слугинята. Не, и господарката може да изчисти кжщата си. Какъ може да се изчисти кжща-

та отъ голѣмия боклукъ? — Чрѣзъ запалване на боклука. Въ този смисълъ, спасението на човѣка не е нищо друго, освѣнъ запалване на онѣзи нечистотии, утайки, които той носи отъ миналото.

Сега трѣбва да се яви учителъ на човѣчеството, който да прѣкара самосъзнанието прѣзъ козмическото съзнание. Запалка трѣбва, потикъ трѣбва за душитѣ на хората! Тѣзи запалки сж вълни, които идатъ въ свѣта, а всѣка такава вълна носи съ себе си нова свѣтлина, която повдига съзнанието. Съзнанието на хората трѣбва да се повдигне на по-висока степенъ. Ако не се повдигне, животътъ ще остане за хората непознатъ — terra incognita. Каква е разликата между думитѣ когносъ, и кома? Медичитѣ употребяватъ думата кома, която означава една болестъ — вцѣпеняване. Като се вцѣпени, човѣкъ очаква да дойде нѣкой да му помогне. Много отъ съврѣменнитѣ хора страдатъ отъ състояния, подобни на тази болестъ. Съзнанието имъ се вцѣпенява, и тѣ очакватъ отнѣкждѣ помощъ. Въ този случай страданията идатъ въ помощъ на човѣка. Тѣ разтърсватъ съзнанието му, събуждатъ го, освобождаватъ го отъ това вцѣпеняване. Пробуждането на съзнанието не става механически, чрѣзъ насилие, напримѣръ, но чрѣзъ потици, които страданията събуждатъ. Всѣки потикъ влива нѣщо живо въ организъма на човѣка. Има хора, на които съзнанието е будно и когато спятъ. Тѣ усѣщатъ, като че сж вънъ отъ тѣлото си, искатъ да влѣзатъ вжтрѣ — не могатъ; искатъ да се

пробудятъ, да кажатъ нѣщо — пакъ не могатъ. Това състояние се нарича кома. Какъ може човѣкъ да се освободи отъ това състояние? Когато изпадне въ това положение, човѣкъ започва да се моли и изгубва съзнание. Слѣдъ това се стрѣска, отново дохожда въ съзнание, безъ да може да опрѣдѣли, колко време е траяло това състояние. Та при всѣко пробуждане на съзнанието, човѣкъ минава прѣзъ това положение. То трае нѣколко секунди, но изглежда, като че продължава вѣкове. Когато минава прѣзъ това състояние, човѣкъ се мжчи, ходи, сѣда, става, движи се и послѣ легне да спи. Тѣй щото, при всѣко пробуждане на съзнанието, човѣкъ отново заспива, по-дълбоко, отколкото е спалъ по-рано.

И тѣй, ние трѣбва да изучаваме различнитѣ степени на съзнанието. Първо човѣкъ минава прѣзъ три степени на съзнанието, които сж степени на илюзии. Прѣзъ тѣзи три степени човѣкъ може да се подаде на хипноза, да направи всичко, каквото други му заповѣдватъ. Подъ чужда воля той може да си прѣдстави, че минава море, или че влиза въ огънь и т. н. Обаче, влѣзе ли въ четвъртата степенъ на съзнание, хипнотизираниятъ става независимъ. Докато човѣшкото съзнание се намира въ първитѣ три степени, може да му се влияе. Влѣзе ли въ четвъртата степенъ на съзнание, хипнотизираниятъ се освобождава отъ влиянието на хипнотизатора, и той, самъ за себе си, става ясновидецъ. Тогава вие можете да накарате този човѣкъ да отиде въ

Лондонъ, въ Нью-Йоркъ, да провѣри, какво става тамъ. Той може да види, какво се върши по Атлантическия океанъ, колко параходи пътуватъ, какво става тамъ и т. н. Когато нѣкой човѣкъ живѣе въ четвъртата степенъ на съзнание, той може да прѣдсказва много нѣща, може да опрѣдѣля диагнозата на болнитѣ и да имъ прѣпорѣчва начини за лѣкуване. Щомъ излѣзе отъ това съзнание, той се проявява като обикновенъ човѣкъ.

Слѣдователно, въ човѣка има състояния, възможности, способности, които въ бъдеще могатъ да се развиятъ. Тѣ очакватъ тия условия като най-благоприятни за тѣхното развитие. Забѣлѣзано е, че когато поставятъ човѣка въ магнетиченъ, или, както нѣкои го наричатъ, хипнотиченъ сънъ, той проявява особени дарби и способности. Щомъ се събуди отъ този сънъ, той става обикновенъ човѣкъ. Тсва псказва, че въ всѣки човѣкъ сж вложени дарби и способности, които очакватъ врѣмето за своето развитие. Докато не е развилъ онова, което Богъ е вложилъ въ душата му, човѣкъ още не е въ своята сфера, не живѣе живота на своята душа.

И тъй, врѣме е вече да се потопимъ въ Духа Христовъ, или да влѣземъ въ висшето, въ Божественото съзнание, да видимъ, какво трѣбва да правимъ. Който живѣе въ това съзнание, при започване на всѣка работа, той ще знае, какъ ще я свърши, какви резултати ще има. Казвате: Господъ само знае тия работи. Да, днесъ само Господъ знае тия нѣща, но единъ день и вие ще ги знаете.

Засега хората знаят нѣщата само слѣдъ като тѣ станатъ. Имашъ пари, радвашъ се, но слѣдъ двѣ години ги изгубишъ. Ти вече знаешъ, че си изгубилъ паритѣ. Отивашъ на пързалка, радвашъ се, че можешъ да се пързалишъ, но паднешъ на леда, счупишъ крака си. Ти знаешъ вече, какво си прѣкаралъ на пързалката. Ако живѣеше въ висшето съзнание, ти щѣше прѣдзарително да знаешъ, че слѣдъ двѣ години ще изгубишъ паритѣ си; сжщо така щѣше да знаешъ, че този день ще счупишъ крака си на пързалката, и нѣмаше да излизашъ вѣнъ отъ стаята си, щѣше да прѣкарашъ деня въ размишление и молитва. Отивашъ да орешъ на нивата си, ще знаешъ, дали този день е добъръ. или не. Случаватъ се лѣтни дни толкова горещи, че орането излиза несполучливо. Прѣзъ такива дни има много стържели, които нападатъ воловетѣ, и тѣ хукватъ да бѣгатъ, задигатъ оралото, за нищо не искатъ да знаятъ. Този день не е благоприятенъ за оране. Ако знаеше това нѣщо прѣдварително, този день ти щѣше да разпуснешъ воловетѣ, да ги пратишъ въ гората на свобода. Речешъ ли да орешъ, ще дойдатъ стържелитѣ, ще нападнатъ воловетѣ, а ти ще ходишъ да ги гонишъ. Достатъчно е единъ стържелъ да брѣмне край ухото на вола, за да го застави да бѣга. Интересно е, отдѣ е дошълъ този страхъ въ воловетѣ отъ тѣзи малки мухи — стържели.

Ето защо, човѣкъ трѣбва да използва условията на живота, на културата за своето усъвършенствуване. Съврѣмнената култура е

условие за проява на самосъзнанието въ човѣка, да види той своитѣ недъзи. И наистина, днесъ всички хора сж недоволни отъ своя животъ. Учениятъ е недоволенъ; проповѣдникътъ е недоволенъ; музикантътъ, художникътъ, поетътъ, писателятъ — всички сж недоволни отъ своя животъ. Иматъ право хората да сж недоволни отъ живота си. Защо? — Защото, докато живѣятъ въ самосъзнанието, тѣ никога не могатъ да изразятъ онѣзи велики идеи и стремежи, които сж вложени въ тѣхната душа и въ тѣхния духъ. Въ човѣка трѣбва да се събуди по-високо съзнание, което да му даде потикъ да гради, да създава ония органи, чрѣзъ които да изрази своитѣ велики идеи и възвишени чувства.

Казвамъ: когато човѣкъ започне да работи, отъ гледището на Божественото съзнание, той ще придобие въ себе си вжтрѣшно богатство, къмъ което днесъ се стреми. Както хората биватъ различно богати, така и съврѣменнитѣ езици, а сжщо така и езицитѣ на миналото сж били различно богати. Запримѣръ, въ арабски езикъ за понятието камила има петъ хиляди думи. Въ санскритски езикъ за слънцето има 45 думи. Богатство е това! Значи, арабитѣ сж мислили най-много за камилата. Въ български езикъ колко думи има за слънцето? Днесъ най-видниятъ български ораторъ си служи едва съ петъ хиляди думи. Думитѣ се раждатъ и умиратъ, като животѣ същества. Милиони думи умиратъ, милиони думи се раждатъ; тѣ постоянно се обновяватъ. Божественото съзнание разполага съ нова, възвишена

енергия, която е въ сила да изрази вжтрѣшнитѣ състояния на хората. Тогава хората ще иматъ по-правилни схващания, повече свѣтлина.

Висшето съзнание, за което ви говоря, е отвлѣчена областъ, подобна на дълбока вода, въ която всѣки не може да влѣзе. То е така недостѣпно за съзнанието на съврѣмения човѣкъ, както сж недостѣпни много отъ окултнитѣ пѣсни. Вземете, запримѣръ, пѣсеньта „Fig-für-fen.“ Какво ще кажете за тази пѣсень? Ритмусътъ, темпътъ, съчетанието на звуковетѣ въ тази пѣсень сж такива, че малцина могатъ да издържатъ на тѣхъ. Даже и класическитѣ музиканти не могатъ да издържатъ на тия тонове. Въ своитѣ произведения тѣ сж дошли до едно мѣсто и тамъ сж спрѣли. За да продължатъ по-нататѣкъ, изисква се благоприятна срѣда. За да се създаде каква да е пѣсень, тя се нуждае отъ съотвѣтна срѣда, която да ѝ послужи като екранъ за проектиране. Вземете, запримѣръ, българскитѣ пѣсни. Отъ освобождението на България до днесъ има ли нѣкакви нововъведения въ музиката? — Нищо ново нѣма, все старитѣ пѣсни се пѣятъ. Старитѣ български пѣсни сж повече тѣжни. Тѣ сж пѣсни на чувствата и говорятъ за инволюцията на човѣка. Хороводнитѣ български пѣсни сж волеви, свързани съ нѣкой митъ изъ живота на българитѣ.

Сега ще ви дамъ съдържанието на една българска пѣсень: „Давай, давай всичко давай:

Чисто сѣме пшеничено;

Да се сѣе на нивата, на нивата красивата,

Да се чисти прѣзъ зимата.

Да се радва на живота, всичко сѣто на полето (2);

На полето, подъ небето (2).

Тази пѣсенъ трѣбва да се пѣе съ движения. Безъ движения тя нѣма смисълъ. Когато пѣе, човѣкъ трѣбва да има обектъ. Който разбира езика на природата, той ще влѣзе въ връзка съ нея, и тя ще му проговори.

*

„Вѣренъ, истиненъ, чистъ и благъ всѣкога бжди!“

*

15. Лекция отъ Учителя, държана на 28 декември, 1926 г. София.

*

ПРАВО РАЗБИРАНЕ.

„Вѣренъ, истиненъ, чистъ и
благъ всѣкога бжди!“

Размишление.

Изпѣйте упражненията „Киаметъ“ и „Давай, давай,“ и обърнете внимание на контраста, който съществува между тѣхъ. Въ коя отъ двѣтѣ пѣсни има повече животъ? „Давай, давай“ трѣбва да се пѣе съ движения. Когато дойдете до паузитѣ въ една пѣсенъ, тѣ винаги изразяватъ едно засилване. Паузата засилва съдържанието на пѣсенъта. Пѣсенъта „давай, давай“ е силенъ мотивъ, който събужда въ съзнанието на човѣка редъ образи и картини. Вие можете да вземете тази пѣсенъ като задача въ живота си, да давате отъ себе си. Всѣки трѣбва да сѣе на нивата своето сѣме. Когато пѣете, вие не трѣбва да мислите за външната публика, нея да задоволите, а трѣбва да мислите за вжтрѣшната публика, която е въ самитѣ васъ. Ще пѣете на себе си, докато сами бждете доволни. Ще накарамъ да я изпѣе нѣкой отъ васъ, който пѣе хубаво, и другъ, който пѣе слабо, който не минава за пѣвецъ, да видимъ, кой, какъ ще я изпѣе. Всѣки трѣбва да бжде свободенъ да пѣе, макаръ и да му се смѣятъ. Музиката, пѣнието сж необходими за човѣка. Бждещиятъ говоръ ще бжде музикаленъ, отмѣренъ.

Сега, ако искате да изговорите думата „любовъ“ музикално, вие не бихте могли, защото ударенията на тази дума прѣпятствуватъ на самия музикаленъ ритмусъ. Всѣка дума има извѣстенъ брой вибрации, извѣстно количество трептения. Ако не чувствува тия трептения, човѣкъ може да говори за любовта, но ни най-малко нѣма да прѣдаде идеята за любовта. На сѣщото основание човѣкъ може да говори за мъдростта, за истината, но ако не чувствува тѣхнитѣ вибрации, той нѣма да прѣдаде идеята, която тѣ съдържатъ въ себе си. Единъ тонъ може да се вземе правилно, а може да се вземе и неправилно, криво. Слѣдователно, ако искате да живѣете добрѣ, т. е. да взимате правилно тоноветѣ, вие трѣбва да се обичате, да живѣете въ миръ, езикътъ ви да бѣде музикаленъ, да се подчинява на правилата на новата музика. Запримѣръ, вие можете да извикате нѣкого съ високъ, грубъ гласъ, а можете да го извикате тихо, нѣжно. И въ двата случая изразявате двѣ различни нѣща. Вие трѣбва да знаете, че при изговарянето на всѣка дума, въ мозъка ставатъ извѣстни промѣни. Споредъ начина на произнасянето, думитѣ произвеждатъ или хармонични, или разрушителни форми. Сѣщо така и мислитѣ на човѣка или създаватъ нѣщо, или разрушаватъ. Ето защо, въ окултната наука на първо мѣсто се изучаватъ законитѣ на говоренето. Когато говори, човѣкъ трѣбва да бѣде тихъ и спокоенъ. Това сѣ качества, съ които се регулиратъ вжтрѣшнитѣ сили на човѣшкото естество.

Прочете се резюме отъ темата: „Сжщевенитѣ качества на съврѣмнената култура.“

Напишете на дѣската една точка. Сама по себе си тази точка е жива. Подѣ понятието точка ние разбираме едно малко съприкосновение съ Божествения свѣтъ. Тя говори само за едно отношение съ Божествения свѣтъ. За да има повече отношения, тя трѣбва да се прояви. Въ каква посока може да се движи точката? Коя е първата възможностъ за нейната проява? Точката трѣбва да намѣри свой полюсъ на движение. Щомъ се напише още една точка до първата, веднага ще се образува правата линия. Слѣдователно, правата линия прѣдставя двата полюса на една точка, която иска да се прояви. Затова ние казваме: Право ходи, право мисли! И когато говоримъ за правдата, ние винаги мѣримъ нѣщата по права линия. Въ този смисълъ правата линия подразбира отношения между двѣ разумни сжщества. Тия двѣ разумни сжщества сж Богъ и ти самиятъ. Значи, правата линия означава отношения между Бога и човѣшката душа. Който не разбира законитѣ на правата линия, той не може да разбере своитѣ отношения къмъ Бога. Ако приемете, че въ правата линия има една точка повече или по-малко, отколкото трѣбва, вие нарушавате равновѣсието на тази права. Всѣка права линия се опрѣдѣля само отъ двѣ точки. Въ науката опрѣдѣлятъ правата линия като пжтъ, като слѣда, образувана отъ движението на точката въ една посока. Обаче, щомъ точката остава извѣстни слѣди, това е вече пжтъ.

на движение, а не права линия. Следователно, подъ права линия трѣбва да разбираме отношението между двѣ разумни сжщества. Тѣзи отношения, тѣзи закони сж включени въ правата линия. Щомъ разберете законитѣ на правата линия, вие ще разберете законитѣ на тѣлата. Ако не разберете законитѣ на правата линия, и останалитѣ нѣма да разберете, тѣ сж по-сложни.

И тъй, човѣкъ първо трѣбва да разрѣши, какви трѣбва да бждатъ неговитѣ отношения къмъ правата линия — къмъ Бога. Слѣдъ това той трѣбва да опрѣдѣли отношенията си къмъ своитѣ ближни, да дойде до законитѣ на плоскостъта, до квадрата, дѣто има вече двѣ измѣрения — къмъ Бога и къмъ своя ближень. И най-послѣ, човѣкъ трѣбва да опрѣдѣли отношенията си къмъ цѣлото, да дойде до законитѣ на тѣлата, до куба, който има три измѣрения. Единъ день, когато човѣкъ пожелае да се върне къмъ Бога, отдѣто е излѣзълъ, той трѣбва да изучава законитѣ на четвъртото измѣрение. Четвъртото измѣрение прѣдставя връщането на човѣка къмъ Бога, по обратния пътъ. Значи, човѣкъ е дошълъ нѣкждѣ отъ пространството, миналъ е прѣзъ свѣта на тритѣ измѣрения — физическия, сърдечния и умствения свѣтъ, и сега трѣбва да мине въ свѣта на четвъртото измѣрение, да се върне къмъ Бога — мѣстото, отдѣто нѣкога е излѣзълъ. Въ този свѣтъ човѣкъ ще вижда нѣщата отъ всички посоки. Той ще разглежда всички свои минали сжществувания, ще види причинитѣ и послѣд-

ствията на всичко, което е прѣживѣлъ. Той ще има фотография на всички свои сжществуванія и ще ги изучава.

Знаете ли, каква е разликата между първото и четвъртото измѣрение? При първото измѣрение човѣкъ излиза отъ Бога, слиза надолу и се отдалечава отъ Него. При четвъртото измѣрение той се вглжбява въ себе си, но сжщеврѣменно се качва нагорѣ, къмъ Бога. Значи, има слизание и качване. Първо човѣкъ трѣбва да дойде до правата линия, да опрѣдѣли отношенията си къмъ Бога. Мнозина запитватъ, какво нѣщо е Богъ? Казано е въ Писанието : „Богъ е Любовь.“ — Какво нѣщо е любовта? Азъ взимамъ любовта въ най-малката ѣ проява. Да желаетъ благо на другитѣ, както го желаетъ за себе си, това е любовь. Ако разберете любовта въ тази ѣ проява, вие ще имате прави отношения, както къмъ себе си, така и къмъ ближнитѣ си. Ти и ближниятъ ти образувате базата, върху която може да се гради. Който не може да постави правилна база на живота си, той ще вземе кривъ пжтъ. Нѣкой иска да стане великъ. Какъ ще стане великъ, ако не се движи по права линия? Правъ трѣбва да ходи човѣкъ! Колко хора днесъ ходятъ, мислятъ и чувствуватъ право? Повечето хора не ходятъ, не мислятъ и не чувствуватъ право, вслѣдствие на което образуватъ все криви линии и казватъ, че свѣтътъ се е изкривилъ. Разбира се, че ще се изкриви свѣтътъ, щомъ се изкривяватъ правитѣ линии. Когато се нарушаватъ законитѣ на правата линия, образу-

ватъ се кривитѣ линии, а това не е нищо друго, освѣнъ лжкатушене въ живота.

Слѣдователно, когато човѣкъ наруши великия законъ на правата линия, Господъ го поставя въ единъ кръгъ, дѣто той непрѣстанно се върти. Той е затворенъ въ този кръгъ, както е затворено пилето въ яйцето, и живѣе тамъ безъ идеали, безъ разширение, безъ свобода. Защо е затворенъ човѣкъ? — Защото нѣма послушание. Нѣкой казва: Азъ съмъ свободенъ човѣкъ, мога да правя, каквото искамъ. Не, ти си затворенъ въ една малка черупка, въ твоя мозъкъ, и мислишъ, че си свободенъ, че много знаешъ. Ти знаешъ толкова, колкото разработени способности имашъ въ този единъ и половина килограмъ вещество, поставено въ твоята малка глава. Ти си правишъ илюзии, че всичко можешъ, че си въ положението на нѣкакъвъ царъ, който знае само да заповѣдва. Съ единъ и половина килограмъ мозъкъ човѣкъ се мисли за много ученъ; той мисли, че може да оправи свѣта, да тури редъ и порядъкъ, да постави нови закони, какъ трѣбва хората да се женятъ, какъ трѣбва дѣцата да се възпитаватъ, какви църкви трѣбва да съществуватъ, какви здания да се правятъ и т. н. Въпрѣки това, ние виждаме, че отъ памти-вѣка, всичко, което човѣкъ е създалъ, съградилъ, все се разрушава. Защо? — Защото въ човѣшките творения нѣма вжтрѣшна архитектура, нѣма вжтрѣшенъ устой. Достатъчно е единъ ангелъ да мине покрай нѣкое човѣшко здание и да го засегне слабо съ крака си, за да стане мо-

ментално на прахъ и пепель. Нека хората не се заблуждаватъ въ себе си; не сж тѣ, които ще създадатъ свѣта и формитѣ въ него. Правилнитѣ форми сж вече създадени. На хората не остава друго, освѣнъ да копиратъ създаденитѣ вече форми. Тѣ трѣбва да отидатъ въ духовния свѣтъ, тамъ да изучатъ строежа на тия форми, оттамъ да възприематъ новата култура, та като се върнатъ на земята, да приложатъ онова, което сж научили.

Съвръменнитѣ хора сж подложени на изпитъ, опитватъ ума, сърцето и волята имъ. Богъ е вързалъ хората единъ за другъ, да не бѣгатъ. Нѣкой седи въ центъра и мисли, че е свободенъ. Не, и той не е свободенъ, и другитѣ, които сж по периферията, не сж свободни. Защо не е свободенъ поне онзи, който е въ центъра? — Защото съ него сж свързани всички ония, които сж по периферията. На него не остава друго, освѣнъ да разглежда вжжетата, съ които е вързанъ, и да търси начинъ, какъ да се развърже. За да се развърже отъ тия вжжета, за да се освободи, човѣкъ трѣбва да изправи отношенията си къмъ Бога, т. е. да изправи линията на своя животъ, която самъ той е изкривилъ. Какъ ще се освободи? — Като рѣже вжжетата. Днесъ ще отрѣже едно вжже, утрѣ — друго вжже, и по този начинъ ще се освободи отъ връзкитѣ на своя животъ, които го спъватъ. Ако единъ човѣкъ се освободи отъ връзкитѣ си, много още оставатъ неосвободени, но който веднѣжъ се е освободилъ, той ще проповѣдва на другитѣ, какъ могатъ и тѣ да се освобо-

дятъ, ще имъ посочи начинъ, по който трѣбва да извоюватъ своята свобода. Нѣкой казва: Не рѣжи това вжже! Не, ако е дошло врѣме за рѣзание, рѣжи вжжето и не мисли. Въ този случай е по-добрѣ вжжето да се отрѣже, отколкото да остане неотрѣзано.

Сега невидимиятъ свѣтъ изисква отъ всички хора, на които съзнанието е пробудено, да изправятъ отношенията си къмъ Бога. Ако имате двѣ разумни сжщества, *A* и *B*, какви отношения ще иматъ помежду си? Първо тѣ ще иматъ една и сжща посока на движение, ще се движатъ нагорѣ. Нѣкои казватъ, че *A* ще бжде равно на *B*. Значи, тѣ ги съединяватъ съ знака равенство. Обаче, съединени съ знака равенство, тѣ не могатъ да се движатъ. Дѣто има равенство, тамъ движение нагорѣ не може да сжществува. Други пъкъ събиратъ тия сжщества. Но и това е невъзможно. Двѣ живи сжщества не могатъ да се събератъ на едно мѣсто и да се турятъ въ една крина. Знакътъ равенство подразбира движение, но движение на двѣ успоредни линии. Да съберешъ паритѣ въ една кесия и да не ги мърдашъ, това не е движение, това е смъртъ. По сжщия начинъ, ако съберешъ двама души на едно мѣсто, и това е смъртъ. Когато казваме, че хората сж се събрали на едно мѣсто, ние имаме прѣдъ видъ, че тѣ сж се събрали да обмѣнятъ помежду си мисли, чувства. Въ мислитѣ, въ чувствата на хората има движение: тѣхнитѣ мисли не оставатъ на едно мѣсто, както паритѣ въ касата на скжперника, но пжтуватъ, движатъ се изъ про-

ранството. Ако нѣкой иска да се събере съ даденъ човѣкъ и да остане на едно мѣсто съ него, и двамата ще умратъ. Въ това събиране нѣма никакво движение. Въ природата покой нѣма. Който иска да се успокои, той ще се натъкне на най-голѣмитѣ противорѣчия, и нещастията ще го слѣдватъ едно подиръ друго.

И тъй, всички трѣбва да знаете, че нѣма покой въ свѣта. Всичко въ живота е въ вѣчно движение. Човѣкъ може да измѣни само посоката на движението си, но по никой начинъ той не може да спре това движение. Мнозина искатъ да въздѣйствуватъ на Бога, да имъ даде почивка, да не страдатъ вече. Това е неразбиране на закона. Значи, тѣзи хора искатъ да се събератъ съ Бога, да уредятъ работитѣ си. Човѣкъ може моментално да уреди работитѣ си. Какъ може да стане това? — Много лесно. Прѣдставете си, че вие сте бѣденъ човѣкъ, но имате сила, знание, съ които можете да произведете електрически токъ съ температура 500 хиляди градуса. При тази температура вие можете моментално да прѣвърнете вжглена въ диамантъ. Даватъ ви парче вжгленъ, тежко единъ килограмъ. Взимате вжглена въ ржката си, държите го само петъ минути, и той се прѣвърща въ диамантъ. При това положение ще бждете ли бѣденъ човѣкъ? Днесъ всички хора искатъ да бждатъ силни, да иматъ знания, но всичко това да дойде отвнъ, по нѣкакъвъ механически начинъ. Не, силата,

знанието ще дойдатъ отвътрѣ, като резултатъ на усилие, на вътрѣшна дѣятелностъ въ човѣка. Силата, която иде отъ Бога, дѣйствува по права линия. Ето защо, когато казвамъ, че човѣкъ трѣбва да има връзка съ Бога, разбирамъ, че той трѣбва да върви по права линия. Който се свързва съ Бога по права линия, той може да разполага съ онова, което Богъ съдържа въ себе си. Който нѣма тази връзка, той ще бѣде обикновенъ човѣкъ: ще се ражда и умира, ще събира и изважда, въ всичко ще се прѣвръща, но отъ него нищо нѣма да излѣзе.

Казвате: Толкова години вече откакъ живѣемъ на земята, нима нищо досега не сме свършили? Ако нѣкой пътникъ е изминалъ 500 хиляди километра, а прѣдъ него стоятъ още хиляди и милиони километри да изминава, трѣбва ли той да спре и да мисли, че е свършилъ нѣщо? Наистина, този пътникъ е изминалъ много километри пътъ, но много още го чакатъ. — Ами като измина и тѣхъ, какво ще постигна? — Ти извърви този пътъ, че тогава ще мислишъ. Като минавашъ този пътъ, ти ще придобиешъ нови опитности, чрѣзъ които ще разрѣшишъ поне една отъ най-малкитѣ задачи на козмоса. Най-малката задача ще се заключава въ това, да рѣшишъ, на какво е равно $A+B$. Като рѣшишъ тази задача, ще ти дадатъ по-сложна, да намеришъ, на какво е равно $(A^2+B^2)^2$. Какво означаватъ скобитѣ? При първото дѣйствие нѣма скоби, а при второто — има. Скобитѣ показватъ, че едно вещество или дадена

материя е турена въ твърда черупка, като яйцето, и това вещество трѣбва да рѣши задачата, какъ да излѣзе отъ твърдата черупка, какъ да излѣзе отъ неблагоприятнитѣ условия на живота. Прѣдставете си, че въ една пура сж затворени нѣкои вещества и хвърлятъ пурата отъ земята къмъ луната. Какво ще стане съ тия вещества, ако отворятъ пурата прѣди да е стигнала до луната? Има смисълъ да се отвори пурата, само когато тя стигне на луната. Това подразбира яйцето. Яйцето е изпълнило своето прѣдназначение, само когато се отвори черупката му при пристигането на луната. Въ този смисълъ яйцето не е нищо друго, освѣнъ пушкало, съ което разумнитѣ същества отправятъ извѣстни клѣтки отъ слънцето къмъ земята. Сжщо така отъ слънцето изпращатъ нѣкой философъ, който дълго врѣме е мислилъ по извѣстни въпроси. По-лесно е на нѣкои духове да слѣзатъ на Сириусъ, отколкото на земята, дѣто материята е много гжста. Когато въ невидимия свѣтъ говорятъ за земята, на всички настрѣхватъ космитѣ. Казвате: Тогава ние сме голѣми герои, щомъ сме дошли да живѣемъ на земята. Не сте герои вие, но преждеврѣменно сте отворили вратата на вашето яйце. Оттукъ ще ви наведе на слѣдното положение, което всички трѣбва да знаете: съзнанието на човѣка е обвито въ една черупка, като въ яйце, въ която се крие неговата душа. Тази обвивка, тази врата трѣбва да се отвори точно на опрѣдѣлено врѣме. Пжп-

ката трѣбва да се отвори точно на своето врѣме, при благоприятни за нея условия.

Слѣдователно, земята прѣтърпява известна метаморфоза, вслѣдствие на благоприятнитѣ и неблагоприятнитѣ условия, на които се натѣква. Казано е въ Писанието: „Търсете ме, докато съмъ близо!“ Това подразбира: използвайте благоприятнитѣ условия, докато сж близо до васъ. Щомъ благоприятнитѣ условия се отдалечатъ отъ васъ, колкото да вискате и да се молите, тѣ нѣма да се върнатъ вече. Когато се казва, че всѣки може да бжде спасенъ, това е вѣрно въ смисълъ, че условията за това спасение се даватъ общо за всички, а отъ човѣка зависи, какъ ще ги използва. Специални условия въ свѣта не сжществуватъ. Та когато казваме, че Богъ работи, трѣбва да имаме прѣдъ видъ, че Той работи едноврѣменно и за частитѣ, и за цѣлото. Богъ работи въ цѣлия козмосъ, и всѣко сжщество трѣбва да се ползува отъ силитѣ, които се съдържатъ и въ частитѣ, и въ цѣлото. Ето защо, всѣка промѣна, която става въ цѣлото, едноврѣменно съ това тя се отразява и върху частитѣ. Чувствителниятъ човѣкъ всѣкога възприема промѣнитѣ, които ставатъ въ природата. Ако нѣкждѣ се разрушава една планета, това разрушение ще се почувствува отъ много хора на земята. Много отъ страданията и радоститѣ на хората се дължатъ, именно, на нѣкакви промѣни въ козмоса, или на страданията и радоститѣ, които други сжщества прѣживяватъ, а тѣ ги възприематъ. Който не живѣе въ Божественото

съзнание, той не може да разбере причинитѣ на тия страдания и радости и ги приема за свои. Единъ день, когато висшето съзнание се пробуди въ него, той ще разбере вжтрѣшния смисълъ на Божествения животъ. Къмъ това се стремятъ всички хора. За това апостолъ Павелъ казва: „Сега знаемъ отчасти, а тогава ще виждаме лице съ лице.“

Сега, азъ взимамъ правата линия като законъ въ живота. Прѣдставете си, че вие сте скарани съ всички ваши приятели; искате да се примирите съ тѣхъ, но не знаете, какъ да постѣпите, не намирате изходенъ пѣтъ. Какъ ще се примирите? — По пѣтя на правата линия. При това, примирението трѣбва да стане вжтрѣшно, а не вѣншно. Споредъ законитѣ на правата линия, ти не можешъ да обичашъ кого и да е, ти не можешъ да се примиришъ съ даденъ човѣкъ, докато не почувствуващъ, че въ него живѣе Божественото. Щомъ почувствуващъ Божественото въ човѣка, ти ще се отворишъ за него, и той ще се отвори за тебе. Докато не се е проявило Божественото въ човѣка, ти гледашъ на него, като на жива статуя; щомъ се прояви Божественото, между тебе и него веднага наставатъ извѣстни отношения. Тогава човѣкъ съзнава, че за Бога всички хора сж еднакво цѣнни. Ако всѣки човѣкъ гледа на ближния си като на сжщество, въ което Божественото живѣе, между хората ще има пълно разбирателство. Споредъ мене, правилно е човѣкъ първо да уреди отношенията си къмъ Бога, а послѣ къмъ хората. Ако постѣпи по обратния пѣтъ, той ще из-

губи много време, безъ да постигне нѣкакви резултати. Ако отидете въ Америка, безъ да знаете английски, ще почувствувате, колко сте далечъ отъ хората; ще поискате да влѣзете въ връзка съ нѣкой американецъ, но като не знаете езика му, той ще махне съ ржка и ще ви отмине. Обаче, ако Божественото съзнание е пробудено у васъ, този американецъ ще ви погледне, ще се спре прѣдъ васъ, ще ви говори и ще пожелае да ви заведе дома си. Нѣма да мине дълго време, и вие ще започнете да говорите английски езикъ. Законъ е: когато обичашъ нѣкого, ти можешъ да говоришъ на неговия езикъ; ако този човѣкъ те обича, и той ще говори на твоя езикъ.

Докато любовта не дойде между хората, тѣ ще говорятъ помежду си на чуждъ, непонятенъ за тѣхъ езикъ, вслѣдствие на което ще се нуждаятъ отъ рѣчници, да прѣвеждатъ. Запримѣръ, чувате да се говори: понятие, концепция, есенция, еквивалентъ, кубъ, плоскостъ, пентограмъ, шестожгълникъ — думи, все непонятни за хората. Какво нѣщо е шестожгълникътъ, това сж обяснявали още отъ най-стари времена. Споредъ тѣзи обяснения, шестожгълникътъ прѣдставя двѣ по двѣ успоредни линии, които се движатъ въ противоположни посоки. Слѣдователно, когато шесть различни сжщества се движатъ двѣ по двѣ въ двѣ различни посоки, тѣ образуватъ шестожгълникъ. Това наричатъ слизание и възлизание на Духа. Отъ философско гледище, безсмислено е да се говори, че Духътъ слиза и възлиза. Защо е безсмислено? — Защото Духътъ не заема ни-

какво мѣсто и пространство. Тогава, какъ е възможно, това, което не заема никакво мѣсто и пространство, да слиза и възлиза? Значи, Духътъ работи едноврѣменно и въ гжстата, и въ рѣдката материя. Гжстата и рѣдката материя прѣдставятъ посоки на движение, два полюса на живота. Тѣзи двѣ посоки се наричатъ още положителна или потенциална и отрицателна или кинетическа енергия. Когато Духътъ минава отъ едната енергия въ другата, образуватъ се двѣ противоположни движения. Питамъ: какво става, когато кинетическата енергия минава въ положителна? Запримѣръ, внасяте единъ запаленъ вжгленъ между незапалени вжглища. Какво става съ незапаленитѣ вжглища? — Положителната енергия отъ незапаленитѣ вжглища минава въ кинетическа или отрицателна, и по този начинъ неразгорѣлитѣ вжглища се разгоряватъ. Значи, тукъ става смѣна на енергията отъ положителна въ отрицателна. Да бждешъ положителенъ, това подразбира да се пълнишъ; да бждешъ отрицателенъ, това подразбира трансформиране на енергията, т. е. изпразване, изливане на енергията навънъ. Кинетическата енергия е законъ на изпразване, а потенциалната е законъ на пълнене. Доброто е пълнене, злото е изпразване. Който се изпразва, той се освобождава отъ злото. Слѣдователно, когато човѣкъ се изпразва отъ злото, той нищо не губи отъ това, а печели.

Като наблюдавамъ живота и разбиранията на съврѣменнитѣ хора, виждамъ, колко мъчно е за тѣхъ, даже и за ученитѣ, да схва-

натъ и приложатъ новия моралъ въ живота си. Запримѣрь, споредъ законитѣ на самосъзнанието, когато хората придобиватъ, тѣ мислятъ, че сж изгубили нѣщо. Ако е въпросъ за загуба, истинска загуба е, когато човѣкъ не се пълни съ доброто; истинска печалба е, когато човѣкъ се празни отъ злото. Обаче, въ пълния смисълъ на думата, загуба въ свѣта не сжществува. Запримѣрь, дали губишъ пари, или печелишъ пари, това не е загуба, нито печалба, защото тази загуба или печалба не измѣня твоя характеръ. Паритѣ, силата, учението не придаватъ никаква цѣна на човѣшкия характеръ. Богатството, силата, знанието не могатъ да увеличатъ, нито да намалятъ добротата на човѣка; тѣ прѣдставятъ само методи къмъ намиране и придобиване на доброто. Истинското богатство е добродѣтелята въ човѣка, т. е. пълнежъ съ кинетическа енергия. Доброто е общо, колективно притежание. Никой не може да каже, че доброто е негово притежание. вслѣдствие на което е недѣлимо. Както добротата, така и любовта, мъдростта и истината сж колективни; тѣ сж общо притежание. Никой не може да каже: Тази любовъ е моя, тази истина е моя, това знание е мое, или тази мисль е моя. Мисльта, която ти считаешъ твоя, прѣди да дойде до тебе, е минала прѣзъ милиони глави. Много хора сж мислили като тебе, но никой още не е могълъ да разрѣши задачитѣ на своя животъ. Нѣкой казва: Азъ измислихъ нѣщо. — Нищо не си измислилъ. Ти само си хваналъ нѣкоя мисль въ про-

странството и считашъ, че е твоя. Който разбира този законъ, той ще се радва, че е дошълъ въ такова състояние, да схване мислитѣ на нѣкои висши същества. Значи, той е могълъ да влѣзе въ връзка съ същества отъ по-високи свѣтове. И затова казвамъ: работете върху себе си, да развиете своето радио, съ което да влизате въ връзка съ мислитѣ на по-напреднали отъ васъ същества. Само по този начинъ човѣкъ може да се добере до такива истини, които, иначе, не би могълъ да придобие.

Казвате: Какъ се прѣдава мисълта отъ едно по-напреднало същество на друго по-ненапреднало? Първо мисълта се прѣдава въ съзнанието на даденъ човѣкъ като импулсъ, да направи нѣщо. Тогава той казва: Азъ искамъ да се проявя, да направя нѣщо. Той ходи натукъ-натамъ, ляга, става, има нѣкакъвъ импулсъ да извърши едно добро дѣло, иска да направи нѣщо, но не знае, какъ да постъжи. Питамъ: какъ ще направите това добро? Импулсъ, сили, желание имате, но начинъ нѣмате. За тази цѣль вие трѣбва да влѣзете въ връзка съ това същество, да научите езика му. Това ще постигнете, като прѣмахнете отъ пѣтя си всички прѣпятствия. Грѣхътъ е най-големото прѣпятствие, което прѣчи за връзка между хората и възвишенитѣ същества. Когато нѣкое разумно същество дойде при васъ, то ще ви запита: Можете ли да прѣмахнете всички прѣпятствия въ живота си, за да започнемъ една разумна работа? За да отговорите на това същество, вие трѣб-

ва да поставите ума и сърцето си въ положение на двѣ успоредни линии, т. е. въ пълна изправност. Щомъ умътъ и сърцето на човѣка сж въ пълна изправностъ, той има вече първото условие да влѣзе въ връзка съ напредналитѣ същества и да се ползува отъ тѣхнитѣ мисли и чувства. Да бжде човѣкъ изправенъ въ своитѣ мисли и чувства, това подразбира да върви по законитѣ на правата линия. Нѣкой човѣкъ е пръвъ министъръ въ България. Ходи, работи, мисли все за отечеството си. Единъ день висшето съзнание се пробужда въ него, и той вижда, че първото отношение, което има въ живота, е отношението му къмъ Бога. Веднѣжъ съзналъ това, той веднага се отказва отъ министерския си постъ, като заявява, че не може да служи едновременно на двама господари. Законъ е: човѣкъ не може едновременно да бжде обичанъ отъ свѣта и отъ Бога. Ако свѣтътъ го обича, невидимиятъ свѣтъ нѣма да се интересува отъ него; ако невидимиятъ свѣтъ се интересува отъ него, свѣтътъ ще го ненавижда. Защо невидимиятъ свѣтъ не се интересува отъ човѣка, когато свѣтътъ го обича? — Понеже свѣтътъ е богатство, невидимиятъ свѣтъ не иска да лиши човѣка отъ това богатство, не иска да раздвои съзнанието му. Да си свързанъ съ свѣта, това подразбира да станешъ членъ на една бахчеванджийска кооперация, да работишъ цѣла година усилено и на края на годината да видишъ, че всичко е очукано, избито отъ градъ, отнесено отъ наводнение. Погледнешъ натуку, погледнешъ натамъ, нищо

нѣма: ни зеле, ни лукъ, ни картофи, ни бобъ. Ти се чудишъ, какво да правишъ. Едва сега виждашъ, че всичко това, на което си разчиталъ, било илюзия.

Казвамъ: такова нѣщо е бахчеванджелъкътъ. Въ него има трудъ, мжчения, усилия, но главното нѣма — благословението. Не е достатъчно човѣкъ само да работи. Ако нѣкой свири, и свиренето му не се благославя, какво се ползува той? Ако мислитѣ и желанията на човѣка не се благославятъ, какво се ползува той отъ тѣхъ? Всѣко нѣщо въ живота има смисълъ, когато се благославя. Всѣка мисълъ трѣбва да се придружава съ велика радостъ, да въодушеви човѣка, отъ когото е излѣзла. Нѣкой казва: за мене никой не се грижи. Не, това не е право мислене. Кажи въ себе си: Досега азъ никога не съмъ мислилъ за Господа; отсега нататъкъ ще почна да мисля. Дойде ли въ човѣка нѣкаква отрицателна мисълъ, че е нещастенъ, изоставенъ отъ всички, нека обърне знака отъ отрицателенъ въ положителенъ и да каже: Азъ се отказахъ отъ Бога, затова съмъ нещастенъ. Обаче, отъ днесъ азъ се отказвамъ отъ всичко онова, което ме е спъвало въ живота, и се обръщамъ къмъ Бога, на Него да служа, на Него да се подчиня. Това е законъ за трансформиране, който трѣбва да се изучава и прилага въ живота, както на отдѣлния човѣкъ, така и въ живота на общества и народитѣ.

Въ всѣка окултна школа трѣбва да се изучаватъ законитѣ на живота. Запримѣрь, хората често казватъ единъ за другъ: Сждбата

му е такава; или, той е човѣкъ безъ вдѣхновение. Питамъ: какво нѣщо е сѣдба и какво — вдѣхновение? Човѣкъ е вдѣхновенъ тогава, когато има едно сѣщество, което го люби, което се интересува отъ него. Нѣма ли нѣкой да го обича, той изгубва вдѣхновението си. Това сѣщество, което ви обича, може да бѣде на физическия свѣтъ, може да бѣде въ духовния свѣтъ и най-послѣ може да бѣде и въ Божествения свѣтъ. Ако това сѣщество прѣстане да ви обича, вие ще изпитате въ душата си небивали страдания. Та когато невидимиятъ свѣтъ хлопа на сърцата на хората, той има прѣдъ видъ да събуди тѣхнитѣ сърца, за да започнатъ умоветѣ имъ да работятъ и волята имъ да се приложи въ живота. По този начинъ тѣ ще влѣзатъ въ връзка съ онѣзи сѣщества, които ги любятъ. Човѣкъ срѣща въ живота си много противорѣчия, но тѣ идатъ въ услуга на неговото развитие. Чрѣзъ противорѣчията човѣкъ ще разбере себе си, ще разбере и другитѣ хора. Споредъ индуското учение, Господъ слиза на земята на всѣки триста милиона години да освободи човѣчеството отъ неговата карма, отъ натрупалата се гѣста материя. Той трансформира тази гѣста материя, прѣработва я, и така освобождава хората отъ нея. Отгукъ виждаме, колко е велико Божието търпѣние!

И сега, възъ основа на този законъ, Богъ впрѣга хората на работа, като имъ дава частъ отъ тази гѣста материя, тѣ сами да я прѣработятъ. На този дава едно кило отъ тази материя, на онзи — двѣ кила, на трети — де-

сетъ кила, на четвърти — сто кила — всѣки му споредъ силитѣ. Богъ не оставя никого безъ работа. Той впрѣга на работа всички сжщества, отъ най-малкитѣ до най-голѣмитѣ. Който мисли, че може да прѣкара живота си безъ работа, той е на кривъ пѣтъ. Колкото малко да е нѣкое сжщество, било то нѣкакъвъ пълнежъ на енергия, било нѣкой елементъ, било нѣкой микробъ, непрѣменно ще работи. Нищо въ свѣта не е въ покой. И свѣтлината всѣки моментъ върши нѣкаква работа. Мислите ли, че положението на свѣтлината е леко? Азъ съмъ виждалъ, какъ слънчевитѣ лжчи плачатъ, сълзи ронятъ. Тѣ не плачатъ като хората, но по особенъ начинъ. Когато единъ слънчевъ лжчъ изгуби своята първична енергия, т. е. когато дѣятелността му се намалява, той усѣща голѣмо безпокойствие въ себе си. Колкото и да сж ефирни слънчевитѣ лжчи, въ тѣхъ влизатъ разумни сжщества, пжтуватъ като въ тренъ. Слънчевитѣ лжчи се разговарятъ съ тѣхъ, носятъ ги въ пространството. Кой може да повѣрва, че въ единъ слънчевъ лжчъ, наистина, има разумни сжщества, които пжтуватъ изъ цѣлата вселена? Мнозина ще кажатъ, че това е заблуждение. И азъ съмъ съгласенъ съ васъ, че това е заблуждение. Какво означава думата заблуждение? Тя означава нѣщо забулено, закрито, неразрѣшено. Значи, всѣко неразрѣшено нѣщо е заблуждение.

Та вие трѣбва да дойдете до трезвата мисль въ живота. Не е въпросътъ до заблужденията, но съзнанието на човѣка трѣбва

да се разтърси, той самъ да види, съ какво знание разполага. Вие трѣбва да се готвите, да работите върху себе си. защото единъ день ще ви поставятъ на тежъкъ изпитъ, и ако не сте готови, ще дойдете до отчаяние. Мнозина мислятъ, че никой не се грижи за тѣхъ, и затова казватъ: По-добрѣ да заминемъ за онзи свѣтъ, тукъ никой не се интересува за насъ. Да се мисли така, това е самоизлѣгване. Какъ ще отидете на онзи свѣтъ безъ билетъ? Тамъ безъ билетъ не пущатъ, още на първата гара ще ви върнатъ назадъ. Всичко въ живота е разумно. Който иска да замине за онзи свѣтъ и да има отворенъ пжтъ, той трѣбва да бжде послушенъ. Вратата на онзи свѣтъ се отваря само за послушния ученикъ. Послушание, смирение, чистота, любовъ трѣбватъ на ученика! Смѣлость трѣбва на ученика! Като дойде до страданията, той трѣбва да бжде готовъ да страда. За какво трѣбва да страда ученикътъ? — За истината. Ама нѣмалъ пари. Още по-добрѣ; и безъ пари се живѣе. Стисни въ ржката си единъ вжгленъ и вижъ, въ какво ще се прѣвърне. Ако прѣвърнешъ вжглена въ диамантъ, ти ще имашъ пари, колкото искашъ.

Сега, прѣдставете си, че ви кажа да отидете на Витоша, дѣто ще намѣрите една златна английска лира. Колцина отъ васъ ще повѣрватъ? Ще ви кажа така: идете на Витоша, и на еди-каква си височина ще видите единъ голѣмъ плоскъ камъкъ. Спрете се прѣдъ този камъкъ и турете дѣсната си ржка върху него, т. е. насочете ума си къмъ него, силно концентрирайте мисълта си и пожелайте да на-

мѣрите подъ ржката си една златна монета. Слѣдъ това ще дойдете въ състояние на заспиване, и като се събудите, подъ ржката си ще намѣрите една златна английска лира. Какъ ще си обясните това явление? Ще кажете: Вѣрно ли казва Учителтъ, че подъ камъка ще намѣримъ една златна монета? Прѣдставете си, че не намѣрите никаква монета, какво ще кажете тогава? Ще кажете: Учителтъ ме изпрати да гоня Михалѣ. Ако е въпросъ само за една златна монета, азъ можахъ да поискамъ отъ нѣкой приятелъ. Не, ако вие имате вѣра, безъ никакво съмнѣние, достатъчно е да турите ржката си на този камъкъ, за да намѣрите златната монета. Щомъ нѣмате вѣра, никаква монета нѣма да намѣрите. Най-малкото раздвояване въ съзнанието прави опита несполучливъ. Ако нѣкой бѣденъ човѣкъ отиде при онзи, който живѣе въ Божественото съзнание, и му поиска помощъ, той още при първото бъркане въ джоба си ще извади точно толкова пари, колкото бѣдникътъ иска. Човѣкъ, у когото Божественото живѣе, той не носи пари въ джоба си, но когато му поискать, всѣкога има.

Питамъ: ако живѣете въ Божествения свѣтъ, сиромашия може ли да сѣществува? Ще кажете: Не, ние не можемъ да се залъгваме съ такива работи. Ако бащитѣ ни сѣ богати, и ни оставятъ наслѣдство, разбираме. А, тъй да туримъ ржката си на нѣкой камъкъ и да намѣримъ подъ него златна монета, не вѣрваме. По-възможно е за насъ да отидемъ въ нѣкоя банка и оттамъ да изтеглимъ извѣ-

стна сума. Казвамъ: и въ банка да отидете, пакъ трѣбва да турите ржката си. Иначе, и тамъ не даватъ тъй лесно. Азъ ви навеждамъ на тия мисли, за да се създаде у васъ силна вѣра. Всичко въ живота е възможно и постижимо само при разумния животъ. Златото се ражда въ земята, то не се натрупва само по себе си. Слѣдователно, колкото по-добри и разумни ставатъ хората, толкова повече злато се ражда въ земята. Златото расте и зрѣе, както плодоветѣ. Колкото по-лоши и неразумни ставатъ хората, толкова повече се намаляватъ златото и скъпоцѣннитѣ камъни въ земята. Тази е една отъ великитѣ истини на живота. Човѣкъ самъ трѣбва да внесе богатството въ душата си. Има ли първичнитѣ идеи въ ума си, той ще придобие вътрѣшно богатство на своята душа.

И тъй, най-важното за васъ, като ученици, е да имате прави отношения, прави разбирания за невидимия свѣтъ. Слѣдователно, който иска да живѣе въ новото съзнание, да си създаде характеръ, той трѣбва да влѣзе въ връзка съ невидимия свѣтъ. Нѣкой казва: Азъ да си поживѣя, че послѣ лесна работа. Не, още сега трѣбва да направите тази връзка, а не като остарѣете. Когато остарѣете, когато изгубите всички жизнени сили и станете неспособни за работа, тогава нищо не можете да направите. На каквато възраст и да сте, вие трѣбва постоянно да се подмладявате. Не мислете за старостъ! Постоянно подмладяване! Този е законътъ на Вѣчния Животъ. Всѣки день трѣбва да рабо-

тите за своето подмладяване. Тази идея ще внесе нѣщо ново въ вашия животъ. Който държи въ ума си идеята за подмладяване, той всѣки день ще получава по нѣщо ново отъ невидимия свѣтъ.

Сега, за новата година желая помежду ви да се въдвори миръ! Желая всички да бжде-те кротки, не само външно, но и вътрѣшно — кротки по сърце. Христосъ казва на едно мѣсто въ Писанието: „Елате при мене, защото съмъ кроткъ и смиренъ по сърце.“ Ученикътъ трѣбва да бжде кроткъ и смиренъ, да работва въ себе си вѣрата, надеждата, да ги усилва, за да бжде готовъ на всички страдания. Той трѣбва да бжде готовъ да го поставятъ въ реторта, да го трансформиратъ, да се прѣобрази. Той трѣбва да развива въ себе си възвишени и красиви чувства, да устоява на всички изпитания, безъ никакви колебания. Ако вървите по пѣтя, по който съврѣменнитѣ хора вървятъ, нищо нѣма да постигнете. Хиляди години могатъ да минатъ, но нищо нѣма да придобиете. Казано е въ Писанието: „Богъ на горделивитѣ се противи, а на смиренитѣ дава благодать.“ Това подразбира: на смиренитѣ, на разумнитѣ дѣца Богъ дава прави разбирания за живота. Слѣдователно, смиренитѣ се радватъ, а горделивитѣ се мжчатъ и скърбятъ. Смиренитѣ мязатъ на онѣзи моми, които иматъ естественъ цвѣтъ на лицето, безъ козметика, безъ външни червила; горделивитѣ мязатъ на моми, които се червятъ и пудрятъ, но винаги оставатъ недоволни. Кое-

е по-хубаво: да бждешъ естествено красивъ, или да си служишъ съ разни козметически срѣдства, и всѣки день да губишъ тази красота?

Мнозина отъ съврѣменнитѣ хора иматъ неправилни разбирания за живота. Тѣ мислятъ, че ангели трѣбва да слѣзатъ отъ небето и да ги задигнатъ, като Илия, въ огнена колесница. Колкото и да чакатъ, съ тѣхъ не може да стане това. Илия бѣше миналъ прѣзъ редъ посвещения, заради което трѣбваше да го дигнатъ на небето съ огнена колесница. Обаче, когато повторно дойде на земята, той трѣбваше да мине прѣзъ още едно тежко изпитание: по желанието на Иродиада трѣбваше да отрѣжатъ главата му и да ѝ я поднесатъ на блюдо. Като Илия, той мислише, че свѣтътъ може да се оправи съ насилие. На небето, обаче, той разбра грѣшката си и рѣши да се върне пакъ на земята, да изправи погрѣшката си и да научи хората да живѣятъ правилно. Той слѣзе на земята като Йоанъ Кръстителъ и опита закона: „Око за око...“ И наистина, Йоанъ плати съ главата си, за да изкупи сторената погрѣшка, която направи като Илия. Сега и Христосъ ще дойде на земята да покаже на хората, че съ плюене, съ поругавания, съ разпѣване на кръстъ свѣтътъ не се поправя. Когато човѣкъ направи нѣкаква погрѣшка, той трѣбва да се разговаря съ нея, като съ разумно същество, докато я изправи. Запримѣрь, нѣкой човѣкъ задигналъ отъ брата си пари, повече отколкото може да носи и отколкото съврѣменниятъ моралъ поз-

волява. Въ този случай, ето какъ трѣбва да постѣпите. Кажете му: Братко, товарътъ ти е много тежъкъ, не ще можешъ да го занесешъ до опрѣдѣленото мѣсто. Ако искашъ, дай другиму часть отъ товара си, да ти олекне. Ако нѣкой човѣкъ има на разположение цѣли тонове злато, а хората около него едва намогватъ да задоволятъ нуждитъ на своя животъ, той трѣбва да имъ каже: Братя, вземете торбитъ си, извикайте своитъ ближни и елате при мене, да раздѣлимъ богатството си. Който не познава този човѣкъ, той ще каже: Лакомъ човѣкъ е този, задигналъ е всичкото богатство за себе си.

Питамъ: могатъ ли да се крадатъ паритъ? Или, може ли да се краде Словото Божие? Кражба въ свѣта не сѣществува. И злото, въ този смисълъ, не седи въ открадването на нѣщата, нито въ укриване на нѣкои материални нѣща, но въ маскиране на истината. Злото седи въ това, когато проповѣдавашъ на нѣкой човѣкъ за Бога, обѣщавашъ, че ще му покажешъ пътя на свѣтлината, а ти го водишъ въ тъмнина. Злото седи въ това, когато изпразвашъ сърцето на човѣка, когато взимашъ най-цѣнното отъ него, а въ замѣна на това нищо не му давашъ.

И тъй, ако искаме да имаме добри отношения съ ближнитъ си, първо ние трѣбва да имаме прави отношения къмъ Бога. Тогава ще придобиемъ вжтрѣшенъ миръ, вжтрѣшна радостъ и веселие. Ако човѣкъ не се примири съ себе си, той не може да живѣе въ миръ съ ближнитъ си. Слѣдователно, който иска

да живѣе въ миръ съ ближнитѣ си, той трѣбва първо да живѣе въ миръ съ себе си. Животътъ и отношенията ви съ ближнитѣ сж основани на сжщитѣ закони, на които почива вашиятъ животъ и отношенията ви къмъ самия себе.

*

„Вѣренъ, истиненъ, чистъ и благъ всѣкога бжди!“

*

16. Лекция отъ Учителя, държана на 5 януари, 1927 г. София.

*

ПРЪДНАЗНАЧЕНИЕ.

„В ъренъ, истиненъ, чистъ и благъ всѣкога бжди!“

За слѣдния пжтъ пишете върху темата: „Прѣдназначението на всѣка разумна душа, която живѣе въ свѣта.“

Всѣко нѣщо въ свѣта има извѣстно прѣд назна чение. Математиката, за примѣръ, има прѣд назна чение въ еволюцията на човѣшкия умъ. Изобщо, свѣтътъ е построенъ отъ редъ правила. И въ този смисълъ ние разбираме живота споредъ степенъта на нашето развитие и го опрѣдѣляме като положителни и отрицателни величини. Плюсътъ въ едно отношение е минусъ въ друго отношение, защото животътъ въ животъ се прѣлива. За примѣръ, животътъ на бащата и на майката се прѣливатъ въ дѣцата; въ този случай дѣцата печелятъ, а родителитѣ губятъ, отслабватъ, смаяватъ се. Обаче, туй е привидно смаяване, което се отнася главно до външната форма. Това е много естествено. Каквато работа и да върши човѣкъ, той все трѣбва да изгуби частъ отъ своята енергия. Ние наричаме тази загуба трансформиране, т. е. прѣвърщане на енергията отъ едно състояние въ друго.

Казвамъ: истинскитѣ методи, чрѣзъ които вие можете да задържите равновѣсие въ жи-

вота си, сж добродѣтелитѣ. Велика наука е да може човѣкъ да задържи въ себе си толкова енергия, колкото му е потрѣбна. Между възприемането и харченето на енергията трѣбва да има пълно равновѣсие, да нѣма никакъв излишѣкъ, нито недостигъ. Запримѣръ, умоветѣ на свърѣменнитѣ хора сж прѣтоварени отъ научни, религиозни, сѣмейни и лични идеи и въпроси, които не могатъ да се разрѣшатъ днесъ, но не могатъ да се разрѣшатъ и слѣдъ хиляди години още. Това показва, че хората не се познаватъ. Тѣ не знаятъ, отдѣ идатъ, какво прѣдставятъ и какви възможности иматъ въ себе си. Всѣки може да бжде ученъ, но истински ученъ е онзи, който може да създаде и нареди единъ свѣтъ. Който говори само за земята, за разнитѣ свѣтове, безъ да може да създаде единъ свѣтъ, той не е ученъ човѣкъ. Да създадешъ единъ свѣтъ, това подразбира да уредишъ себе си, своя вжтрѣшенъ свѣтъ. Ти говоришъ за душата, за духа, за ума, за сърцето си, а при това не разбирашъ законитѣ, които ги управляватъ, не можешъ да контролишъ своитѣ мисли и чувства.

Питамъ: тогава дѣ седи силата на човѣка? Ако бомбата експлодира, това нейно качество ли е? По своя воля ли експлодира бомбата? Не, тя експлодира по волята на други същества. Щомъ веднѣжъ експлодира, втори пътъ не може да експлодира, губи силата си. Слѣдователно, въ всички неразумни работи има само единъ моментъ на дѣйствие, на проява. Слѣдъ този моментъ всичко се свършва. Въ разумнитѣ постѣп-

ки на живота винаги има растене; въ тѣхъ има вжтрѣшна послѣдователностъ. Ето защо, въ всѣки животъ, който не е съобразенъ съ Божиитѣ закони, между мислитѣ и чувствата нѣма никаква връзка. Запримѣръ, срѣщате единъ човѣкъ, който иска да стане богатъ; срѣщате другъ, който иска да стане пълень, да затлъстѣе. Ако питате богатия, защо иска да стане богатъ, той не може да каже причинитѣ. Ако питате другия, защо иска да напълнѣе, и той не може да обясни, защо желае това. И единиятъ, и другиятъ ще кажатъ, че така се живѣе добрѣ, но съ това животътъ имъ не се подобрява. Нито богатиятъ, нито тлъстиятъ, нито сухиятъ човѣкъ живѣятъ добрѣ. Значи, между мислитѣ и чувствата на тия хора нѣма връзка. Впрочемъ, мазнината е необходима за организма, както катранътъ е необходимъ за колелото, да върви по-добрѣ, но тази мазнина не трѣбва да бжде въ излишѣкъ. Когато готви, домакинята сипва вода въ яденето, да се свари добрѣ, но тази вода не трѣбва да бжде въ излишѣкъ.

Съврѣменнитѣ хора говорятъ за външния животъ. Тѣ казватъ: първо човѣкъ трѣбва да изучи външния животъ, а послѣ вжтрѣшния. Обаче, този животъ може да се разбере само тогава, когато човѣкъ влѣзе въ съгласие съ него и разбере законитѣ, които го управляватъ. Ученикътъ трѣбва да бжде въ хармония съ Божественитѣ закони, ако иска да влѣзе въ връзка съ Божествения свѣтъ. Човѣкъ трѣбва да различава Божественитѣ закони отъ тия на другитѣ свѣтове. Въ при-

родата се забѣлѣзватъ прояви, които сж резултатъ на разумни сжщества, но тѣ още не сж Божествени. Тѣ не изразяватъ нѣкакъвъ вѣченъ законъ. Запримѣръ, за българина важатъ законитѣ на България, но излѣзе ли той вънъ отъ прѣдѣлитѣ на Българското царство, тѣзи закони вече не важатъ за него. Значи, има закони, които въ едно отношение сж валидни, а въ друго отношение не сж валидни. Запримѣръ, ако отидете въ Индия, ще видите, че въ извѣстни школи се забранява на ученицитѣ да даватъ ходъ на желанията си. Тамъ сжществува правилото: Убий въ себе си всѣко желание за животъ. Въ западнитѣ школи, обаче, се проповѣдва точно обратното. Какъ могатъ да се примирятъ тия двѣ учения? Който не разбира дълбокия смисълъ на това правило, той ще мисли, че трѣбва да унищожи живота си. Не, това не е право разбиране. Да убиешъ въ себе си желанието за животъ, подразбира да убиешъ желанието за стария животъ, за живота на кривитѣ разбирания.

Да допуснемъ, че нѣкой човѣкъ е живѣлъ много врѣме на земята, но е водилъ разпуснатъ животъ, заповѣдвалъ на този, на онзи, и съ това си създалъ тежка карма. Какво трѣбва да направи? Споредъ Божественитѣ закони, той трѣбва да се откаже отъ този животъ и да заеме положението на обикновенъ човѣкъ, безъ всѣкаква властъ надъ другитѣ, но съ властъ надъ себе си. Царьтъ има властъ отвънъ, и затова минава за богатъ, за силенъ човѣкъ. Обикнове-

ниятъ чоѣкъ има власть отвѣтрѣ, затова минава за бѣденъ, за слабъ човѣкъ. Споредъ мене, слабиятъ човѣкъ е слабъ отвѣнъ, а силенъ отвѣтрѣ; силниятъ човѣкъ пѣкъ е силенъ отвѣнъ, а слабъ отвѣтрѣ. Покажете единъ човѣкъ, който, като е билъ външно силенъ, да е билъ едноврѣменно и вѣтрѣшно силенъ! Мислите ли, че Исаия, или апостолъ Павелъ сж били силни, снажни, мускулести хора? Силата на човѣка не седи въ голѣмината и развитието на физическото му тѣло. Силенъ човѣкъ, въ пълния смисълъ на думата, е онзи, който въ даденъ моментъ може да увеличава и да намалява тѣлото си, т. е. да става толкова голѣмъ, че никой да не може да го измѣри и толкова малкъ, че никой да го не вижда. Това сж двѣ величини: голѣмата, неизмѣримата, необятната величина наричатъ Богъ; другата величина, малката, невидимата наричатъ човѣкъ. Когато нѣкой казва, че не се познава, това подразбира, че той не може да се измѣри, понеже е малка величина. Тѣй щото, ако човѣкъ иска да има прѣдстава за малкото и за великото въ свѣта, той трѣбва да има мѣрка, съ която да ги сравнява. Ако нѣма такава мѣрка, той не може да разбере и да схване тѣзи двѣ величини.

Сега, ще ви запитамъ: разбрахте ли тази работа, или не? Ще кажете, че не сте я разбрали. Така е, тя не е за разбиране. Мжчно е човѣкъ да разбере тия двѣ величини, но приятно е понѣкога да се говори за неразбрани нѣща. Приятно е, когато човѣкъ седне при една чешма, която тече безъ да из-

тича. Красивото седи въ нѣща, които постоянно текатъ, постоянно извиратъ. Каква красота може да има чешма, която прѣсхва, или изворъ, който прѣстава да извиратъ? Когато нѣкой каже, че не разбира нѣщо, това значи, че туй нѣщо е прѣстанало да тече. Красотата на живота седи въ постоянното течение. Ти нѣма да живѣешъ година, двѣ, или десетъ години — цѣла вѣчностъ ще живѣешъ и велики работи ще учишъ.

Мнозина отъ ученицитѣ се подлагатъ на разни изпитания, отъ които се учатъ. Едни отъ изпитанията сж тежки, вслѣдствие на което гърбътъ на нѣкои отъ ученицитѣ се огъва, а на други — се строшава. Какво ще помислите вие, ако на нѣкой отъ съврѣменнитѣ ученици се каже, както Богъ каза на Исаия, да се съблѣче голъ и да отиде да проповѣдва? Въ вашитѣ умове ще влѣзе съвсѣмъ друга идея и ще кажете: Възможно ли е човѣкъ да се съблѣче голъ и така да отиде да проповѣдва между хората? Думата „голъ“ има двѣ различни значения. Тя подразбира вътрѣшна и външна голота. Когато човѣкъ отива при Бога, той непременно трѣбва да съблѣче дрехитѣ си. При Бога голъ ще отидешъ. Каквато дреха и да облѣкатъ на умрѣлия, той ще съблѣче тази дреха и ще се яви при Бога голъ, какъвто Той първоначално го е създалъ. Слѣдователно, при Бога ще отидемъ голи, съ своето нетленно тѣло. Щомъ ни видятъ голи, ангелитѣ ще дойдатъ при насъ, ще ни облѣкатъ въ тънка, хубава дреха, прѣпасана съ красивъ поясъ. Само така облѣчени, ние ще

можемъ да влѣземъ въ новия животъ, да заживѣемъ по новия начинъ. Това е алегория, която вие трѣбва да прѣведете.

Казвамъ: който иска да живѣе чистъ, безгрѣшенъ животъ, той не трѣбва да се съблазнява отъ външния видъ на нѣщата. Какъ постѣпватъ съ дѣцата? — Всички сладки нѣща се заключватъ отъ тѣхъ. Понеже и вие сте дѣца, сладкитѣ нѣща трѣбва да се заключватъ отъ васъ, да не ви съблазняватъ. Обаче, не мислете, че всички сладки работи трѣбва вѣчно да се заключватъ. Засега има много тайни въ природата, които се държатъ подъ ключъ, защото дѣцата бъркатъ тамъ, искатъ да ги изядатъ. Кой човѣкъ, ако има властъ и сила да говори, като се разгнѣви, не би говорилъ, каквото му дойде на устата? Ето защо, устата на съврѣменнитѣ хора е заключена. Малка сила е дадена на съврѣмения човѣкъ. Нѣкой мисли, че всичко знае и всичко може да направи, но като заболѣе, не може да се лѣкува. Вика единъ, втори, трети лѣкаръ, но никой не може да му помогне. Какво трѣбва да направи? — Да се смири, да види, че малко знае. Знанията трѣбва да се прѣвърнатъ въ творчество. Да знаешъ и да можешъ нѣщо, подразбира да творишъ, да прѣвъръщашъ. Който може да твори, да прѣвъръща материята отъ едно състояние въ друго, той самъ ще може да се лѣкува. И забѣлѣжете, силата на човѣка седи въ самия организъмъ. Нѣкой човѣкъ заболѣе, но не минава много врѣме, и нѣкъдѣ по тѣлото му се яви цирей, или нѣкаква пжпка. Щомъ

циреятъ излѣзе, и болестъта минава. Значи, болестъта се трансформира въ организма и излиза вънъ отъ него въ видъ на нечиста материя. На това основание, ако имате нѣкакво отрицателно състояние, или нѣкоя лоша мисль, и кое лошо чувство въ себе си, сгжстете ги по нѣкакъвъ начинъ и въ този видъ ги изхвърлете вънъ отъ организъма си. Въ това седи истинската наука.

Питамъ: каква опитностъ имате въ това отношение? Какъ се освобождавате отъ лошитѣ мисли и чувства? Ще кажете, че лошитѣ мисли и чувства трѣбва да се замѣстватъ съ добри. Прѣдставете си, че нѣкой човѣкъ ви обиди, и вие го намразите. Какъ ще се освободите отъ тази умраза? Много лесно. Допуснете, че бащата на нѣкоя мома обиди единъ младъ момъкъ. Кой може да прѣмахне умразата отъ сърцето на този момъкъ? — Дъщерята. Значи, този баща трѣбва да има млада, красива дъщеря, която да каже само една дума, за да прѣмахне умразата отъ сърцето на младия момъкъ. Заради тази дума момъкътъ ще прости на бащата и ще забрави обидата, която той му нанесълъ. Въ дадения случай дъщерята прѣдставя човѣка, който люби и познава Бога. Щомъ те обиди нѣкой, ти трѣбва да знаешъ, че Богъ те разбира, взима участие въ твоето положение и въздава всѣкому заслуженото. Слѣдователно, достатъчно е да си спомнишъ за Бога, за да простишъ на брата си за нанесената отъ него обида. Отъ създаването на свѣта досега Богъ е правилъ само добрини, безъ да обръща

внимание на това, кой какъ постъпва спрѣмо Него. Слѣдъ всичко това хората занимаватъ Бога съ свои лични разправи и обиди, като казватъ: Господи, не виждашъ ли, че този ме обиди, урони моето достоинство? Питамъ: може ли Богъ да отговаря на такива молитви? Той ще се усмихне само и ще каже: Иди дома си, легни, поспи си и на сутринята ще бждешъ спокоенъ. Нѣма мжчнотия въ свѣта, която Богъ не може да уреди.

Казвамъ: човѣкъ трѣбва да се занимава съ живитѣ идеи, ако иска да има ясна прѣдстава, както за невидимия свѣтъ, така и за физическия. Само по този начинъ той ще намѣри онази жива връзка, онази зависимостъ между тия два свѣта. Ще изясня ми-сълта си съ слѣдния примѣръ. Прѣдставете си, че влизате въ една фабрика и виждате, че всички машини работятъ. Вие спирате прѣдъ една отъ тѣхъ и казвате на едно отъ колелата ѝ да спре. Колкото и да заповѣдвате, това колело нѣма да спре. Обаче, ако знаете законитѣ, които управляватъ тази машина, достатъчно е да бутнете единъ отъ винтоветѣ ѝ, и това колело ще спре. На сжщото основание, ако говорите съ едно разумно сжщество, то ще ви слуша и разбира; ако говорите съ нѣкое неразумно сжщество, то нито ще ви разбира, нито ще ви слуша и може да мине по вашия пжтъ, да ви смачка. Такова нѣщо е свѣтътъ. Ако гледате на него като на живъ, разуменъ организъмъ, той ще ви разбира и ще ви слуша; ако гледате на него като на механическо, несъзнателно сж-

щество, той ще ви смачка. Отъ вашето разбиране на свѣта зависи, какви ще бждатъ отношенията ви къмъ невидимия свѣтъ. И въ природата има области, направени отъ неразумна материя. И ако човѣкъ попадне въ тази областъ, той трѣбва да бжде внимателенъ, да разбира законитѣ на тази материя, за да я управлява. Иначе, тя ще го смачка. Когато разгнѣвите нѣкой човѣкъ, вие сте бутнали едно колело отъ неговата неразумна материя. Разумното никога не се гнѣви. Можете ли да обидите единъ виденъ музикантъ, ако му кажете, че не свири добръ? Въ тази областъ не можете да го обидите, защото той знае, че е майсторъ музикантъ. Какъ ще обидите нѣкой ученъ, че не разбира, че не знае, когато въ продължение на 20 минути само той може да създаде едно лимоново дърво и да ви прѣдложи отъ него единъ плодъ? Съ едно махане на ржка той може да дигне отъ леглото единъ парализиранъ човѣкъ. Каквото и да му казвате, той нѣма да се обиди, защото знае, че разполага съ една велика наука.

Идватъ при мене два ученика и ми казватъ: Учителю, научи ни азбуката на природата, да можемъ да четемъ по нея. Казвамъ: научете първо азбукитѣ, които съществуватъ въ свѣта, че тогава ще учите азбуката на природата. Защо? — Защото всѣка буква отъ езика на природата е жива, интелигентна, и вие трѣбва да ѝ говорите, за да се разберете съ нея. Казвате: Какъ е възможно буквитѣ на природата да сж живи? Да, живи

сж буквитѣ на природата, което се вижда отъ стиха, който апостолъ Павелъ изказалъ: „Вие сте жива, написана книга.“ Всѣки човѣкъ е живо писмо. За да четете тия писма, вие трѣбва да бждете благородни, снизходителни къмъ себе си и къмъ окръжаващитѣ, да прощавате, както на себе си, така и на другитѣ. Не е лесно да постигнете това. То е голѣмо изкуство. Хиляди години наредъ човѣкъ трѣбва да учи, да работи върху себе си, докато придобие изкуството да прощава и на себе си, и на своитѣ ближни.

Хубаво е да има човѣкъ красива, добръ сформирана глава. Нѣма по-велико нѣщо за човѣка отъ това, да има добръ развитъ мозъкъ, върху който да реагира природата, и добръ развити дробове и стомахъ, които да функциониратъ правилно. Освѣнъ това, дрехата на човѣка, съ която природата го е облѣкла, никога не трѣбва да остарява: отъ дѣтство до най-зрѣла възраст, тя все нова и чиста трѣбва да остане. Голѣмо изкуство е да запази човѣкъ чистотата на своята дреха! Той расте и се развива, и дрехата му ще расте, обаче, може да остане винаги чиста и нова. Такива сж дрехитѣ на ангелитѣ.

Казвате: Тия нѣща сж фантастични, никаква реалностъ нѣма въ тѣхъ. Не, и фантастичнитѣ нѣща сж полезни. Какво лошо има въ това, човѣкъ да мисли, че може да стане ангелъ, съ голѣми крила, да се разхожда изъ пространството и на всички да свѣти? Какво лошо има въ това, човѣкъ да мисли, че е светия, или че е виденъ музикантъ, кой-

то може да въодушевява хората? Нека мисли човѣкъ за хубави, за красиви нѣща! Красивитѣ, хубавитѣ нѣща повдигатъ духа на човѣка. Отъ едно трѣбва да се пази той: да не се възгордѣе. Гордостъта е болезнено чувство. Горделивиятъ мисли, че като него другъ нѣма. Да, но всички хора сж излѣзли отъ Бога. Слѣдователно, различието между хората седи само въ днитѣ и условията, при които сж излѣзли отъ Бога и дошли на земята да живѣятъ. Въ този смисълъ всѣки може да каже за себе си, че като него другъ нѣма. За Бога всички хора сж интересни, понеже прѣдставятъ нѣкаква материализирана идея. Всѣка душа е излѣзла отъ Бога въ моментъ, важенъ за цѣлия козмосъ. Тя е жива единица, въ живота на която могатъ да ставатъ редъ промѣни, необходими за нейното развитие. Богъ държи всички тия живи единици въ своя умъ, въ своето сърце и непрѣстанно се грижи за тѣхъ.

И тъй, съврѣменнитѣ хора трѣбва да дойдатъ до съзнание, да разбератъ, че сж съработници съ Бога. Тѣхнитѣ мисли, чувства и желания трѣбва да се приложатъ къмъ съграждане на Царството Божие. Ако човѣкъ се стреми къмъ сила, величие, мощъ, той ще намѣри това въ Царството Божие, а не въ земнитѣ царства. Кой е онзи, който въ потѣнкости може да разбира копнежитѣ на човѣшката душа? Кой е онзи, който може да разбере желанията на сърцето и стремежитѣ на духа? Единъ Богъ е въ сила да проникне въ най-затаенитѣ кжтове на човѣшката душа,

да разбере мислитѣ и желанията, които вълнуватъ човѣка. Докато човѣкъ не е свързанъ съ Бога, той се намира въ положението на пжтникъ, изхвърленъ отъ морските вълни на нѣкой островъ, и тамъ, изолиранъ отъ всички хора, мжчи се, търси начинъ да прѣживѣе. Такова е положението на съврѣменнитѣ хора, които искатъ да намѣрятъ истината, да си обяснятъ противорѣчіята въ живота, но въ края на краищата, всичко остава необяснено. Положението на тия хора може да се уподоби на това, въ което изпадналъ единъ български свещеникъ. Въ една отъ своитѣ проповѣди той разправялъ за страданията на Христа. Като наблюдавалъ слушателитѣ си, видѣлъ, че единъ отъ тѣхъ, овчарь, прѣзъ всичкото врѣме плакалъ. Свещеникътъ си казалъ: Този овчарь, най-простиятъ отъ слушателитѣ ми, най-добрѣ ме разбира. И затова, слѣдъ свършване на проповѣдта си, той се приближилъ къмъ него и го запиталъ: Синко, кое най-много те трогна отъ моята проповѣдь? Овчарьтъ отговорилъ: Дѣдо попе, имяхъ единъ козелъ, който прѣди нѣколко години умрѣ. Днесъ, като гледахъ брадата ти, тя ми напомни за моя козелъ, та ми дожалѣ за него и си поплакахъ. Казвамъ: най-естественото нѣщо засега е хората да останатъ неразбрани едни за други. Какво трѣбва да правятъ тогава? — Да приематъ нѣщата съ широко сърце.

Изпѣйте упражненията „Киаметъ“ и „Давай, давай“! Добрѣ е човѣкъ да употребява

музиката, пѣнието, като сръдство за трансформиране на състоянията си. Когато е уморенъ, човѣкъ трѣбва да пѣе; когато е тжженъ, сжщо така той трѣбва да пѣе, да свири. Само по себе си пѣнието, свиренето подразбира движение. Ако човѣкъ пѣе и прави ритмични движения, той ще изпита въ себе си нѣщо приятно. Обаче, ако той прави движения и въ това врѣме гледа критически на тѣхъ, като намира, че е старъ човѣкъ, че не му подобаватъ тия движения, той самъ ще се спъне. Всичко въ природата е точно опрѣдѣлено. Запримѣръ, изчислено е, колко движения трѣбва да направи всѣки човѣкъ отъ деня на раждането до деня на смъртта си. Който е направилъ повече движения, отколкото трѣбва, той ще бжде глобенъ; който е направилъ по-малко движения, отколкото сж опрѣдѣлени, рано или късно, ще го заставятъ да направи това число движения. По какъвъ начинъ? — Или чрѣзъ нѣкаква болестъ, която ще го застави да се обръща ту на една, ту на друга страна въ леглото си, или чрѣзъ нѣкаква работа. Мнозина отъ васъ се срамуватъ да правятъ движения, гимнастика, считатъ, че сж стари. Не, смирение се изисква отъ всички. Човѣкъ трѣбва да се срамува, когато върши лоши работи; когато върши добри, полезни работи, той трѣбва да има смирение, да бжде въ положението на дѣте, което е готово всѣкога да учи. Нѣкой казва: Какъ тъй, азъ, духовенъ човѣкъ, да се занимавамъ съ такива дребни работи! Питамъ: кой човѣкъ е духовенъ? — Истински духовенъ е онзи, който

обича. Дѣто има любовъ, обичъ, тамъ всѣкога има и движение. Само мъртвиятъ човѣкъ не се движи. Докато сте живи, вие неизбежно трѣбва да се движите. Когато се движимъ, когато мислимъ и чувствуваме, Богъ се радва; щомъ прѣстанемъ да се движимъ, да мислимъ и да чувствуваме, и Богъ прѣстава да ни се радва. Човѣкъ трѣбва да прави движения, но всѣкога обмислени, по извѣстни разумни закони.

Изпѣйте сега пѣсенъта „Махаръ-Бену-аба.“ Ученикътъ трѣбва да отдѣля всѣки день по 15—20 минути за пѣние. Като изпѣе нѣколко пѣсни, слѣдъ това да пристѣпни къмъ дневната си работа. Нѣкой мисли, че не може да пѣе. Не, това е фиктивна идея. Всѣки може да пѣе, и трѣбва да пѣе, безъ да се обезсърдчава. Понѣкога врѣмето влияе върху гласа на човѣка — това нищо не значи. Дали вѣнъ е дъждовно, топло или студено, вие трѣбва да пѣете. При пѣнието голѣма роль играе вдъхновението. Който пѣе, той трѣбва да бжде свободенъ, отъ никого да не се стѣснява. Дѣто има идейностъ, тамъ има и свобода. За да може човѣкъ да пѣе, той трѣбва да бжде свободенъ. Развитието на дарбитѣ и способноститѣ на човѣка зависятъ отъ разположението му къмъ пѣние и свирене. Като говоря за музика и пѣние, азъ ги разглеждамъ въ широкъ смисълъ. Подъ музика и пѣние въ широкъ смисълъ на думата се разбира всѣка права мисълъ, всѣко право чувство. Всѣка права мисълъ и всѣко право чувство прѣдставятъ правилно съчетание на

тонове. Да бждешъ добъръ, да бждешъ ученъ човѣкъ, и това е музика. Изучавайте живота на философитѣ и ще видите, че тѣ сж били музикални хора. Всички явления, които се извършватъ между причинитѣ и послѣдствията на нѣщата, сж тѣсно свързани, както сж свързани тоноветѣ единъ съ другъ. Когато нѣкой човѣкъ се прѣдава на музиката, съ това той иска да каже, че тя е съединителна връзка между всички явления въ живота. Тя прониква въ живота на всѣки човѣкъ и го импулсира, подтиква го напредъ. Докато човѣкъ има музика въ себе си, той може да мисли. Щомъ музиката изчезне, и мисълта прѣстава. Музиката дѣйствува и върху храносмилането. Когато стомахътъ ви не дѣйствува правилно, пѣйте. По този начинъ ще забѣлжите, какво въздѣйствиe указва музиката върху храносмилането.

Казвамъ: човѣкъ трѣбва да използва всички природни сили, ако иска да въздѣйствува, както за своето развитие, така и за своето здраве. На онѣзи отъ васъ, които минаватъ за неврастеници, прѣпоръчвамъ слѣдния методъ за лѣкуване: въ продължение на единъ мѣсецъ да употребяватъ припеченъ хлѣбъ на добръ разгорѣли дървени вжглища. Хлѣбътъ трѣбва да се припече хубаво, да не остане въ него никаква влага. Човѣкъ трѣбва да използва енергията на вжглищата. Тя е полезна за организма. Много хора се нуждаятъ отъ вжглeродъ, отъ вжглeродна енергия. Тази енергия дава устойчивостъ въ характера на човѣка. Които искатъ, могатъ да

намажатъ припечения хлѣбъ съ малко масло, или съ медъ, съ мармаладъ, да го ядатъ съ по-голѣмъ апетитъ. Освѣнъ това, при всѣко ядене умътъ ви трѣбва да взима участие. Като припечете хлѣба на огъня, ще благодарите на Бога и ще почнете да ядете. Когато човѣкъ яде припеченъ хлѣбъ, той придобива търпѣние. Тѣй щото, страдате ли отъ неврастения, яжте припеченъ хлѣбъ. Правете този опитъ въ продължение на единъ мѣсецъ и ще видите, какви резултати ще имате. Резултатитѣ могатъ да бждатъ микроскопически, но все пакъ това е една придобивка въ лѣкуването. Който иска да развива въ себе си търпѣние, нека направи слѣдния опитъ: лѣтно врѣме, когато селянитѣ оратъ, нека отиде на нивата и трѣгне слѣдъ воловетѣ. Въ това врѣме той трѣбва да размишлява върху това, което тѣ вършатъ на господаря си, върху тѣхния характеръ. Като се върне дома си, той ще има нѣкаква малка придобивка на търпѣние и ще благодари на Бога за всичко, което му е далъ. Много нѣща има въ живота на човѣка, които трѣбва да се понасятъ. Затова се изисква търпѣние. Богъ не ви е далъ най-голѣмитѣ изпитания и страдания. Като наблюдавате живота си, ще видите, колко голѣма е милостта и благостта на Бога къмъ васъ. Мнозина очакватъ всичко отъ Бога, отъ невидимия свѣтъ. Наистина, невидимиятъ свѣтъ разумно работи, но има нѣща, които човѣкъ самъ трѣбва да направи. Човѣкъ не трѣбва да чака всичко наготово,

като царски синъ. Той трѣбва да е готовъ самъ да отиде на работа.

Казвамъ: когато човѣкъ се научи да работи, той навсѣкждѣ ще срещне отворена врата. За изяснение на тази мисль ще приведа слѣдния примѣръ. Прѣдставете си, че ви даватъ една свещена книга, която съдържа въ себе си всичкото знание на свѣта. Ако болниятъ човѣкъ вземе въ ржката си тази книга, той веднага ще оздравѣе. Защо? — Тази книга съдържа въ себе си енергия, която лѣкува. Ако гладниятъ вземе въ ржката си тази книга, той веднага ще се нахрани. По какъвъ начинъ? Щомъ този човѣкъ носи въ ржката си тази свещена книга, все ще го срещне нѣкой, ще се заинтересува отъ тази книга и ще го помоли да му прочете нѣщо. Като му прочете само една страница, този човѣкъ ще остане доволенъ и ще му каже: Заповѣдай у дома, да те нагостя. Голѣма сила крие въ себе тази свещена книга! Който иска да придобие свѣтовното знание, той трѣбва да носи съ себе си тази свещена книга и да я отваря при всѣки даденъ случай. Този човѣкъ владѣе изкуството магия. Който отваря тази свещена книга, за да чете и да се учи отъ нея, той може да се нарече мъдрецъ. Въ тази книга се крие здравето, силата, знанието, богатството, които човѣкъ търси. Намѣри ли я веднѣжъ, той трѣбва да я пази, да я прилага въ живота си и да благодари на Бога, че е могълъ да се домогне до нея.

И тъй, искате ли да добиете тази книга, пазете слѣдното правило: като ставате сут-

ринь, първо благодарете на Бога за живота, който ви е далъ; благодарете за милостта, съ която ви е обсипвалъ; благодарете за хубавитѣ мисли и чувства, които ви дава. Щомъ се освободите отъ нѣкой неджгъ, благодарете на Бога. Направите нѣкаква погрѣшка, пакъ благодарете. Защо трѣбва да благодарите за сторената погрѣшка? Защото по този начинъ вие ще видите своитѣ слабости. Благодарете на Бога, че очитѣ Му сж отворени, слѣди вашитѣ постжпки и всѣки день ви корегира. Какво правятъ хората, когато грѣшатъ? Тѣ се окайватъ, плачатъ, срамуватъ се, че сж се изложили прѣдъ своитѣ приятели, че сж уронили достоинството си. Казвамъ: толкова пжти хората сж се излагали прѣдъ разумнитѣ сжщества, прѣдъ ангелитѣ и светиитѣ, безъ да сж се срамували, а се срамуватъ отъ хората, които, сжщо като тѣхъ, грѣшатъ. Ето защо, човѣкъ трѣбва да бжде добъръ не за хората, но за себе си, безъ никакво користолюбие. Човѣкъ трѣбва да бжде чешма, отъ която да изтича чиста, хубава вода и да дава на всички безъ да очаква нѣщо. Който види тази чешма, да се зарадва, че може да уталожии жаждата си. Всѣки трѣбва да чувствува, че животътъ тече и се прѣлива въ него, както водата на нѣкой изворъ. Казватъ за нѣкого: Той е добъръ човѣкъ. Добъръ, е защото Богъ, Който живѣе въ него, е добъръ. Добротата не е механическо нѣщо; тя е жива сила, която тече, иде отъ Божественитѣ извори и се влива въ душата на човѣка. Казватъ за нѣ-

кого: Той има свѣтла мисълъ. Да, Онзи, животътъ на когото прѣзъ него, внася тази свѣтла мисълъ. Въ това отношение, задачата на човѣка се заключава въ възприемане на тѣзи мисли и приложението имъ въ живота. Казвате: Нашата глава не ражда ли нищо? И вашитѣ глави раждатъ, но само слѣдъ като възприематъ тѣзи мисли отъ Великия изворъ на живота. На васъ не остава нищо друго, освѣнъ да прилагате тия мисли въ живота си.

Казвате: Писано е, че Богъ е Любовь. Какво нѣщо е любовта? — Този въпросъ не е зададенъ на мѣсто. Вие не трѣбва да чоплите любовта. Прѣди да разберете любовта, трѣбва да разберете Божията милость. Ако искате първо да разберете Божията Любовь, вие ще изпаднете въ противорѣчия, въ съмнѣния и сами ще се спънете. Съмнѣнията, подозрѣнията пъкъ отдалечаватъ човѣка отъ Бога. Ето защо, първо човѣкъ трѣбва да разбере другитѣ прояви на Бога и най-послѣ да дойде до Неговата Любовь.

И тъй, слушайте Бога, ако искате работитѣ ви да вървятъ добръ. Тогава и любовта ще дойде у васъ. Щомъ любовта ви посѣти, очитѣ ви ще се отворятъ, и ще придобиете истинската наука. Тогава всички хора ще се разбератъ. Апостолъ Павелъ е казалъ: „Сега отчасти знаемъ, но когато дойде Любовта, тогава ще гледаме лице съ лице.“ Това значи: Който има любовта въ себе си, той разполага съ всичкото знание на свѣта.

Основната идея на тази лекция е слѣдъ-

ната: всички можете да бъдете свободни, да любите, да мислите, да работите.

„Вѣренъ, истиненъ, чистъ и благъ всѣкога бжди!“

*

17. Лекция отъ Учителя, държана на 12 януари, 1927 г. София.

КОЕТО ОПРАВЯ.

Вѣренъ, истиненъ, чистъ и
благъ всѣкога бжди!“

Размишление.

Четоха се темитѣ върху „Прѣдназна-
чението на разумната душа.“

Въ една отъ прочетенитѣ теми се казва,
че човѣшката душа лѣкува, спасява човѣка;
въ друга тема се казва, че душата повдига
човѣка. Какво разбирате подъ думата лѣку-
ване? Може ли душата да лѣкува? Въ жи-
вота се употребяватъ думитѣ „разтваряне, раз-
топяване, изпаряване.“ Питамъ: тѣзи три ду-
ми иматъ ли едно и сѣщо значение? Тѣзи
думи иматъ три различни значения и се
отнасятъ до различни състояния на мате-
рията. По сѣщия начинъ човѣкъ измѣня
състоянията си и споредъ тѣхъ мѣни и въз-
гледитѣ си върху нѣщата. Когато е радостенъ,
той мисли по единъ начинъ; когато е скър-
бенъ, мисли по другъ начинъ. Въ врѣме на
радостта си, той се произнася за науката,
напримѣръ, въ положителенъ смисълъ и каз-
ва: Науката ще спаси свѣта, тя повдига хо-
рата, поставя ги въ правъ пжтъ. Когато е
скърбенъ, той казва: Науката ще опрости
свѣта, тя води къмъ погибель. Питамъ: какъ
е възможно, едно и сѣщо нѣщо, въ единъ
случай да спасява, а въ другъ — да опрости-

ва? Значи, въ първия случай човѣкъ е въ положението на идолопоклонникъ, вѣрва въ науката и се покланя на нея. Въ втория случай той е безбожникъ, отрича науката, счита я за зло въ свѣта. Не, науката не е нѣщо външно, механическо; тя е вжтрѣшна сила, качество на човѣшкия духъ, което опрѣдѣля отношенията между всички нѣща като живи, разумни единици. Всичко въ свѣта е живо. Щомъ е така, между всички нѣща, като живи, има извѣстно влияние, извѣстно въздѣйствие.

Съврѣменнитѣ химици казватъ за кислорода, напримѣръ, че поддържа горението, но самъ той не гори. Тѣ го разглеждатъ като елементъ, като просто тѣло, но не го взиматъ за живо сщество. Обаче, кислородътъ е жива единица, която указва влияние върху всички тѣла. За водорода казватъ, че гори, но не поддържа горението. Азотътъ пъкъ нито гори, нито поддържа горението. Такива сж свойствата на тия елементи отъ гледището на съврѣменната химия, но какви сж тѣхнитѣ вжтрѣшни свойства, това не е извѣстно. Какво нѣщо е горението? При горението всѣкога се отдѣля топлина и свѣтлина. Тѣлото, което гори, увеличава ли или намалява теглото си? Това сж процеси, съ които съврѣменната наука се занимава. При горението на тѣлата въ въздуха, главно на металитѣ, се образуватъ пепели. Обаче, има горение, при което тѣлата горятъ безъ да изгарятъ, безъ да се прѣвръщатъ въ пепели. Казано е въ Писанието: „Ще отидете въ вѣчния огънь.“ Значи,

тамъ се говори за вѣчно горение, при което тѣлата горятъ безъ да изгарятъ, безъ да се прѣвръщатъ въ пепель. Огньтъ, за който се говори въ Писанието, е прѣдизвиканъ отъ сжщества, които не го разбиратъ. По-рано такава горение не е сществувало. Слѣдователно, когато човѣкъ сгрѣши, той самъ създава този вѣченъ огнь. Когато човѣкъ дойде въ противорѣчие или въ стълкновение съ Божията воля, въ него се създава вѣчния огнь. Подъ вѣченъ огнь, вѣчно горение въ широкъ смисълъ на думата се разбира огня на любовта, въ който тѣлата горятъ, безъ да изгарятъ. Нѣма по-приятенъ огнь отъ този на Любовта.

Питамъ: въ какво седи вжтрѣшната философия на живота? Често се говори за наука, философия, поезия, музика, изкуство, като различни области на живота. Мнозина казватъ, че науката, музиката, изкуството ще спасятъ свѣта. Не, нито музиката, нито науката, нито изкуството сж въ сила да спасятъ свѣта. Прѣди всичко тѣ сж прояви на човѣшкия духъ, които се явяватъ и изчезватъ заедно съ човѣка. Редъ култури, съ своята наука, музика и изкуство, се явявали и изчезвали, но спасиха ли свѣта? Какво остана отъ изкуството на атланската раса? Нищо не остана? Мислите ли, че единъ день ще остане нѣщо отъ съврѣмненната култура? И отъ нея нѣма да остане нищо. Когато се говори за изкуство, въ правия смисълъ на думата, се разбира изкуство, което украсява човѣка вжтрѣшно, съ ония велики добродѣтели,

които при никакви положения не изчезватъ. Тѣ оставатъ въ човѣка за вѣчни врѣмена. Това изкуство прѣдава на човѣка истинска красота, която никога не се губи. Красотата е духовно качество, а не физическо. Лицето на такъвъ човѣкъ е пластично, живо, но винаги се забѣлѣзва на него една постоянна, неизмѣнна чѣрта, която го отличава отъ другитѣ хора. Като се мѣни човѣкъ, той винаги запазва тази своя специфична чѣрта. Като наблюдавате стѣпката, хода му, ще видите, че този човѣкъ се отличава отъ другитѣ. По специфичната миризма на човѣка, кучето познава господаря си. Хиляди хора може да сж минали по една улица, но по миризмата на своя господарь, кучето ще познае, дали той е миналъ по тази улица, или не.

Казвамъ: съврѣменнитѣ хора трѣбва да измѣнятъ вече своя възгледъ за изкуство, за наука, за поезия, да не се спиратъ само на тѣхната външна страна и външно въздѣйствие. Тѣ трѣбва да знаятъ, че истинска наука или поезия е онази, която е въ сила да въздѣйствува вжтрѣшно върху човѣка. Религиознитѣ хора днесъ се подаватъ на врѣменни, лъжливи теории и върху тѣхъ градятъ своя животъ. Не, нова, положителна наука се изисква, за да може човѣкъ да разчита на нея за вѣчни врѣмена. Инженерътъ, архитектътъ, математикътъ или учениятъ, изобщо, трѣбва да иматъ здрава основа, върху която да градятъ по-нататъкъ. Математикътъ трѣбва да познава специфичната математика на стомашнитѣ, на бѣлодробнитѣ и на мозъчнитѣ

клѣтки и да ги разбира. Въ много отношения мозъчните клѣтки надминаватъ съвременните математици. Тѣ разполагатъ съ изкуство, съ знание да прѣсъздадатъ човѣшкия организъмъ. Запримѣрь, много отъ тѣзи клѣтки работятъ сега върху създаване на безсмъртното тѣло на човѣка. Достатъчно е да се даде импулсъ на тия клѣтки, за да прѣустроятъ човѣшкия организъмъ. Мозъкътъ, сърцето на човѣка могатъ съвършено да се прѣустроятъ, но при условие човѣкъ да заживѣе новъ животъ, съвършено чистъ, съобразенъ съ Божиитѣ закони. Веднѣжъ дошълъ на земята, човѣкъ трѣбва да спазва тия закони. Дали той е простъ или ученъ, това не е важно, цѣлътъ на живота е една и сѣща. По какво се различава простия отъ учения човѣкъ? И двамата могатъ да се намиратъ при едни и сѣщи условия на живота, но различието седи въ възможноститѣ отъ страна на единия или другия, по-добръ да използва тия условия. Ако единиятъ работи повече, той ще развие повече способности въ себе си, и силитѣ въ неговия мозъкъ ще се организиратъ по-добръ.

Нѣкой казва: Азъ съмъ ученъ човѣкъ. Ученъ човѣкъ е онзи, който, като влѣзе въ своята лаборатория, може да прѣвърща неблагороднитѣ метали въ благородни. Учениятъ може да прѣвърща вжглена въ диамантъ. Когато стариятъ човѣкъ дойде при учения, той ще го тури въ една отъ своитѣ реторти, и слѣдъ извѣстно врѣме ще го извади, но вече подмладенъ — младъ, красивъ момъкъ. Да се

пробуди съзнанието на човѣка, това може да направи само истински учениятъ. Съврѣменитѣ учени, свещеници и проповѣдници, като видятъ нѣкой старъ човѣкъ, започватъ да му четатъ молитви, да му говорятъ за онзи свѣтъ, че като отиде тамъ, ще възкрѣсне. Питамъ: кой отъ тия учени е билъ при Господа, да знае, какъ и кога възкрѣсява хората? Казано ли е кой, именно, ще възкрѣсне? Казано е, запримѣръ, въ Писанието, че имената ви ще бждатъ написани на небето. Обаче, вие знаете ли точно, дали вашитѣ имена ще бждатъ написани? Вие прѣдполагате само, казвате, че е писано така, но това още не подразбира, че и вашитѣ имена, на Ивана, на Стояна, напимѣръ, ще бждатъ написани. Когато се казва, че имената ви ще бждатъ написани на небето, това означава едно име само, защото всички хора на земята прѣдставятъ колективно сжщество. Слѣдователно, когато се казва, че името на нѣкой човѣкъ е написано на небето, този човѣкъ прѣдставя сборъ отъ разумни сжщества, които сж завършили своето развитие. Тѣ образуватъ единъ човѣкъ, едно колективно сжщество, съ високо съзнание. Името на това сжщество е написано на небето. Казватъ за Христа, че около Него имало 144,000 души, които, заедно съставляли едно цѣло.

И тъй, на небето не може да се напише името само на единъ човѣкъ. Задъ него непрѣменно трѣбва да седатъ много още разумни сжщества, съ които той да съставя едно цѣло. Ако нѣкой мисли, че името му е

написано на небето, нека каже, кои сж неговитѣ приятели тамъ. Ако нѣкой твърди, че познава свѣта, нека каже, отдѣ е черпилъ това знание. Прѣди всичко, знанието не е измислено отъ човѣка. Всички научни теории сж съществували прѣди хиляди години, което показва, че хиляди умове прѣди насъ сж мислили въ сжщото направление и по сжщитѣ въпроси. Когато Богъ създалъ свѣта, Той ималъ своя теория, която, впоследствие, мнозина учени искали да откриятъ. Който е мислилъ по въпроса за създаването на свѣта, той все ималъ нѣкаква теория, по-близо или подалечъ отъ истината. Всѣки казва: Дойде ми една нова мисль въ ума, ще създамъ една теория. Казвамъ: добро е всичко това, човѣкъ все трѣбва да мисли, но истинско знание е това, което дава сила, мощъ на човѣка. Истински ученъ е този, който може да се бори съ мжчнотиитѣ въ живота и да ги прѣодолява. Докато човѣкъ живѣе на земята, той е изложенъ на редъ опасности, спънки и мжчнотии, които трѣбва да прѣодолява. Въ миналото си вие сте били заобиколени съ ненапреднали същества, на които съзнателно или несъзнателно, тайно или явно, сте попрѣчили да се проявятъ, да правятъ пакости, вслѣдствие на което днесъ тѣ се опълчватъ противъ васъ, искатъ да ви спънатъ. Съ тѣзи същества вие не трѣбва да се разправяте съ насилие, но съ любовъ. Всички тия ваши познати хлопатъ на вратитѣ ви, искатъ работа, и вие трѣбва да имъ дадете такава.

Казвате: Съ кого първо да се разпра-

вимъ — съ себе си, или съ тѣхъ? Като се разправяте съ себе си, вие едновременно се разправяте и съ тѣхъ. Когато човѣкъ работи съзнателно върху себе си, едновременно съ това той работи и за другитѣ. За тази цѣль, той трѣбва да бѣде оставенъ на себе си, като нѣкое цвѣте въ пустинята, изложено на вѣтроветѣ да го брулятъ. Докато растението не се изложи на вѣтрове да го брулятъ, то не може да уякне. Ако оставите едно цвѣте въ цвѣтарникъ, на мека, приятна топлина и го поливате редовно, то израства, но става крѣхко, нѣжно, не може да издържи и на най-малкия вѣтъръ. Сжщото става и съ хората. Ако нѣкое дѣте расте подъ голѣмитѣ грижи на родителитѣ си, то става нѣжно и не може да издържа на мъжнотиитѣ въ живота. Въ този смисълъ, като наблюдавамъ методитѣ, които невидимиятъ свѣтъ прилага къмъ хората, намирамъ, че тѣ сж много разумни. Тѣзи методи сж различни; за всѣки човѣкъ употребяватъ специаленъ методъ.

Сега, ще ви задамъ слѣдния въпросъ: какъ си обяснявате страданията? Какъ е възможно Богъ, Който е толкова мждъръ, да допусне хората да се изтезаватъ, да се мъчатъ, да се опозоряватъ, да воюватъ помежду си и т. н.? Защо Богъ допусна всички тия страдания между хората? Вие можете да дадете редъ отговори на тия въпроси, но отъ човѣшко гледище тѣ могатъ да внесатъ съблазнь. Запримѣрь, ако отъ това гледище оправдавате войната, много хора ще се ра-

зочароватъ. Ако пъкъ отричатъ войната, други ще се разочароватъ. Едни хора подържатъ войната, други я отричатъ. Едни хора искатъ да живѣятъ, а други не искатъ и казватъ: Не ни се живѣе вече. Казвамъ: да не му се живѣе на човѣка, това показва, че той е попадналъ въ чуждо състояние, което е въръменно.

Засега човѣкъ живѣе въ магнетиченъ сънъ отъ четвърта степенъ. Щомъ го прѣкаратъ въ магнетиченъ сънъ отъ девета степенъ, той заминава вече за другия свѣтъ и не може да се върне на земята. Докато се намира въ магнетиченъ сънъ отъ четвърта или пета степенъ, той става виденъ човѣкъ, започва да прѣдсказва, какво ще се случи, започва да опрѣдѣля диагнозата на различни болести и да дава лѣкарства за тѣхъ. Той се проявява и като ученъ човѣкъ — философъ, математикъ, естественикъ, богословъ — разбира отъ всички науки. Той знае миналото, знае и бъдещето на хората. Щомъ се събуди отъ този сънъ, той отново става обикновенъ човѣкъ. Питамъ: какъ обясняватъ ученитѣ този фактъ? Тѣ не могатъ да дадатъ единъ положителенъ отговоръ, близъкъ до истината. При това, тѣзи опити се правятъ не толкова отъ религиозни и вѣвращи хора, колкото отъ крайни материалисти. Тѣ не могатъ да отрекатъ този фактъ, това явление, но не могатъ да го обяснятъ само по материалистиченъ начинъ. Забѣлѣжете, ако поставите парче злато при температура по-ниска отъ тази, при която се топи, то ще се нажежи и ще

започне да свѣти. Обаче, тази свѣтлина иде отъвнѣ, тя не е свѣтлина на златото. На сж-щото основание, има области въ живота, въ които, ако се потопи човѣкъ, той има всички условия да стане ученъ, виденъ. Щомъ излѣзе отъ тѣзи условия, той отново става обикновенъ човѣкъ. На наученъ езикъ казано: причината, задѣто хората изпадатъ въ различни състояния, се дължи на свѣтлината, която не прониква еднакво въ тѣхнитѣ мозъчни центрове. Случва се понѣкога, че въ нѣкои мозъчни центрове се натрупва извѣстно количество млѣчна киселина, която разбърква умоветѣ на хората. Ако такъвъ човѣкъ е писателъ, тъкмо започне да пише нѣщо хубаво, и мисълта му се прѣкъсва. Много американски проповѣдници сж имали такива опитности. Излѣзе нѣкой отъ тѣхъ да проповѣдва и изведнѣжъ изгуби мисълта си. Щомъ мисълта му се изгуби, и проповѣдта се прѣкъсва.

Единъ американски проповѣдникъ разправяше слѣдната своя опитность: Цѣла недѣля приготвяхъ своята проповѣдь и бѣхъ я научилъ наизустъ. Когато тръгвамъ за събрание, пипамъ въ джоба си, указва се, че съмъ я забравилъ дома си, бѣхъ я написалъ на листъ, но понеже я знаехъ добрѣ, не искахъ да се връщамъ назадъ. Отидохъ на събраниято, качихъ се на амвона и бѣхъ сигуренъ въ проповѣдта си, защото добрѣ я бѣхъ научилъ. Започвамъ да говоря. Казахъ нѣколко мисли, но изведнѣжъ тъмнина покри съзнаниято ми, и азъ не можахъ вече дума да си

спомня. Спрѣхъ се за моментъ да помисля, какво да правя. Рѣшихъ да прѣкжсна събра- нието, подъ прѣдлогъ, че не съмъ разполо- женъ. Въ това врѣме вратата се отваря, вли- за единъ човѣкъ и като го погледнахъ, извед- нѣжъ съзнанието ми се проясни. Въ ума ми блесна свѣтлина, и цѣлата проповѣдь се въз- станови въ паметъта ми, като че я виждахъ написана прѣдъ себе си. Продължихъ и за- вършихъ проповѣдта си благополучно.

Казвамъ: има хора въ свѣта, които, ка- то минатъ покрай нѣкой човѣкъ, внасятъ тъмнина въ съзнанието му. Тѣ се наричатъ братя отъ черната ложа. Има и такива, кои- то, като минатъ покрай човѣка, внасятъ свѣт- лина въ съзнанието му. Тѣ се наричатъ бра- тя на Бѣлата ложа. Ето защо, човѣкъ трѣбва да знае, че той всѣки день се намира на бой- ното поле. Свѣтътъ е бойно поле, фронтъ, на който ставатъ редъ сражения. Въ това от- ношение Царството Божие още не е на зе- мята. Човѣкъ всѣки день може да губи и да намира своята мисль. Като знаете това, вие трѣбва да различавате вашитѣ състояния отъ чуждитѣ. Като се намѣрите въ извѣстно про- тиворѣчие, вие се опълчвате било противъ себе си, било противъ другитѣ, търсите при- чината за това. Казвате: Азъ искамъ да служа на Бога, но отдѣ ми дойде това противорѣчие? Да служи човѣкъ на Бога, това не е механи- чески процесъ. Той е живъ, съзнателенъ про- цесъ. Слѣдователно, който служи на Бога, той трѣбва да се интересува отъ всичко жи- во въ свѣта. Човѣкъ трѣбва да се интересува

отъ всички прояви на Божественото. То се изразява въ всички побуждения на всичко живо, отъ създаването на свѣта до скончанието му, както и въ всички творчески сили. Ето защо, който е рѣшилъ веднѣжъ да служи на Божественото, той не трѣбва да се спира прѣдъ своето недоволство.

Единъ важенъ законъ: въ който моментъ съзнаешъ, че всичко въ свѣта е създадено и сътворено отъ Бога, а ти си проява на Неговия творчески умъ, въ тебе се ражда доброто. Въ който моментъ отречешъ тази сила, въ тебе се ражда злото. Човѣкъ трѣбва да съзнава, че е въ връзка съ милиони умове на земята, както и въ онзи свѣтъ. Тѣй щото, той прѣдставя частица отъ това колективно общество. И неговиятъ успѣхъ на земята зависи отъ връзката му съ тия същества. Ако тази връзка е правилна, и резултатитѣ на неговия животъ ще бждатъ добри. Нѣкой казва: Азъ искамъ да бжда гениаленъ човѣкъ. — Гениални има между всички живи същества. И между говедата, и между овцетѣ, и между вълцитѣ, и между птицитѣ, и между рибитѣ има гениални. Значи, ако си овца, или вълкъ, или птица, или риба, бжди поне най-ученъ, най-гениаленъ между тѣхъ. Ако си лошъ човѣкъ, бжди поне отъ най-лошитѣ; ако си добъръ, бжди отъ най-добритѣ. Обаче, човѣкъ не може едноврѣменно да бжде гениаленъ и на земята, и на небето. Даже и на земята той не може да бжде гениаленъ за всички общества. Запримѣръ, какво знаятъ рибитѣ за Шекспира? Или, какво знаятъ

африканцитѣ за Толстоя? Значи, истински учень е онзи, съзнанието на когото е толкова силно, толкова будно, че прониква прѣзъ съзнанията на всички същества, и тѣ го чувствуватъ. Нѣма същество въ свѣта, което да не съзнава Бога. Вие можете да казвате, че Богъ съществува, или не, но това сж видоизмѣнения на вашата рѣчь. Въ сжщностъ, въ съзнанието си всѣки чувствува, че има една сила надъ него, която управлява, а самъ той не е господарь на положението си. Запримѣрь, нѣкой съ часове седи на едно мѣсто и мисли. Не само това, но като че му се диктува, какво да мисли.

Казвате: Ние искаме да служимъ на Бога. Щомъ кажете това, вие се индивидуализирате. Въ какво отношение се индивидуализирате? — Въ начина на служенето. Мжже и жени, дѣца и родители, ученици и учители, свещеници и проповѣдници, управляващи и управляеми — всички иматъ една и сжща задача — да служатъ на Бога, но се различаватъ въ начина на служенето си. Дали си праведенъ, или не, ти имашъ една задача на земята, която трѣбва да рѣшишъ. Дали си простъ или учень, пакъ трѣбва да разрѣшишъ задачата си. Ако я рѣшишъ като учень, това е едно благо; ако я рѣшишъ като простъ, това е друго благо. Каквото положение и да заемате, вие трѣбва да рѣшите задачата си!

Питамъ: какво рѣшава човѣкъ днесъ? Той трѣбва да съзнава, че всѣка пробудена душа е една специфична форма за проявява-

не на Божественото съзнание. На това основание, Богъ, Който е всемждъръ, бди върху всѣка душа, върху всѣко съзнание, като върху нѣжно цвѣте, да не изсъхне, за да се прояви Божественото чрѣзъ него. Писанието казва, че ние не живѣемъ, не се учимъ за себе си. Като дойдете до това разбиране, у васъ ще се роди импулсъ да създадете нѣщо. Засега съврѣменнитѣ хора очакватъ на учени-тѣ, отъ тѣхъ искатъ да чуятъ нѣщо. Казвамъ: и това е добръ. Ние трѣбва да се радваме на това, което учени-тѣ сж казали, но трѣбва да знаемъ, че сами тѣ нищо не сж създали и открили. Казвате, че нѣкой ученъ е създа-далъ нова теория за вселената. Другъ ученъ пъкъ създа-лъ нѣкаква теория за бждещето състояние на земята. Питамъ: тѣзи учени били ли сж при създаването на земята и небето? Или, могатъ ли тѣ да се прѣнесатъ съ мисълта си въ бждещето, да знаятъ, каква ще бжде тогава земята? Това могатъ да направятъ само адепитѣ. Иначе, какъ бихте си обяснили стиха, дѣто Христосъ казва: „Проглави ме съ славата, която имахъ въ Тебе прѣди създаването на свѣта.“ Значи, Христосъ помни състоянието, въ което е билъ нѣкога. Питамъ: какво е заставило Христа, Който ималъ такава велика слава, да слѣзе на земята, да се обезслави, да приеме рабски образъ и да пострада отъ тогавашнитѣ учени? И въ врѣмето на Христа е имало учени, като сегашнитѣ. И тогава е имало видни математици, богослови, които постоянно вървѣли слѣдъ Христа и водѣли наученъ споръ съ Не-

го. Тѣ Му казвали: „И ние разбираме отъ кабалата, имаме голѣми познания и виждаме, че ти заблуждавашъ хората. Христосъ отговарялъ: „Вие държите ключоветѣ на Царството Божие, но нито вие влизате вътрѣ, нито другитѣ пуцате да влѣзатъ.“

И съврѣменнитѣ учени, свещеници, управници сж взели ключоветѣ на Царството Божие въ рѣцѣтъ си и казватъ: Ако ни слушате, добръ ще ви бжде; ако не ни слушате, нѣма да ви бжде добръ. Ученитѣ хора се дѣлятъ на два лагера: еднитѣ сж истински учени, които знаятъ повече, отколкото сж писали и казали. Тѣ знаятъ много нѣщо за създаването на вселената, но нищо не казватъ по това. Тия учени иматъ всичкото смирение въ себе си. Въ всѣко свое начинание, въ всѣка своя работа тѣ уповаватъ на Бога, на разумния свѣтъ. За тия учени се казва, че иматъ връзка съ Бога, съ великитѣ същества. Другитѣ учени сж тия, които копиратъ първитѣ. Тѣ само възпроизвеждатъ онова, което първитѣ учени сж казали. Ако тази вечеръ ви обясня, какъ се е създалъ свѣтътъ, ще станете ли по-добри? Нѣма да станете. Ако ви обясня, какъ е направено кокошето яйце, ще станете ли по-добри? Нѣма да станете по-добри. Нали Мойсей обясни на евреитѣ, какъ Богъ е създалъ първия човѣкъ отъ прѣстъ? Обаче, това знание направи ли евреитѣ по-добри? Ученитѣ хора и тогава не повѣрваха, и днесъ не вѣрватъ на тази теория и казватъ: Господъ има ли рѣцѣ? Господъ има рѣцѣ, и при това много хубави.

Ако съберете ржцѣтѣ на всички хора, едва ли ще можете да направите отъ тѣхъ единъ пръстъ отъ Божията ржка. Смѣшно е да се пита, има ли Господъ ржцѣ, очи, уши, носъ. Значи, Онзи, Който прави ржцѣ, самъ ржцѣ нѣма. Очи прави, а самъ Той очи нѣма. Уши прави, а самъ Той уши нѣма. Смѣшно е да се говорятъ такива абсурди. Такива заключения говорятъ за частичното знание на хората. Когато човѣкъ дойде до вжтрѣшното знание, той ще има ясна прѣдстава върху нѣщата. При сегашнитѣ си разбирания, вие не можете да схванете всичко онова, което Богъ вижда. Въ единъ мигъ само Той вижда цѣлата вселена прѣдъ себе си, разбира всички отношения на сжществата, малки и голѣми, всички съчетания на сили, и знае, какви пермутации могатъ да станатъ жежду тѣхъ. Това знание слиза постепенно въ напредналитѣ сжщества, които наричатъ богове, ангели, светии, гении, таланти, обикновени хора, като постепенно се намалява, докато най-послѣ дойде до най-малкитѣ сжщества, които възприематъ живота, както го прѣживяватъ.

Като знаятъ това, хората се стремятъ къмъ повдигане, като се занимаватъ първо съ въпроса за спасението си, послѣ съ въпроса за посвещението си и най-послѣ пристъпватъ къмъ въпроса за придобиване на истинско знание. Сега ще ви задамъ слѣдния въпросъ: защо Господъ създаде слънцето, луната и звѣздитѣ? Тѣ сж символи, които трѣбва да се разбератъ. До четвъртия день слънцето не сжществуваше, а на четвъртия

день Господъ създаде слънцето, заедно съ другитѣ небесни свѣтила. Ще кажете, че слънцето, луната и звѣздитѣ сж създадени да свѣтятъ. Да, това е едната страна, но тѣ иматъ и друго, вжтрѣшно значение. Всѣки човѣкъ има специфично отношение къмъ слънцето, както и къмъ Бога. И Богъ има специфично отношение къмъ всѣка душа. Това отношение е най-важно. Ако човѣкъ не е свързанъ съ Бога, той никога не може да разбере безпрѣдѣлното, необятното, великото въ живота.

Съврѣменнитѣ хора сж недоволни отъ живота, отъ себе си, искатъ да бждатъ талантиливи, да се проявятъ. Човѣкъ може да бжде талантиливъ, силенъ, като се постави въ четвърта степенъ на магнетически сънъ. Човѣкъ може да постигне всичко, каквото желае, но затова се изисква будностъ на съзнанието, съзнателна работа върху себе си. Като говоря по разни въпроси, съзнанието на мнозина е разсѣяно, тѣ привидно слушатъ, а въ това врѣме сж заети съ свои лични работи: единъ мисли за кжщата си, която строи, трѣбвали му 60,000 лв., за да я довърши; другъ нѣкой е студентъ, мисли за изпититѣ си. Казвамъ: който е дошълъ въ класъ, той трѣбва да остави всичкитѣ си работи навънъ: кжща, камъни, тухли, пари, изпити, болести — всичко това трѣбва да оставите навънъ, и да влѣзете безъ никакви раници, безъ никакви смущения. Само свободниятъ човѣкъ може да слуша, да възприема и да прилага Словото Божие. Докато сте въ класъ, не трѣбва да позволявате на никакви сму-

щения да хлопатъ на сърцето и на ума ви. Щомъ излѣзете отъ класъ, тогава можете пакъ да вземете раницата си съ смущенията и да отидете дома си. Казвате: Да може отнѣждѣ да ми дойде свѣтлина, да разрѣши задачитѣ си. Значи, вие искате по нѣкакъвъ лесенъ начинъ, отвънъ да дойде разрѣшението, да капне като круша отъ нѣкое дърво. Не, който иска правилно да разрѣши задачитѣ на своя животъ, той трѣбва да работи, да мисли дълбоко върху нѣщата. Ако размишлявате повърхностно върху живота, въ края на краищата, вие ще опитате вашата обикновена философия.

Единъ философъ седѣлъ подъ сѣнката на една круша и размишлявалъ. Близко до него имало една тиква. Той поглеждалъ ту къмъ тиквата, ту къмъ крушата, сравнявалъ ги и размишлявалъ: Чудно нѣщо! Господъ, Който е толкова мждъръ, на такава малка дръжка на тиквата поставилъ такъвъ голѣмъ плодъ, а на такава голѣмо дърво, каквото е крушата, поставилъ такива малки плодове! Като размишлявалъ по този начинъ, философътъ задрѣмалъ подъ сѣнката на крушата. Въ това врѣме се явилъ вѣтръ, който започналъ да люлѣе клонищата на крушата. Една круша се откъснала отъ дървото, паднала точно върху носа на философа и го разкървала. Като усѣтилъ болка на носа си, философътъ се събудилъ, видѣлъ крушата, която го ударила по носа и казалъ: Тази малка круша разкърва ми носа. Какво щѣше да бжде положението ми, ако плодоветѣ

на крушата бѣха голѣми като тиквитѣ? Богъ знае работитѣ си. Той е добръ промислилъ всѣко нѣщо, което е създалъ.

Много хора страдатъ отъ своето щеславие. Тѣ разсѣждаватъ като този философъ, казватъ: Защо на насъ, великитѣ хора, сж дадени такива малки плодове? За да ви освободи отъ този неджгъ, Богъ ви дава плодове като тиквата. Въ скоро врѣме вие завързвате плодъ, и въ шесть мѣсеца узрѣвате. Щомъ плодътъ ви узрѣе, вие умирате. Слѣдователно, който много носи, той скоро умира. Който малко носи, той дълго врѣме живѣе. Въ това седи философията на живота. Ето защо, не се стремете къмъ голѣми придобивки за малко врѣме. Гледайте всѣки мигъ, всѣки часъ, всѣки день да придобивате по нѣщо ново, колкото малко да е то. Ако работите по този начинъ, въ нѣколко години само вие ще придобиете много знания. Знанието, съ което разполага всѣки човѣкъ, е дридобито по този начинъ, именно, капка по капка. Има случаи, когато човѣкъ може да придобие много знания, но то е въ зависимостъ отъ паметта. Нѣкои хора иматъ толкова силна паметъ, че каквото прочетатъ или чуятъ прѣзъ дня, всичко запомнятъ. За усиляване на паметта има редъ методи, които човѣкъ може да приложи и да види резултатитѣ имъ.

Казвамъ: човѣкъ желае много нѣща, но има нѣщо сжществено въ живота, което той трѣбва да постигне. То е слѣдното: човѣкъ трѣбва да се научи да мисли правилно и да

се стреми къмъ реализиране на малкитѣ нѣща. Всѣки день човѣкъ трѣбва да направи нѣщо, колкото малко да е то, да види, че и той е полезенъ съ нѣщо въ живота. Вие трѣбва да знаете, че скъпо струвате на невидимия свѣтъ. Вие нѣмате прѣдстава, какъвъ грамаденъ бюджетъ се отпуска за всѣки човѣкъ съ идването му на земята. Когато отидете на небето, тамъ веднага ще ви посрещне комисия, ще ви прѣгледа, да види, какъ сте въ физическо, въ здравословно отношение. Ако забѣлѣжатъ най-малката болестъ, или най-малкото неразположение у васъ, тѣ веднага ще ви върнатъ на земята. На небето болни хора не приематъ. Тамъ не търпятъ абсолютно никаква болестъ. Тѣ ще ви запитатъ: защо сте болни? Пари ли нѣмахте, храна ли нѣмахте, въздухъ ли нѣмахте, вода ли нѣмахте? Всичко това ви е дадено въ изобилие, но вие не сте го използвали, както трѣбва, вслѣдствие на което се връщате болни. Хайде, сега идете отново на земята, да се научите правилно да се ползвате отъ благата на живота. Религиознитѣ, духовнитѣ хора трѣбва да бждатъ абсолютно здрави — здрави по тѣло, по сърце, по умъ. Придобиване на здравето трѣбва да бже идеалътъ на съврѣмения човѣкъ. Въ Писанието е казано: „На онѣзи, които чакатъ Господа, силата ще се възобнови“.

Нѣкои хора се мислятъ за много учени, но като се натрупа повече млѣчна киселина въ мозъка имъ, тѣ не могатъ сами да си помогнатъ и забравятъ името си даже. Единъ зна-

менитъ американски професоръ отишълъ единъ день на пощата да получи нѣкакъвъ париченъ записъ, издаденъ на негово име. Когато чиновникътъ запиталъ за името му, той не могълъ да си спомни, какъ се казва. Постоялъ така нѣколко секунди, помислилъ малко, но не могълъ да се сѣти, какъ се нарича. Той се извинилъ прѣдъ чиновника, че ще излѣзе за малко и скоро ще се върне, а въ себе си рѣшилъ да отиде набързо дома си и да запита жена си за името си. Едва що излѣзълъ на улицата, срещналъ го единъ познатъ и му казалъ: Добъръ день, господинъ Шмитъ! Какво правите? Той се зарадвалъ, че чулъ името си и веднага се върналъ на пощата, да получи записа. Когато чиновникътъ повторно го запиталъ за името му, той казалъ: Азъ съмъ професоръ Шмитъ. Вие ще кажете, че този професоръ е билъ малко смахнатъ. Не, той не е билъ смахнатъ; причината за състоянието, въ което той изпадналъ, се крие на друго мѣсто.

Казвамъ: положението, въ което е изпадналъ този ученъ, въ което може да изпадне всѣки човѣкъ, азъ сравнявамъ съ слѣдния примѣръ: прѣдставете си, че влизате въ единъ голѣмъ салонъ, добръ освѣтенъ, но веднага всичкитѣ лампи изгасватъ, и вие оставате на тъмно. Въ това положение ви даватъ Библията, искатъ да четете. Вие взимате Библията, вгледате се въ една, въ друга страница, но нищо не можете да прочетете. Щомъ се запалятъ лампитѣ, вие отново можете да четете. Какво показва това? Това показва,

че Божествената свѣтлина е необходима за всички. Въ този смисълъ, всѣки трѣбва да се стреми да запази връзката си съ Бога. Човѣкъ не трѣбва да дава надмощие на своитѣ чувства. Той трѣбва да се свързва съ Божиитѣ мисли, чувства и дѣйствия, ако иска да има непрѣривенъ импулсъ въ живота си. Само при това положение човѣкъ ще бжде готовъ всѣкога да учи съ радостъ и постоянство. Едно е важно, обаче, човѣкъ никога да не се съмнява. Докато се съмнявате, вие не можете да намѣрите правия пътъ на живота.

Христосъ казва на ученицитѣ си: „Безъ мене нищо не можете да направите. Азъ съмъ лозата, вие — пржчкитѣ.“ Какъ ще си обясните тѣзи думи? Съ тѣзи стихове Христосъ изнася единъ великъ законъ. Докато човѣкъ не е на тази лоза, като частъ отъ нея, той ученъ не може да стане; той служителъ Божи не може да бжде. Между американскитѣ проповѣдници има споръ по въпроса за учението: онѣзи отъ тѣхъ, които сж свършили университетъ, които иматъ образование, подържатъ, че безъ наука, безъ знание не може да се служи на Бога; онѣзи пъкъ, които не сж учили, нѣматъ образование, казватъ, че и безъ наука може да се служи на Бога. Вѣрно е, че може да се служи на Бога и безъ да си свършилъ университетъ, обаче, който иска да служи на Бога, той непрѣменно трѣбва да бжде ученъ, да има знания. Който на врѣмето си не е могълъ да придобие знания, той самъ, при специални за него условия, трѣбва да работи за своето самообра-

зование. Ако нѣкой е свършилъ университетъ, нека другитѣ, които не сж имали тази възможность да свършатъ, да се радватъ на първия. Тѣ трѣбва да кажатъ: Братко, радваме се, че ти си ималъ възможность да учишъ, да придобиешъ знания. Единъ день, когато и ние се намѣримъ прѣдъ благоприятни условия, ще си набавимъ това, което днесъ ни липсва.

Всички трѣбва да се стремите къмъ учение. Учението е благословение. Колкото знание и да придобиете, то е полезно за васъ. Знанието дава стабилность, радостъ на човѣка. Каквото прѣдставятъ звонковитѣ пари въ живота на човѣка, такова нѣщо е и знание-то. Съ звонковитѣ златни пари човѣкъ навсѣкждѣ може да отиде: и въ Франция, и въ Англия, и въ Германия — навсѣкждѣ ще бжде добръ дошълъ. Ако сте виденъ лѣкаръ, и можете да лѣкувате най-тежкитѣ и мжно лѣчими болести, като туберкулоза, живеница, епилепсия, дѣто отидете, навсѣкждѣ ще ви приематъ съ отворени обятия. Ако сте нѣкой знаменитъ възпитателъ, достатъчно е да турите ржцѣтъ си върху нѣкои отъ центроветѣ на дѣтската глава, за да може това дѣте да започне правилно да мисли и да работи. Кой не би търсилъ такъвъ възпитателъ? Докато Божественото въ човѣка не се е пробудило, той мисли, чувствува и дѣйствува по човѣшки, по обикновенъ начинъ; пробуди ли се Божественото, той започва вече да живѣе по Божественъ начинъ — всичко въ него се измѣня, прѣобразява. Това състояние се

нарича възраждане, идване на Божествения Духъ въ човѣка, който извира, тече по опрѣдѣлени закони, както тече и водата въ природата. Мнозина искатъ и очакватъ да дойде Духа въ тѣхъ по механически начинъ, отвънъ, което е невъзможно. И като не успѣватъ по този начинъ, тѣ сж готови да се обезсърдчатъ, да критикуватъ и т. н. Казано е, обаче: „Не огорчавайте Духа, съ Който сте запечатани!“ Това означава: Не изгасвайте Духа, Който ви ръководи, Който ви учи! Като се обезсърдчите, вие казвате: Нищо не можемъ да направимъ. Не, това не е право. Разумнитѣ хора всичко могатъ да направятъ. Всички трѣбва да работите съзнателно, доброволно, отъ любовъ, а не съ насилие. Всѣко насилие е механически процесъ.

Като говоря така, азъ ни най-малко не засѣгамъ васъ, вашитѣ копнежи и желания, но казвамъ, че и царски синове да сте, вие пакъ трѣбва да учите. Когато влѣзе въ училището, царскиятъ синъ ще учи, както и простиятъ овчаръ. И ангелитѣ слизатъ на земята да учатъ, като обикновени дѣца. Нѣкой ангелъ на небето може да е мощенъ, ученъ, да управлява цѣла слънчева система, но слѣзе ли веднѣжъ на земята да учи, той сѣда на чина съ всичкото си смирение, като малко дѣте, и слуша, какво учителятъ прѣподава. Щомъ научи нѣщо, той пакъ отива на небето и заема мѣстото си. Казвате: Възможно ли е това нѣщо? — Възможно е. Неизслѣдими сж Божиитѣ пѣтица! Ангелътъ може

да слѣзе на земята да учи само чрѣзъ смирение. Какъвъ си билъ въ миналото, е едно нѣщо; какъвъ си сега, е друго нѣщо. Нѣкой иска да бжде свободенъ, да не влиза въ съприкосновение съ хората. Обаче, това е невъзможно. Ако се откаже да влиза въ съприкосновение съ хората, той нѣма да разбере пжтищата, по които Духътъ работи. По този начинъ той не може да добие свободата си. Много ангели слизатъ на земята, но и тѣ още не могатъ да разбератъ, какво се върши на земята. Най-послѣ Христосъ трѣбваше да дойде на земята, да разрѣши една отъ най-важнитѣ задачи и да покаже на хората, какъ трѣбва и тѣ да я разрѣшатъ.

Питамя: по кой начинъ мислите вие да разрѣшите задачата си? Ще кажете, че като вѣрвате въ Бога. Не, да вѣрвате въ Бога, въ Христа, това още не е достатъчно, за да рѣшите задачитѣ на своя животъ. Христосъ казва: „Ако думитѣ ми прѣбждватъ въ васъ, азъ и Отецъ ми ще дойдемъ и жилище ще направимъ въ васъ“. Въ това седи истинската наука, съ помощта на която човѣкъ може да рѣши задачитѣ си. Значи, ако разумното слово прѣбждва въ васъ, Богъ и Христосъ ще направятъ жилище въ васъ. Човѣкъ навсѣкждѣ трѣбва да вижда разумното слово. Въ всѣка научна книга вие трѣбва да намирате мисли, които самиятъ авторъ даже не е подозиралъ. Въ всѣка книга, колкото отрицателна да е, се крие нѣщо Божествено. То седи, именно, въ онова невидимото, ненаписаното, което се чете

между редоветѣ. Обаче, това може да намѣри само будната, съзнателната душа. Само тази душа е въ състояние да разчисти пжтищата и да намѣри онази посока, която води къмъ Божественото. Ето защо, всички се нуджадете отъ ново знание, отъ знанието на Духа, отъ знанието на Любовта. Азъ не говоря за прѣходната любовъ, но за онази любовъ, която е неразривно свързана съ мъдростта и съ истината. Животъ, свѣтлина и свобода сж сжщо така свързани. Ти не можешъ да имашъ животъ, ако нѣмашъ свѣтлина; ти не можешъ да имашъ свѣтлина, ако нѣмашъ свобода. Щомъ имашъ животъ, ще имашъ и свѣтлина; щомъ имашъ свѣтлина, ще имашъ и свобода. Слѣдователно, щомъ имашъ любовъ, ще имашъ и мъдростъ; щомъ имашъ мъдростъ, ще имашъ и истина.

Сега, дръжте въ ума си основната мисль, че има само единъ животъ, само единъ Учитель, само единъ Богъ. Слѣдователно, всички закони, всички прояви въ живота се дължатъ, именно, на Бога. И когато казваме, че Богъ, Учителътъ живѣе въ насъ, имаме прѣдъ видъ човѣшката душа. Душата е ефирна, тя ту посѣщава тѣлото, ту излиза вънъ отъ него. Когато казватъ, че душата е въ тѣлото на човѣка, това е толкова вѣрно, колкото е вѣрно, че човѣкъ живѣе въ кжщата си. Когато търсимъ нѣкой човѣкъ, казватъ ни, че той е въ своята кжща, но това ни най-малко още не значи, че той е въ стѣнитѣ на тази кжща, или въ всичкитѣ ѣ стаи, или въ огнището нѣкъдѣ. Сжщо така, когато се казва, че човѣкъ живѣе въ тѣлото

си, това подразбира, че той е въ тѣлото си може-би за 15—20 минути или единъ часъ най-много, и послѣ излиза вънъ отъ него. Дохождате слѣдъ това при този човѣкъ и виждате, че той е неразположенъ, кара се, сърди се, вика. Това не е той — господарьтъ на кжщата. Господарьтъ е отишълъ нѣкъдѣ по работа, като оставилъ въ кжщата си слугитѣ, които въ негово отсъствие яли и пили, крали се помежду си. Като се върне дома си, той намира кжщата си въ безпорядкъ, всичко изядено и изпито, направени голѣми пакости и щети. Вика той слугитѣ си, прѣглежда смѣткитѣ си, изпраща невѣрнитѣ слуги вънъ, въ свѣта, а задържа само вѣрнитѣ, добритѣ слуги, съ които образува ново съдружие. Добрѣ е господарьтъ да остава за по-дълго врѣме въ кжщата си! Когато господарьтъ отново прѣчисти кжщата си и въведе първоначалния редъ и порядкъ въ нея, тогава Богъ ще го посѣти. Великъ е моментътъ, когато Богъ посѣщава душитѣ, но много рѣдкъ е този моментъ. Да ви посѣти Богъ, Божественото, това е цѣла епоха въ вашия животъ. Това е незабравимъ моментъ, който, веднѣжъ само прѣживянъ, е въ сила да внесе вѣчна радостъ и веселие въ душата на човѣка. Когато Божественото посѣти човѣка, отъ този моментъ той може вече да мисли, да чувствува, да дѣйствува право; отъ този моментъ той може да пѣе, да свири, да рисува — каквото пожелае, може да направи. Ето защо, той трѣбва да запази този моментъ, да задържи спомена си за него. Той трѣбва съ

всичкото си смирение да учи, да работи, да не съжالياва за врѣмето, да казва, че го е изгубилъ напразно. Който живѣе въ стремежъ къмъ постигане на Божествения животъ, той никога не губи врѣмето си. Вѣчността е прѣдъ него; той има много врѣме на разположение, да постигне всичко, каквото желае.

Нѣкой казва: Азъ остарѣхъ. — Не е въпросътъ, че си остарѣлъ, но като си остарѣлъ, поне да поумнѣешъ. Другъ казва: Азъ съмъ младъ. — Не е въпросътъ, че си младъ, но силата, която имашъ, трѣбва да бѣде разумно употребена. Младиятъ трѣбва да употреби своята младостъ и сила за придобиване на знания. Трети казва: Изгубихъ се вече, не зная, какво да правя. — Чудно нѣщо, въ свѣта дошълъ, а не знае, какво да прави! Често свѣтскитѣ хора сж по-смѣли отъ духовнитѣ. Нѣкой свѣтски човѣкъ минава за ученъ: вземе перото — тръсъ, тръсъ — напише нѣкакво съчинение. Взимате това съчинение, четете, но никакво съдържание не намирате, само нѣкакви пермутации на думи. Отъ високо научно гледище, това съчинение не издържа критика, но смѣлъ е този човѣкъ, пише. Дойде нѣкой на властъ, вземе управлението въ ржцѣтъ си, създава закони, какъ да живѣятъ хората добръ. Питамъ: кой ще застави тия хора да живѣятъ добръ? Въ това отношение този управникъ ще се намѣри въ положението на мишката, която прѣдложила на своитѣ другарки — мишки, които живѣли задружно въ единъ житенъ хамбаръ, да закачатъ звѣнецъ на котката, та като иде, отдалечъ

да я чуватъ и да бѣгатъ. Всички единодушно приели това предложение, но не могли да избератъ онази мишка, която ще се осмѣли да закачи звънеца на врата на котката. И хората казватъ: Да закачимъ звънецъ на лошия животъ! Не, това не е разрѣшаване на въпроса. Човѣкъ трѣбва да се откаже да грѣши; човѣкъ трѣбва да се откаже отъ своитѣ излишни желанія и да започне новия животъ. Какво направи блудниятъ синъ? Слѣдъ като научи изкуството на ядене и пиене, той взе торбата си и се върна при баща си, да му работи като послѣденъ слуга. Много хора искатъ да живѣятъ по новъ начинъ, но не знаятъ, трѣбва ли да ходятъ по театри, по концерти. Казвамъ: ако имашъ пари, иди на театъръ, на концертъ, посѣти нѣкой великъ артистъ или музикантъ, все ще придобиешъ нѣщо. Обаче, нѣмашъ ли пари, не ходи. Нѣма смисълъ да взимашъ пари на заемъ и така да посѣщавашъ театритѣ. Ако театърътъ може да спаси хората, нека направятъ безплатенъ театъръ, всѣки да се ползува отъ него. Театърътъ е създаденъ само за нѣкой хора. Определено е, колко хора трѣбва да бждатъ духовни и колко — свѣтски; колко хора трѣбва да посѣщаватъ театри, концерти и т. н. Всичко въ свѣта е точно определено. На когото е определено да ходи по театри, той ще има всички условия за това. Той ще ходи по театритѣ и ще се учи отъ тѣхъ. За такива хора театърътъ е подобенъ на богослужение.

Тѣзи дни бѣхъ на концерта на единъ виденъ музикантъ, дѣто се бѣше събралъ

елита на софийското общество. Всички слушаха внимателно, възхищаваха се. Питамъ: кой се проявява чрѣзъ този музикантъ? Вие слушате нѣкой музикантъ, възхищавате се, но не знаете, кой е истинскиятъ вдѣховителъ. Който свири на сцената, той е изпълнителъ само, а задъ него седи истинскиятъ музикантъ, който вдѣховява, дава импулси. Единъ познатъ ми разправяше една своя опитностъ. Двѣ вечери наредъ, въ сънно състояние, той слушалъ да свири нѣкакъвъ великъ музикантъ, когато никога нѣма да забрави. Бетховенъ нищо не билъ прѣдъ него. Величествена, мощна музика се разнасяла! Тя била нѣщо особено, нито съ думи, нито съ перо могла да се прѣдаде. Казвамъ: този приятелъ е попадналъ въ свѣта, отдѣто музикантитѣ черпятъ вдѣховение и сила. Ако отидете на такъвъ концертъ, или на такова прѣдставление, вие коренно ще се измѣните — ще настане нѣкаква промѣна въ вашето естество. Вие ходите сега по 20 пжти прѣзъ сезона на театри, на концерти, гледате, какъ героятъ, или героинята умиратъ, и като излѣзете оттамъ, почвате да критикувате автора, защо така написалъ тази драма. Съврѣмнената драма е изразъ на живота, който сегашнитѣ хора живѣятъ. Както живѣятъ, така пишатъ. Кой отъ съврѣмненитѣ хора не е герой на нѣкоя драма? Той излиза на сцената, играе нѣкаква роля, а послѣ умира. Въ това отношение, всички хора, които умиратъ, сж все герои. Да, има два вида герои въ свѣта: еднитѣ умиратъ, а другитѣ възкрѣсватъ. Значи, и въ герой-

ството, както въ всички други нѣща, има степени.

Сега, като говоря по този начинъ, у васъ ще се яви желание да бъдете отъ великитѣ герои, да бъдете мощни, силни. Казвамъ: ако живѣете по стария начинъ, нищо нѣма да придобиете. Въ края на вѣка човѣкъ все трѣбва да придобие мощъ и сила въ себе си, да се слѣе съ великото въ свѣта. Затова вие трѣбва да се стремите къмъ свобода на духа. Христосъ е казалъ: „Безъ мене нищо не можете да направите.“ Вие пъкъ ще кажете: Съ Христа, съ Бога всичко мога да направя. При това, не само на думи да го казвате, но да чувствувате силата на тѣзи думи. Мнозина говорятъ за Христа и се питатъ, дѣ е училъ Той, дали въ Индия, въ Египетъ, или другадѣ. Това не е важно за васъ. За васъ е важно да придобиете Божественото въ себе си, да направите връзка съ всички велики, разумни същества, които живѣятъ, както на земята, така и на небето. Човѣкъ може да влѣзе въ връзка съ който поетъ, философъ, ученъ или музикантъ иска, стига да бжде въ хармония съ него. Можете ли да си спомните, какво е казалъ, напримѣръ, Шекспиръ? Кой е този, който припомня на човѣка? Христосъ казва: „Когато дойде Духътъ на Истината, Той ще ви припомни и научи.“ Това е една отъ великитѣ истини. Когато Духътъ, т. е. Божественото дойде въ човѣка, Той ще му припомни не само това, което Христосъ е казалъ, но и всичко онова, което великитѣ хора до Христа и слѣдъ Него сж казали. Човѣкъ не

може да си припомни всичко изведнѣжъ, но постепенно. Христосъ е казалъ: „Много има да ви се каже, но не може всичко изведнѣжъ.“ Това подразбира, че умоветъ и сърцата на хората още не сж готови да възприематъ всичко изведнѣжъ. Каквото днесъ не възприематъ, то ще остане за бждещитѣ врѣмена.

Като ви наблюдавамъ, виждамъ, че мнозина отъ васъ мислятъ, че много знаятъ. Тѣ се самоизлъгватъ. Нѣма по-опасно нѣщо отъ това, човѣкъ да мисли, че много знае, или че малко знае. Всѣки трѣбва да се познава и да каже: Нѣкои нѣща зная, защото съмъ ги провѣрилъ; други нѣща не зная, но сега ги уча — единъ день ще ги приложатъ въ живота си. Човѣкъ трѣбва да знае, че има много задачи, които не е рѣшилъ, но трѣбва да рѣши. Тѣ ще му бждатъ дадени като вж-трѣшни задачи за разрѣшаване. Всѣки ще се стреми да разрѣши тия задачи въ живота си, защото тѣ ще го повдигнатъ. Това не показва, че нищо не сте направили, но още има да работите. Една жена туря на стана 100 м. платно да тъче, а изтъкава 10 м. Значи, тя е изработила една частъ, но има още да тъче. Тя не трѣбва да се обезсърдчава, но да работи, да изтъче платното си. Краятъ увѣнчава работата. Вие ще бждете свободни, само слѣдъ като завършите работата си, която е дадена за сегашната еволюция. Не свършите ли работата си, вие ще се натѣкнете на редъ противорѣчия, съмнѣния, подозрѣния, ще се блѣскате на една и на друга страна, и нищо нѣма да придобиете.

Мнозина ще дохождатъ при васъ и ще ви казватъ, че не вървите въ правия пжтъ, че нѣмате ясна прѣдстава за Бога. Каква трѣбва да бжде прѣдставата ви за Бога? Богъ не е нѣщо, което може да се опрѣдѣли съ думи. Богъ е Любовь. Когато дойдете въ връзка съ тази Любовь, когато изпълните Божията воля, ще имате Неговата свѣтлина. Когато човѣкъ разбере Бога като любовь, за него е безразлично, чрѣзъ кого Богъ му се е изявилъ, дали чрѣзъ нѣкой ангелъ, или чрѣзъ най-обикновения човѣкъ. За него е важна Божията дума, а чрѣзъ кого е дошла, това не важи. Това значи да бжде човѣкъ смиренъ. Всѣко Божие Слово е въ състояние да створи ума и сърцето на човѣка, да го направи свободенъ, силенъ, да понася всички трудности и мжнотии въ живота. Човѣшкото щестлавие иска да чува Божиитѣ слова направо, а смирениятъ е доволенъ, че Богъ му е проговорилъ, безъ да се запитва, чрѣзъ кого е станало това. Той за всичко благодари. Той различава Божиитѣ думи отъ човѣшкитѣ. Всѣка Божия дума носи животъ, свѣтлина и свобода на човѣка. Когато Богъ проговори на нѣкой човѣкъ, всички ангели, всички възвишени сжщества се радватъ. Този човѣкъ казва: Сега разбирамъ живота; сега намирамъ въ него идеалъ, смисълъ да се живѣе. Безъ Бога животътъ нѣма смисълъ, нѣма никаква цѣль.

И тъй, пазете Божественото въ себе си! Нѣма по-страшно нѣщо отъ това, човѣкъ да изгуби Божественото. Достатъчно е

той да се отклони съ една милионна частъ отъ пѣтя къмъ Божественото, за да се подложи на голѣми страдания. Казано е въ Писанието: „Които ме чакатъ, които ме търсятъ, тѣ ще ме намѣрятъ.“ Христосъ казва: „Ако думитѣ ми прѣбждватъ въ васъ, Азъ и Отецъ ми ще дойдемъ и жилище ще направимъ въ васъ.“

Сега, желая на всички Божиитѣ думи да прѣбждватъ въ васъ, да бждете силни, мощни, да разбирате Истината, безъ да я доказвате отвънъ. Истината не се нуждае отъ никакви външни доказателства.

„Вѣренъ, истиненъ, чистъ и благъ всѣкога бжди!“

*

18. Лекция отъ Учителя, държана на 26 януари, 1927 г. — София.

СТАРИ И НОВИ ВЪЗГЛЕДИ.

„Въренъ, истиненъ, чистъ и
благъ всѣкога бжди!“

Размишление.

Прочете се резюме отъ темитѣ: „Прѣд-
назначението на разумната душа“.

За слѣдния пѣтъ нека всѣки отъ васъ
се опита да нарисова нѣщо : цвѣте, човѣкъ,
животно — кой, каквото желае.

Сега ще ви дамъ слѣдния съвѣтъ: ка-
квото и да учите, колкото знания и да при-
добивате, гледайте да не изгубите дѣтската
чѣрта въ характера си. Като свършватъ единъ
или два факултета, свърѣменнитѣ хора ми-
слятъ, че сж много учени, че сж придобили
много знания. Наистина, за даденъ моментъ
тѣ сж учени, но тѣхното знание, въ сравне-
ние съ бждещето, е още въ своитѣ пелени.
Тѣй щото, каквото да придобивате, бждете
като дѣцата; считайте, че за момента само
сте учени, видни хора, на които утрѣшниятъ
день носи нова наука, ново знание. Кра-
сивото въ живота на човѣка се заключава
въ това, всѣки день да учи, да придобива
нѣщо ново, като малкитѣ дѣца. Иначе, ако
счита, че е възрастенъ, голѣмъ човѣкъ, съ
велики идеи и знания, той ще изгуби всѣка-
къвъ импулсъ за по-нататѣшна работа.

Казвамъ: като работите по този начинъ,

вие ще дойдете до правилни разбирания за душата, за духа и ще видите, че въ душата и въ духа нѣма никакви противорѣчия. Противорѣчиата сѣществуватъ само въ ума и въ сърцето на човѣка. Защо идватъ противорѣчиата въ живота, нѣма да обяснявамъ, но трѣбва да знаете, че между двѣ противоположни идеи и двѣ противоположни чувства, винаги се ражда свобода. Въ този смисълъ, противорѣчиата сѣ необходими въ живота, за да придобие човѣкъ свободата си. Противорѣчиата, противоположноститѣ въ живота не се отнасятъ до васъ. Тѣ сѣществуватъ независимо васъ, но вие сами се натъквате на тѣхъ. Ако въ свѣта сѣществуватъ зло и добро, тѣ не се отнасятъ до васъ. Вие се натъквате на тѣхъ и изпитвате, какво тѣ съдържатъ въ себе си. Доброто съдѣйствува на свободата, а злото я ограничава. Доброто и злото се борятъ помежду си, и ако въ тази борба вие можете да запазите неутралитетъ, печалбата ще бжде ваша. Злото казва: Човѣкъ трѣбва да бжде робъ! Доброто казва: Човѣкъ трѣбва да бжде свободенъ! Щомъ видите, че доброто и злото се борятъ въ васъ, вие трѣбва да продължите пжтя си, да не имъ обръщате внимание. Спрете ли прѣдъ тѣхъ за единъ моментъ само и вземете страна, ще изгубите свободата си. Вие искате да разрѣшите въпроса, защо сѣествува злото въ свѣта. Никой човѣкъ досега, билъ той ученъ, философъ или адептъ, не е разрѣшилъ този въпросъ. Той ще остане неразрѣшенъ. Щомъ е така, не разрѣшавай-

те онова, което не може да се разрѣши. Въ Писанието е казано: „Азъ съмъ, който творя и злото, и доброто“. Трѣбва ли тогава да се мѣсите въ Божиитѣ работи? Казано е още: „Не се противи на злото!“ Защо? — Ако се противишъ на злото, ще се намѣрятъ хора, по-лоши отъ тебе, които ще ти напако-стятъ, ще ти въздадатъ. Тогава и Богъ ще се отегли отъ тебе. Какво става съ овцетѣ, когато овчарьтъ се отдалечи отъ тѣхъ? — Вълцитѣ ги нападатъ. Слѣдователно, и човѣкъ е такава овца, отъ която, отегли ли се Богъ веднѣжъ, веднага ще се намѣрятъ вълци, които ще снематъ кожата му.

Човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ великата цѣль на живота — да придобие свободата си, да стане свободенъ. Той трѣбва да знае, че доброто и злото работятъ, именно, за извоюване на неговата свобода. Вие ще чувствувате въ себе си и едното, и другото състояние, но ще бждете внимателни, нѣма да взимате участие въ тази борба. Ще падате, ще ставате; ще се каляте, ще се чистите, но отъ всичко това ще се учите. Ще минете прѣзъ огънь, както минаватъ прѣзъ огънь и хлѣбътъ, и яденето, които ядете. Този огънь отъ небето ли е слѣзълъ? За праведнитѣ ли е този огънь? Праведнитѣ не се нуждаятъ отъ огънь. Едно трѣбва да знаете: Богъ царува и на небето, и на земята. Той управлява и рая, и ада. Слѣдователно, Неговата воля абсолютно трѣбва да се изпълни! Мнозина казватъ, че срѣдъ обществото понѣкога се явява нѣкакъвъ голѣмъ тарторъ, когато на-

ричатъ Люциферъ. Никакъвъ Люциферъ не съществува. Люциферъ, това сж лошитѣ гении на човѣчеството, които иматъ за цѣль да го спъватъ въ развитието му. Тѣ прѣдставятъ колективно общество отъ човѣшки души. И на небето да отидете, и тамъ ще видите човѣшки души. Тѣ се различаватъ само по посоката на своето движение. Първитѣ се движатъ отгорѣ надолу и си служатъ съ тъмнината. Вторитѣ се движатъ въ обратна посока — отдолу нагорѣ и си служатъ съ свѣтлината.

Нѣкои отъ васъ не сж съгласни съ тѣзи обяснения, понеже тѣ знаятъ отъ църквата, че съществуватъ паднали ангели, които днесъ сж причина за злото въ свѣта. — Възможно е — „ола-билирь.“ Едно врѣме султанътъ заповѣдалъ на слугитѣ си да доведатъ нѣкой човѣкъ да му каже такава лъжа, на която той да повѣрва. Изредили се много, разправяли различни лъжи, и той все казвалъ „ола-билирь“. Дошълъ единъ и казалъ, че нѣкога баща му изтеглилъ единъ косъмъ отъ брадата си и го поставилъ за мостъ на Дунава, прѣзъ който минавали турскитѣ войски. — Ола-билирь! Дошълъ втори и казалъ, че майка му насадила двѣ яйца, но отъ едното излѣзла една камила. — Ола-билирь! Най-послѣ дошълъ и трети, да каже една лъжа. Той водилъ съ себе си двама хамали, които мѣкнѣли единъ голѣмъ кюпъ. Сложили кюпа прѣдъ султана, а човѣкътъ започналъ своята приказка: Султанъ ефенди, едно врѣме баща ти води война съ московцитѣ и взе на заемъ

отъ моя баща цѣлъ купъ съ злато. Сега азъ нося този купъ да го напълнишь съ злато, да върнешъ паритѣ, които баща ти е взелъ на заемъ. — Това е невъзможно! — казалъ султанътъ. Ако султанътъ и въ този случай кажеше „ола-билиръ,“ трѣбваше да напълни купа съ злато.

Питамъ: Защо хората, като този султанъ, дѣлятъ нѣщата на възможни и невъзможни, на добри и лоши? Защо тѣ приематъ сжествуването на два Бога, единъ на небето, а другъ въ ада? Единъ Богъ само сжествува. Той управлява и небето, и ада; и на небето има общества, и въ ада има общества; и еднитѣ, и другитѣ общества се подчиняватъ на Бога. Отъ човѣка зависи къмъ кое общество ще отиде. Единъ Богъ, една сила сжествува въ свѣта. Тази сила, обаче, има двѣ страни, двѣ противоположни посоки. Когато хората не разбиратъ законитѣ, на които тия сили се подчиняватъ, тѣ влизатъ въ противорѣчие съ тѣхъ, еслѣдствие на което едната наричатъ зло, а другата — добро, т. е. сила, която имъ помага. Слѣдователно, злото се ражда въ самия човѣкъ, въ низшата му природа, а доброто изтича отъ Бога, т. е. отъ свѣтлата, отъ възходещата страна на човѣшкия животъ. Когато човѣкъ влѣзе въ съприкосновение съ низшето въ себе си, т. е. съ тѣй нареченото „зло,“ съзнанието му се помрачава, той се натѣква на лоши мисли и казва: Искамъ да умра, да се освободя отъ този животъ. Не, човѣкъ не може да се освободи така лесно. И да умре, пакъ не е сво-

боденъ. Той трѣбва да научи законитѣ, какъ да уравниоуеява силитѣ.

Да се освободишъ отъ трудноститѣ на живота, това подразбира да служишъ на Бога. Ако на земята не можешъ да се освободишъ, и на онзи свѣтъ не ще можешъ; ако на земята се освободишъ, и на онзи свѣтъ ще бждешъ свободенъ. Свободенъ е само онзи човѣкъ, който служи на Бога и дава отъ себе си на другитѣ. Въ служенето на Бога прѣдстои велика работа за човѣка.

И тъй, отрицателнитѣ мисли ще дойдатъ неизбежно въ живота на човѣка. Обезсърдченията идатъ по извѣстенъ законъ. Често хората се обезсърдчаватъ, когато не постигатъ нѣкои свои желанія. И наистина, на младини човѣкъ мисли за нѣщата по единъ начинъ, въ зрѣла възраст по другъ начинъ, а на старини разбираніята му свършено се измѣнятъ. Който не разбира тия нѣща, той се обезсърдчава. Обаче, това става съ всѣки човѣкъ, защото всѣка възраст има свои възвишения и слизания. Когато човѣкъ се качва на високи мѣста, той е вдъхновенъ, насърдчава се; когато слиза, губи вдъхновението си и се обезсърдчава. Това сж психологически състояния, прѣзъ които всѣки минава. Животътъ не може да върви въ плоскостъ. Следователно, човѣкъ не може да върви само по равенъ, гладкъ пжтъ, нито пѣкъ може да хвърчи въ въздуха, като птица, и да гледа на нѣщата отъ високо. Ето защо, като ученици, вие не трѣбва да се спирате само на

външната или физическа страна на живота, но и на вътрешната, духовната му страна. Право е желанието на човѣка да стане великъ, голѣмъ като планина, но той трѣбва да знае, че високитѣ дървета, голѣмитѣ планини, великитѣ хора не сж станали такива изведнѣжъ; тѣ сж расли и то постепенно, по малко, съ течение на вѣковетѣ. Всичко въ свѣта расте. Когато се казва за нѣщо, че е създадено, то не подразбира растене. Реалнитѣ нѣща растатъ, тѣ иматъ свое зачатие, дѣтство, зрѣла възраст и най-послѣ старостъ. Запримѣрь, Витоша днесъ е на петъ милиона години, наближава вече старостъта си. Слѣдъ два милиона години ще почне да се разпада. Нѣкога тя е била по-висока, а сега се е снишила съ хиляда метра. Днесъ всичко подлежи на промѣни. Слѣдъ хиляди години цѣлата земя, съ планини и долини по нея, ще бжде коренно измѣнена, външно и вътрѣшно. Възъ основа на този законъ, и човѣкъ ще прѣтърпи голѣма промѣна; неговото тѣло ще бжде прѣустроено. Отъ прѣорганизирането на човѣшкото тѣло зависи и културата на самия човѣкъ. Тѣлото е резултатъ на човѣшкия духъ. Човѣшкиятъ духъ е строителъ. Отъ устройството на тѣлото се сжди за духа на човѣка. Добрѣ устроеното тѣло говори за правилнитѣ усилия на човѣшкия духъ. Слѣдователно, отъ степенъта на развитието, до която сж достигнали човѣшкия умъ и човѣшкото сърце, се сжди за работата и усилията на неговия духъ. Ще дойде день, когато духътъ ще създаде безсмъртно тѣло на човѣка. Въ този

смисълъ, задачата на човѣка е да се освободи отъ врѣмненото, отъ смъртното тѣло, да го прѣвърне въ безсмъртно. Не е въпросъ човѣкъ да остане въ положението на амеба, висшитѣ сжщества да го наблюдаватъ подъ микроскопъ, да се чудятъ на неговата интелигентность. Той трѣбва да се развива, да минава въ по-високи фази на развитие. При днешното положение човѣкъ е достатъчно еволюиралъ, но има още да расте, да се развива. Ако се сравни съ животнитѣ, той е отишълъ много напредъ, но ако се сравни съ ангелитѣ, много има още да работи. Съврѣмнниятъ човѣкъ има отношение къмъ разумния свѣтъ, вслѣдствие на което трѣбва да влѣзе въ връзка, въ общение съ него и оттамъ да черпи.

Казвамъ: щомъ знаете това, вие ще приложите волята си и ще работите. Ще впрегнете на работа всички обезсърчения, неволи, нещастия, страдания, неразположения и т. н. Вие ще бждете господарь на положението, нѣма да се оставите на други сжщества, понизки отъ васъ, да ви заповѣдватъ. Вие искате да бждете поетъ, писателъ, ученъ. Питамъ: какво ще напишете, какво ще говорите на хората, ако не можете да заповѣдвате на мозъка си? Оплаквате се, че страдате отъ главоболие, а при това, искате съ тази болна глава да пишете разни научни съчинения. Запримѣръ, нѣкой иска да пише нѣщо за Цезара, или за Александра Велики. Другъ иска да пише нѣщо отъ литературата за Шекспира, за Шилера или за другъ нѣ-

кой писателъ. Нѣкой ще каже: Какво отношение иматъ тия личности къмъ насъ? Какво ни интересува тѣхниятъ животъ, тѣхната дѣйность? Казвамъ: всички велики хора иматъ отношение къмъ насъ. Ние не трѣбва да ги разглеждаме като отдѣлни лица, като отдѣлни единици. Тѣ сж дошли на земята, работили сж, извършили сж нѣкаква мисия, показали сж на хората нѣкакъвъ новъ пѣтъ, новъ начинъ на работа. Задъ тия хора седатъ разумни души, които изпълняватъ една Висша воля, а не своята. Ако гледате на нѣщата така, ще видите, че всѣко историческо събитие има свой вжтрѣшенъ, духовенъ смисълъ. Какъ се е изразило дадено събитие на физическия свѣтъ, това е другъ въпросъ. Ето защо, ако искате да имате правъ възгледъ за историята, напримѣръ, трѣбва да изучавате нейнитѣ събития като колективни прояви, а не като единични.

Та когато въ ума на човѣка влѣзе мисълта да умре, да се освободи, той е на кривъ пѣтъ. Този човѣкъ мисли, че като отиде на небето, тамъ ще го посрещнатъ съ вѣнци и съ музика. За да ви посрещнатъ по този начинъ, вие трѣбва да бждете висококултурни, да разбирате отъ езика на ангелитѣ, на напредналитѣ сжщества. За да бждете въ положение да разбирате ангелския езикъ, вие трѣбва да имате здрава, права мисълъ, да се освободите отъ всички заблуждения, които ви спѣватъ. Когато ви говоря, азъ нѣмамъ прѣдъ видъ съврѣменната наука, нито съврѣменната религия. Всички религии на ми-

налото, както и на настоящето, сж изиграли своята роля. Тѣ сж дали на човѣчеството всичко онова, което му е било необходимо; днесъ то се нуждае отъ нови положения, отъ нова наука. Нови пѣтища сж необходими и въ науката, и въ религията. Вземете, за-примѣръ, вивисекцията, съ която си служатъ и досега естествениятъ науки и медицината. Този методъ е допринесълъ много за науката, но той е далъ и хиляди жертви. Казвамъ: добъръ е този методъ, но той не е единствениятъ. Има другъ начинъ, по който може да се изучава анатомията и физиологията, както на човѣка, така и на всички останали животни. Има възможность костъта на черепа да се направи прозрачна и прѣзъ нея да се наблюдаватъ всички процеси, които ставатъ въ главата.

Истинската наука седи въ това, да се изучаватъ процеситѣ на организма въ живи тѣла, въ момента на тѣхното извършване. Понеже съврѣменнитѣ учени не разполагатъ съ нови методи, съ нови инструменти и органи при изслѣдванията си, тѣ сж принудени да вървятъ по старитѣ пѣтища. Когато искатъ да проучатъ устройството и функциитѣ на човѣшкия мозъкъ, тѣ отварятъ черепа му и правятъ своитѣ наблюдения. Ако искатъ да проучатъ функциитѣ на сърцето, тѣ отварятъ гръдния кошъ и наблюдаватъ. Обаче, има извѣстенъ родъ лжчи, които, проектирани къмъ сърцето на човѣка, показватъ, какъ то пулсира, безъ да става нужда да рѣжатъ човѣка. Съ помощта на този родъ лж-

чи, могат да се наблюдават всички функции на органитѣ въ живи организми. Хората отъ бждещата култура, отъ шестата раса ще разполагатъ съ тия сръдства. Новитѣ хора ще иматъ красиви тѣла, добръ устроени. Цѣнни сж усилията на съврѣменнитѣ учени, но има нѣщо криво въ тѣхнитѣ методи. Нѣкой ученъ иска да се прочуе и ще започне да рѣже, да коли жаби, мишки, зайчета, да прави своитѣ научни изслѣдвания. Не, по този начинъ човѣкъ нито ученъ може да стане, нито прочутъ. Нѣкой богословъ иска да покаже на хората правия пѣтъ и ще започне оттукъ-оттамъ да събира материалъ, кой, какво казаль. Какво сж казали тия богослови? Тѣ сж правили нѣкакви логически изводи, едни отъ тѣхъ вѣрни, други — невѣрни. Не, така не се показва правия пѣтъ на хората.

Сега, ако отъ гледището на съврѣменната наука се запитате, защо човѣкъ има двѣ очи, двѣ уши, какво ще си отговорите? Защо е така, не знаете. При това, ученитѣ изучаватъ, по колко очи, уши иматъ разнитѣ видове животни и казватъ, че има насѣкоми, пеперуди, които иматъ повече очи отъ човѣка. Обаче, какво е прѣдзначението на този голѣмъ брой очи, и тѣ не знаятъ. Ако наблюдавате двѣтѣ очи на човѣка, ще намѣрите извѣстна разлика. Едното око е меко, спокойно, има изгледъ на красива, доволна мома. То прѣдставя мекия, женския принципъ въ човѣка. Другото око прѣдставя мъжкия принципъ. Сжщото различие се забѣлѣзва и въ ушитѣ на човѣка: едното ухо е мъжко, а

другото — женско. Едната страна на лицето е мъжка, а другата — женска. Въ това отношение човѣкъ е двойно сѣщество. Понѣкога той слуша съ лѣвото ухо, което е ухо на любовта; нѣкога слуша съ дѣсното ухо, което е на мъдростта. Нѣкога той слуша съ двѣтъ уши. Наблюдавайте, кога човѣкъ слуша съ лѣвото си ухо, и кога — съ дѣсното. Забѣлѣзано е, когато човѣкъ говори съ жена, той слуша съ лѣвото си ухо, защото това ухо има вибрации, подобни на жената. Когато говори съ мъжъ, той слуша съ дѣсното си ухо, понеже вибрациитѣ на това ухо съотвѣтствуватъ на тия у мъжа. Обаче, има изключения и отъ това правило. Като наблюдавате, не бързайте да вадите заключения. Като направите редъ опити и наблюдения, само тогава можете да извадите нѣкакво заключение. Едно трѣбва да знаете: въ всички правила, които се отнасятъ до земния животъ, все има малки изключения. Изключенията иматъ свои причини, но това не значи, че законътъ не е вѣренъ.

Като говоря по този начинъ, азъ не искамъ да влѣзете въ стълкновение съ вашия обикновенъ животъ. Този животъ се дължи на низшия мозъкъ въ човѣка, който го кара да се сърди, да се дразни, да се съмнява, да осжда другитѣ и т. н. Азъ засѣгамъ нови области въ живота на човѣка, които се отнасятъ до функциитѣ на горната частъ на неговия мозъкъ. Въ тази частъ на мозъка се гради нѣщо ново. Нѣкой казва: Азъ ще влѣза въ новия животъ, затова свѣтътъ вече не ме интересува. Не, вие ще дадете на свѣта това,

което му се пада. Христосъ казва: „Дайте кесаревото Кесарю, а Божието — Богу.“ Каквото сте взели отъ свѣта, ще го върнете, а на Бога ще отдадете Божието. За тази цѣль вие трѣбва да бждете много умни. Що се отнася до обичаитѣ на свѣта, вие можете да ги зачитате, безъ да имъ ставате роби. Що се отнася до научнитѣ възрѣния, можете да се ползвате отъ тѣхъ, безъ да имъ ставате роби. Обичаитѣ сж създадени за човѣка, а не човѣкъ за обичаитѣ; науката е създадена за човѣка, а не човѣкъ за науката.

Новото учение трѣбва да внесе въ хората новъ погледъ за нѣщата. Когато нѣкой боледува, той трѣбва да знае, защо, именно, боледува. Прѣди всичко, той трѣбва да си каже: Богъ царува на небето. Богъ царува и въ мене. Щомъ царува въ мене, азъ не трѣбва да боледувамъ, защото, казано е, че Богъ е животъ. Ако и при това положение боледувамъ, значи, чрѣзъ болестъта, невидимиятъ свѣтъ иска да внесе въ мене повече мекота и нѣжностъ. Болеститѣ правятъ човѣка мекъ, нѣженъ, деликатенъ. Хора, които много сж боледували, развиватъ въ себе си благородство, деликатностъ, нѣжностъ. Които малко, или почти никакъ не сж боледували, тѣ сж груби, жестоки натури. Азъ не говоря за нервно болнитѣ. Тия болести сж отъ другъ характеръ, тѣ нѣматъ органически произходъ. Нервнитѣ болести не облагородяватъ човѣка. Напротивъ, тѣ го ожесточаватъ. Органическитѣ болести внасятъ мекота въ характера на човѣка. И онзи, който разбира закона, отъ всѣка

болестъ той може да извлѣче двойна полза. Много хора сж показали голѣмо геройство въ врѣме на боледуване. За Калвинъ, напри- мѣръ, се казва, че когато билъ на смъртно легло, при температура 40°, той все още про- дължавалъ да пише, да работи. Той не ис- калъ да знае за смъртъта. Това е вѣра! Богъ въ този човѣкъ казва: Ще знаешъ, че азъ царувамъ и на небето, и на земята. Азъ управлявамъ цѣлия свѣтъ.

Слѣдователно, човѣкъ трѣбва да знае, че всички болести, всички противорѣчия, всѣ- ко зло и добро, всички знания — всичко това работи за неговото развитие и повдигане. Ако човѣкъ иска доказателства за това нѣщо, туй подразбира, че той се мисли за по-голѣмъ отъ Бога. И слѣдъ това опрѣдѣля, какво нѣщо е Богъ. Който може да опрѣдѣли, ка- кво нѣщо е Богъ, той трѣбва да бжде по- голѣмъ отъ Него. Нѣма защо да опрѣдѣляте, какво нѣщо е Господъ. Достатъчно е да знае- те въ себе си, че Богъ е благъ, милостивъ и прощава на всички хора. Достатъчно е чо- вѣкъ да прѣстане да грѣши и да се обърне къмъ Бога, за да забрави Той всичкитѣ му прѣгрѣшения и да ги заличи. Той е благоут- робенъ, всемилостивъ и благъ.

Това, което спѣва хората, е съприкосно- вението имъ съ нечисти, съ низши, тъмни ду- хове. Щомъ влѣзе въ връзка съ тѣхъ, човѣкъ прѣстава да мисли правилно. Тѣзи низши сж- щества се проявяватъ чрѣзъ вашитѣ приятели, чрѣзъ вашитѣ домашни и започватъ да ви влияятъ. За да излѣзе отъ това положение,

човѣкъ трѣбва да работи съ безкористната любовъ. Дойде ли въ връзка съ тази любовъ, той започва да мисли правилно.

Мнозина се държатъ за науката слѣпо, крачка напредъ не искатъ да направятъ самостоятелно, вслѣдствие на което къмъ всѣко ново нѣщо се отнасятъ критически. Добрѣ е, че поддържатъ науката, както и ученитѣ, но тѣ трѣбва да познаватъ истинскитѣ учени, изворитѣ на науката, на изкуството, на музиката. Истински художникъ, истински ваятель е този, който може да направи отъ восѣкъ човѣкъ и да му вдѣхне жива душа. Ще кажете, че това е отъ приказкитѣ на „Хиляда и една нощъ“. Ако това е невъзможно, защо въ Писанието е казано, че рѣкитѣ ще заплѣска въ рѣцѣтъ си? Дѣ сж рѣцѣтъ на рѣкитѣ? Въ математиката пѣкъ се казва, че успореднитѣ линии могатъ да се прѣсѣкатъ нѣкъждѣ въ вѣчността. Вѣрно ли е това? То е толкова вѣрно, колкото е вѣрно, че камѣкътъ може да се отвори само отъ една ваша дума. Ако, наистина, успореднитѣ линии могатъ да се прѣсѣкатъ нѣкъждѣ въ вѣчността, това показва, че тѣ не вървятъ въ една и сѣща плоскостъ.

Казвамъ: когато дойдете до символитѣ, вие трѣбва да ги схващате по духъ, а не буквално. Щомъ ги схващате по духъ, вие ще дойдете до новата мисль, до новитѣ чувства и желания, които сж необходимъ материалъ за вжтрѣшенъ градежъ. Всичко това е необходимо за подмладяването. Ние сме за подмладяването на човѣка. Ако той живѣе по

стария начинъ, въ продължение на десетъ години само може да остарѣе, да изгуби смисъла на живота. Дойде ли човѣкъ до обезсмисляне на живота, той умира. Нѣма по-глупаво нѣщо отъ това, човѣкъ да умре. Най-разумното нѣщо въ живота е раждането. Има случаи, когато за прѣдпочитане е човѣкъ да умре, отколкото да живѣе. Какви сж тѣзи случаи? — Когато нѣкой иска да направи едно прѣстѣпление, за прѣдпочитане е да умре, отколкото да живѣе. По-малкото зло е за прѣдпочитане прѣдъ по-голѣмото. По-добрѣ е човѣкъ да пожертвува тѣлото вмѣсто душата си. Съ това той продава старата си кжща, а слѣдъ врѣме ще си направи нова. Привидно само той е излѣзълъ отъ кжщата си, а хората мислятъ, че е умрѣлъ. Друго противорѣчие, на което хората се натъкватъ, е това, дѣто мислятъ, че сж спасени. Сжщеврѣменно тѣ твърдятъ, че не се нуждаятъ отъ науката, понеже тя не могла да спаси хората. Вѣрно е, че науката не спасява. Спасението се отнася само до грѣха, а науката има смисълъ само за спасения човѣкъ. Само спасениятъ човѣкъ може да учи, да работи, да помага на ближнитѣ си. Богъ изпраща най-ученитѣ, най-напредналитѣ души да помагатъ на своитѣ близки. Нѣкой ангелъ се занимава съ трудна, научна задача, прави своитѣ изчисления, но въ това врѣме Богъ го праща на земята да утѣши нѣкое малко дѣте, на което майката е отишла на работа и го оставила самъ въ кжщи. Този ангелъ трѣбва да остави всич-

ката си работа, да слѣзе на земята, да утѣши дѣтето и да се върне обратно на небето.

Ще кажете: Какъ е възможно ангелъ да се занимава съ едно малко дѣте? Вие виждате, че това дѣте е малко, обаче, въ него живѣе великъ духъ, който се е оплелъ въ материята и не може да се освободи. Трѣбва да дойде нѣкой да му помогне. Въ човѣка има една красива вжтрѣшна страна, която трѣбва да се прѣдизвика, за да се прояви. Вие не сте виждали още вжтрѣшната страна на човѣка. Двама или трима отъ ученицитѣ на Христа видѣха Неговото лице, т. е. вжтрѣшната Му страна и Го познаха. Въ тази вжтрѣшна, свѣтла страна тѣ познаха Христа. Когато Христосъ се качи на планината, ученицитѣ Му Го видѣха такъвъ, какъвто бѣше между ангелитѣ. Има случаи, макаръ и рѣдки, въ живота на човѣка, когато лицето му светне, и хората го виждатъ такъвъ, какъвто обикновено не е. Човѣкъ не може постоянно да свѣти. Той може да свѣти само тогава, когато се качва на високи планини, на каквато Христосъ се качи. При сегашнитѣ условия на живота, хората трѣбва да иматъ добро разположение на духа, да учатъ, да възприематъ новата наука, която сега иде. Затова се изисква отъ човѣка силна, непоколебима вѣра.

Коя е основната мисль въ тази лекция? Основната мисль е слѣдната: каквото и да ви се случи въ живота, да знаете, че Богъ царува на небето и на земята, и затова да бъдете радостни и весели. Това не значи, че нѣма да имате скърби. Ще имате и скърби,

и страдания, но ще знаете, че Богъ управлява навсѣкждѣ. Нѣкой взелъ отъ тебе хиляда, Господъ ще ти даде двѣ хиляди. Що се отнася до злото, до лошитѣ хора, вие не се тревожете, Богъ ще ги обуздае. Нѣма да ми не дълго врѣме, и законитѣ въ живота ще се измѣнятъ. Тогава, който обича, той господаръ ще стане; който мрази, слуга ще стане. Слѣдователно, ако искате да бждете господари, обичайте се. Богъ е господаръ, защото обича. Искашъ ли да бждешъ господаръ и да те признаятъ за такъвъ, ще обичашъ. Само разумнитѣ хора могатъ да обичатъ. Когото обичатъ, той пѣкъ трѣбва да бжде отзивчивъ къмъ тази любовъ. Той трѣбва да се учи, а не да критикува и да чопли нѣщата. Така правятъ малкитѣ дѣца. Тѣ обичатъ да драшатъ, да чоплятъ, да изрѣзватъ съ ножче името си върху кората на дърветата. Това не се позволява. То е нѣщо подобно на татуирането, което първобитнитѣ хора сж правили. Да уповава човѣкъ на Бога, това значи да бжде силенъ. Нѣма по-красиво нѣщо отъ това, когато човѣкъ се натъкне на изпитания, да остане тихъ и спокоенъ въ себе си, да дочака края на изпитанията съ търпѣние и да вѣрва, че всичко ще се нареди добрѣ. Нѣкой казва: Азъ вѣрвамъ въ Бога; вѣрвамъ, че всичко ще се нареди добрѣ. Слѣдъ малко дойде изкушението, и той казва: Ами ако не се нареди, както се надѣвамъ? Отивате при нѣкой боленъ и му казвате: Не се безпокой, ти ще оздравѣешъ. Като излѣзете вънъ, казвате: Този човѣкъ нѣма да оздравѣе, той ще си

замине. Казвамъ: вие сами трѣбва да бждете увѣрени въ това, което говорите. Ако знаете положително, че този боленъ ще оздравѣе, кажете му това и не се съмнявайте. Затова се изисква знание. Туй не подразбира, че трѣбва да станете философи. Да бжде човѣкъ философъ, поетъ, писателъ, художникъ или музикантъ, това сж специфични дарби, които не се отнасятъ до всички хора. Достатъчно е на човѣка да бжде отъ способнитѣ, да може да расте и да се развива. Всѣки не може да бжде поетъ. Поетъ може да стане само онзи, който, като е билъ на небето, още тогава е пожелалъ да стане поетъ. Каквото си пожелалъ на небето, това ще реализирашъ на земята. Каквото горѣ сте обѣщали, това ще реализирате на земята. Слѣдователно, не можете да желаете на земята нѣща, които на небето не сте пожелали. Казвате: не може ли да се измѣнятъ нѣщата? — Не може! Нито на йота може да се измѣни програмата, която е начъртана вече горѣ. Радвайте се и при това положение, защото много още има да учите. Всичкото знание, отъ създаването на свѣта досега, може да се събере въ 90 книги като Библията. Ако можемъ да напечатаме това знание въ човѣшкия мозъкъ, тамъ ще остане мѣсто за напечатването на още 900 такива книги. Оттукъ виждате, какво велико бждеще седи прѣдъ васъ, какво знание прѣдстои да ви се открие. Тѣй щото, нѣма защо да се обезсърдчавате. Въ мозъка ви има още много мѣсто за напечатване на великото зна-

ние по математика, физика, химия, астрономия, музика, художество. Следователно, много още има да учите!

Засега вие ще си служите съ онова, което сте написали въ главитѣ си. Като се намирате въ трудно положение и не можете да извадите нищо отъ написаното, ще учите; и каквото научите, ще го запишете. Казвамъ: при каквото положение да се намирате, вие трѣбва да знаете да плавате. — Защо? — Защото слѣдъ 20 години ще пхтувате съ параходъ, който ще се разбие, ще прѣтърпи крушение, и вие ще се изложите на произвола на вълнитѣ. Ако не знаете да плавате, отъ васъ нищо нѣма да остане. Днесъ всички хора минаватъ Великия океанъ на живота, и трѣбва да го минатъ! Щомъ го прѣминатъ, тѣ ще стѣпятъ на Божествената земя — на Обѣтованата земя, т. е. ще се върнатъ у дома си. Засега всички пхтуваме, водимъ голѣмо сражение. Като свършимъ сражението, като слѣземъ на Обѣтованата земя, ще седнемъ подъ смоковницата да си починемъ.

Изпѣйте сега упражнението: „Давай, давай!“ Като пѣте, наблюдавамъ ви, че не сте свободни. Никой нѣма свобода, да излѣзе прѣдъ всички да изпѣе една пѣсенъ съ движения. Всѣки трѣбва да пѣе за себе си и да прави движения. Всичко въ живота е движение. Животътъ не се заключава въ нѣкакво външно благоприличие. Има външно благоприличие, има и вътрѣшно благоприличие. Има външна доброта, има и вътрѣшна доброта. Има външна разумностъ, има и вътрѣ-

шна разумност. Вътрешнитѣ добродѣтели сж за прѣдпочитане прѣдъ външнитѣ. Но за да се изяви човѣкъ правилно, какъвто е, и затова се изисква свобода. Който пѣе за себе си, нека отиде въ гората и започне да пѣе и да прави своитѣ пластични движения. Ако влѣзете въ нѣкое общество и започнете да пѣете съ движения, ще ви се смѣятъ. Защо? — Има нѣщо дисхармонично въ вашитѣ движения. Ако движенията ви сж хармонични и съотвѣтствуватъ на пѣнието, тѣ не могатъ да прѣдизвикатъ никакъвъ смѣхъ. Когато човѣкъ върши нѣщата подъ импулъс на Духа, всичко въ него е красиво. Засега нито движенията, нито говорътъ на хората е, както трѣбва. Тѣ още не сж достигнали великата хармония на живата природа. Въ движенията на хората трѣбва да има голѣмо разнообразие и пластичност. Въ всѣко движение трѣбва да има мисль и чувство. Такива движения създаватъ разположение въ човѣка. Много отъ движенията на съврѣменнитѣ хора сж подсъзнателни; и тѣ сами не знаятъ, какво означаватъ тѣхнитѣ движения. Когато висшето съзнание на човѣка се пробуди, той ще разбере своитѣ движения, ще ги осмисли.

„Вѣренъ, истиненъ, чистъ и благъ всѣкога бжди!“

*

19. Лекция отъ Учителя, държана на 2 февруари, 1927 г. — София.

СВЕЩЕНИЯТЪ ОЛТАРЪ.

Вѣренъ, истиненъ, чистъ и
благъ всѣкога бжди!“

Размишление.

Прѣглеждане на рисункитѣ, дадени за
тема.

Образитѣ, картинитѣ, които хората рисуватъ, дѣйствуватъ възпитателно върху тѣхъ. Тѣ указватъ силно влияние върху човѣка. Споредъ законитѣ на природата, когато чъртае нѣщо, първо тя дава формата му, а послѣ неговия смисълъ. Затова, именно, всѣки образъ има своя величина и свое мѣсто. За да бждешъ човѣкъ на изкуството, ти трѣбва да намѣришъ своето мѣсто. Художникътъ, музикантътъ, философътъ, учениятъ, религиозниятъ трѣбва да намѣрятъ своето мѣсто. Въз основа на сѣщия законъ, всѣки стремежъ на човѣшката душа изисква специфична областъ, специфично мѣсто. Любовета, Мъдростъта, Истината иматъ свои специфични области. Когато се говори за органическия свѣтъ, за развитието на формитѣ, и тамъ ще срещнете сѣщото положение: всѣка форма има свое опрѣдѣлено мѣсто, опрѣдѣлена величина. И всѣки човѣкъ, който има този вжтрѣшенъ свещенъ стремежъ, непрѣменно ще намѣри своето мѣсто въ природата. Ако не може

да намѣри своето мѣсто, това се дължи на обстоятелството, че понѣкога той очаква повече, отколкото трѣбва, а понѣкога очаква по-малко. Това сж двѣ крайности. За даденъ моментъ човѣкъ трѣбва да очаква толкова, колкото е възможно да получи, или да постигне. Ако не съблюдавате това нѣщо, вие ще се поставите въ полето на сѣнкитѣ. Щомъ изпаднете въ сѣнки, вие казвате: Всичко е суета! За да намирате, че всичко е суета, това подразбира съществуването на нѣкаква реалностъ. Само при суетата има реалностъ, и при реалността има суета. Само при злото има добро, и при доброто има зло. Слѣдъ всѣко добро иде зло. Ако направите едно добро, злото ще мине и ще заминее, безъ да ви засегне. Ако не направите доброто, злото ще мине покрай васъ и ще ви засегне.

Сега, отъ ваше гледище, какво разбирате подъ думата рисуване? Само художникътъ ли може да рисува? Не, всѣки трѣбва да се упражнява да рисува; всѣки трѣбва да се упражнява да пѣе. Вие трѣбва да отдѣляте всѣки день по 5—10 минути за пѣние, свирене, философствуване и т. н. Човѣкъ трѣбва да се интересува отъ всичко. Понѣкога хората започватъ съ най-трудната задача — искатъ да разрѣшатъ смисъла на живота. Оставете този въпросъ за най-послѣ. Заемете се първо съ рѣшаването на по-прости въпроси, за които сж дадени естествени методи. Запримѣрь, какво ще направи заека, ако го гоните, и той се намѣри прѣдъ една рѣка? Заекътъ ще се засили и ще прѣскочи рѣката. Ако гоните

патица прѣзъ рѣката, тя ще я прѣплава. Ако гоните птица прѣзъ рѣката, тя ще прѣхвъркне надъ нея. Слѣдователно, всѣко живо същество има свои методи за дѣйствие, и то най-естествени. На същото основание и човѣкъ има методи за разрѣшаване на всички въпроси, но той трѣбва да започне отъ най-малкитѣ, отъ най-маловажнитѣ. Има хора, които произлизатъ отъ птицитѣ, тѣ сж идеалисти. Слѣдователно, дойдатъ ли до разрѣшаването на нѣкой въпросъ, натъкнатъ ли се на нѣкаква мжнотия, тѣ ще я разрѣшатъ чрѣзъ хвъркане. Други хора произлизатъ отъ рода на плавателнитѣ животни — тѣ ще разрѣшатъ мжнотиитѣ си чрѣзъ плаване. Трета категория хора произлизатъ отъ млѣкопитаещитѣ, вслѣдствие на което тѣ ще разрѣшатъ своитѣ мжнотии чрѣзъ скачане, чрѣзъ ходене, движение по земята.

Тѣй щото, въ живота има толкова методи за разрѣшаване на въпроситѣ, колкото вида хора съществуватъ. Запримѣръ, нѣкой човѣкъ е страхливъ като заекъ, той разрѣшава въпроситѣ си като заека, съ бѣгане, съ прѣскачане. Щомъ го погледне нѣкой накриво, той веднага бѣга. Сърцето на този човѣкъ постоянно трепва. Срѣщате другъ нѣкой, той е смѣлъ, отъ нищо не се плаши. И сто души да го погледнатъ накриво, той не иска да знае, сърцето му не трепва. Казватъ: Сърцето на човѣка не трѣбва да трепва. Понѣкога трепването на сърцето е на мѣсто. Защо? То развива една добра чѣрта въ характера на човѣка. Нетрепването на

сърцето понѣкога развива извѣстенъ неджгъ въ характера на човѣка. Юначеството може да се прѣвърне въ грубостъ, а понѣкога — въ смѣлостъ. Страхътъ може да се прѣвърне въ благоразумие, а понѣкога — въ слабостъ. Това сж сили въ природата, които иматъ два различни резултата. Страхътъ е построенъ върху съвѣстѣта на човѣка. Ако отнемете страха, соковетѣ на съвѣстѣта прѣсхватъ. Въ почвата на страха сж посадени коренитѣ на човѣшката съвѣстъ.

Казвамъ: ако искате да имате успѣхъ въ работитѣ си, всичко трѣбва да вършите при разположение на духа, по любовъ. Освѣнъ това, каквато работа ви се прѣдстави въ живота, не я избѣгвайте. Разнообразието въ работитѣ е необходимо за васъ. Новиятъ животъ, къмъ който се стремите, ще ви постави въ разни положения, на разни служби. Ето защо, днесъ вие трѣбва да учите всичко, да гледате на всички работи съ еднакво уважение. Всички нѣща не сж потрѣбни за този животъ, но ще дойде день, когато ще се нуждаете отъ тѣхъ. Разумниятъ човѣкъ всичко изучава. Той разумно използва всички условия на живота: отъ всичко се учи, на всичко се радва и за всичко благодари.

Сега, като изучавате живота, едновременно съ това трѣбва да изучавате и себе си, да изучавате всичко, което е вложено въ васъ. Има нѣща, които вие сами сте вложили въ себе си, но има нѣща, които други сж вложили въ васъ. Задачата ви седи въ това,

да различавате еднитѣ отъ другитѣ заложи. Казвате: Не разбираме, какви сж тия заложи, какъ е възможно и други сжщества да влагатъ въ насъ извѣстни способности. Положението на човѣка е подобно на положението на банкитѣ въ живота. Една банка има свой собственъ капиталъ, съ който работи, но сжщеврѣменно тя работи съ капиталитѣ и съ скжпоцѣннитѣ на много външни лица; външнитѣ лица сж вложили своитѣ капитали въ нѣкои банки, за да се ползватъ отъ извѣстни облаги. По сжщия законъ и въ човѣка сж вложени капитали, цѣнности, дарби отъ външни лица, съ цѣль единъ день и тѣ да се ползватъ отъ облагитѣ на неговата банка.

Слѣдователно, човѣкъ трѣбва да работи съзнателно, да развива тия дарби, защото нѣкога ще го държатъ отговоренъ за всичко, което е направилъ — придобилъ или изгубилъ. Вие трѣбва да цѣните грамаднитѣ богатства и капитали, които първоначално Богъ е вложилъ въ васъ. Ако цѣните това вътрѣшно богатство, което ви е дадено, вие ще работите, ще го развивате и единъ день ще се върнете при Бога съ увеличени, разработени капитали. Обаче, положението на повечето хора днесъ е точно обратно. На врѣмето си още тѣ не сж прѣцѣнили богатството, което имъ е дадено, както и отговорнитѣ по него, вслѣдствие на което редъ сжществувания сж харчили, яли, пили, и днесъ се намиратъ въ положението на фалирала гърговци, отчаяни и обезсърдени. Съврѣмен-

нитѣ хора постоянно се оплакватъ отъ живота и казватъ: Лоши сж условията на нашия животъ. Казвамъ: нѣма защо да се обезсърдявате, лошитѣ условия дойдоха като послѣдствие на лошия животъ. Първоначално условията на живота сж били добри, но и сега още не сж лоши. Колкото и да е фалиралъ единъ търговецъ, той все пакъ има на разположение поне малкъ, основенъ капиталъ, съ който отново може да започне работата си. Никаква сила въ свѣта не е въ състояние да посегне на този основенъ капиталъ на човѣка, даденъ му отъ Бога още при създаването му. Кой е този капиталъ? — Любовта къмъ Бога. Щомъ обичате Бога, щомъ имате каква и да е идея за Него, условията на живота сж добри. Ако не обичате Бога, ако нѣмате идея за Него, условията на живота сж лоши. Ако обичате хората, условията на живота сж добри; ако не обичате хората, условията на живота сж лоши.

И тъй, три стимула има въ живота на човѣка, които го заставятъ да работи: любовъ къмъ Бога, любовъ къмъ ближния и любовъ къмъ себе си. Казвате: Любовта къмъ себе си не е нищо друго, освѣнъ егоизъмътъ, който разрушава човѣка. Азъ не говоря за егоизма въ неговитѣ крайни проявления. Да обичашъ себе си, разбирамъ, да обичашъ Бога въ себе си. Тази любовъ, именно, е извършила на врѣмето си отлична работа. Тази форма на любовъ постепенно се е разширявала и е прѣминала въ любовъ къмъ ближния, т. е. любовъ къмъ всички същества вънъ.

отъ насъ, съ които заедно работимъ и се подвизаваме. Първиятъ човѣкъ, който е живѣлъ въ рая, познавалъ само любовта къмъ себе си, къмъ Бога въ себе си. Той ималъ всичко на разположение: плодове, сѣмена, животни, като другари на неговия животъ, и за нищо не се е грижилъ. Когато съзнанието му започнало да се пробужда, той почувствувалъ нужда отъ подобенъ на себе си, отъ ближенъ, когото да обича и да бжде обичанъ. Азъ-тъ въ него, който билъ пълненъ господарь и на всички заповѣдвалъ, билъ вече недоволенъ отъ положението си и пожелалъ отъ Бога другарь, съ когото да се разбира. Питамъ: кой е недоволенъ отъ себе си? Недоволенъ е онзи, душата на когото не е въ самия него, но е вънъ нѣкъдѣ. Такова е било положението и на Адама. Душата му не е била вжтрѣ въ него, въ неговия рай, но останала вънъ отъ този рай, вслѣдствие на което той потърсилъ другарь, който да задоволи тази липса. Когато душата на човѣка е въ самия него, той живѣе вече въ Божествената Любовъ, въ любовъ къмъ Великото, Необятното, Безграничното, което се проявява навсѣкъдѣ въ свѣта.

Дѣ седи погрѣшката на Адама? Желанието му да има другарь не е лошо, обаче, той не погледналъ на Ева като на душа, произлѣзла отъ Бога, но си съставилъ за нея съвсѣмъ дѣтинско, криво схващане и казалъ: „Тази е плътъ отъ плътта ми и костъ отъ костта ми“. Щомъ помислилъ така за Ева, въ края на краищата, той трѣбвало да види,

какви сж резултатитѣ на неговата крива мисль — Ева не остана при него. Другъ щѣше да бжде въпросътъ, ако той би погледналъ на Ева като на душа, излѣзла отъ Бога, която заслужава очудване и къмъ която трѣбва да се пристѣпва съ свещенъ трепетъ. Ще кажете, че това е било мнѣнието на Адама за жената. Азъ пъкъ казвамъ, че и сегашниятъ Адамъ мисли за Ева по сжщия начинъ. Съврѣмениятъ мжжъ мисли, че е господарь на жената, че има право надъ нея, понеже е излѣзла отъ него, но за тази негова крива мисль той не може да задържи жената при себе си. Съ такива разбирания животътъ не се подържа. Животътъ изисква здрава основа. Ако основата му е гнила, той се разрушава.

Вие трѣбва да си съставите понятие за човѣка, билъ той мжжъ или жена, като за нѣщо цѣлокупно. Самъ за себе си, човѣкъ прѣдставя нѣщо цѣло, изявление на Бога. Когато се отдѣли отъ Бога и пожелае да бжде самостоятеленъ, той веднага се поляризира, въ него се явяватъ два полюса. Тия два полюса сж Любовта, която обхваща живота на всички сжщества въ свѣта, и Мждростъта, която носи свѣтлина. Любовта и Мждростъта пъкъ се стремятъ къмъ Истината, като къмъ крайно звено, като къмъ крайна цѣль на живота. Истината създава образитѣ; тя е поле на знания. Въ Истината се складиратъ всички знания, отъ незапомнени врѣмена и до днесъ. Учени, философи, поети, писатели могатъ да намѣрятъ всичко, каквото търсятъ, въ областъта на Истината. Тѣй щото, когато уче-

ниятъ отиде при Любовта, тя ще му даде конь и кола, съ които да се движи, да върви напредъ; ако отиде при Мъдростта, тя ще му даде свѣщъ, съ която да си свѣти; ако отиде при Истината, тя ще му даде знания. Следователно, учениятъ ще запали свѣщта, ще впрегне коня въ колата си и ще тръгне съ нея да пътува. Стотици и хиляди години ще пътува той, докато намѣри онѣзи знания, които сж необходими за придобиване на истинския животъ, на пълната свѣтлина и на безграничната свобода.

И тъй, вие трѣбва да имате ясна прѣдстава за себе си — нито да се подцѣнявате, нито да се надцѣнявате. Може да се познава само онзи, който се е проявилъ, у когото съзнанието се е пробудило. Истинскиятъ човѣкъ седи въ онова, което се е проявило въ него. И ако днесъ хората се дѣлятъ на добри и лоши, това се дължи на обстоятелството, че тѣ сж проявили нѣкои свои качества, които се опрѣдѣлятъ като добри или лоши. Докато човѣкъ не е проявенъ, той минава за божество. Щомъ се прояви, всички започватъ да го хвалятъ или критикуватъ, споредъ това, какъ се е изявилъ прѣдъ тѣхъ. Запримѣрь, нѣкой човѣкъ говори за моралъ, за вѣра, за любовъ къмъ човѣчеството, за жертва, но щомъ дойде до ядене и пиене, той всичко забравя и мисли само, какъ по-добрѣ да се нареди, какъ по-добрѣ да се облѣче и нахрани. Питамъ: дѣ седи силата, устойчивостта на този човѣкъ? Той трѣбва да съзнае своитѣ недъзи, своитѣ слабости и да работи за тѣхното изправяне.

Човѣкъ, въ пълния смисълъ на думата, може да се нарече онзи, който е въ състояние да изправи своитѣ слабости и погрѣшки. Ако не може да изправи погрѣшкитѣ си, той не може да се нарече човѣкъ. Животното изправя ли погрѣшкитѣ си? Кучето, котката, или кое и да е животно, дѣто ходи, тамъ хвърля изверженията си и не мисли да ги чисти. Човѣкъ не може да направи това нѣщо. Колкото по-високо е съзнанието му, толкова по-внимателенъ е той не само къмъ външния, но и къмъ вътрѣшния си животъ: той трѣбва да пази ума и сърцето си въ абсолютна чистота, да не допуска никакви нечисти мисли и чувства. Както не трѣбва да допускате нечисти мисли и чувства въ ума и въ сърцето си, така сжщо не трѣбва да допускате нѣкой човѣкъ да влѣзе въ душата ви. Душата е мѣсто, дѣто само Богъ може да живѣе. Допуснете ли човѣкъ въ душата си, вие ще се намѣрите въ затруднения, които ще рѣшите или като заека, или като патицата, или като рибата, или като млѣкопитаещото. Обаче, това не е правилно разрѣшаване на задачитѣ. Който се опита да влѣзе въ душата на човѣка, въ края на краищата, той ще срещне господаря на тази душа и ще се намѣри въ безизходно положение. Нѣкой влѣзе въ душата на своя ближень и казва: Ще търпишъ, нѣма какво. Не, така не се постъпва. Човѣкъ трѣбва да търпи, но само когато Богъ го поставя на изпитания. Братъ брата нѣма право да изпитва.

Казвамъ: между хората съществуватъ постоянни ежби, дразнения, отъ които тѣ трѣбва да се освободятъ. Всички хора, учени и прости, постоянно се дразнятъ. Въ този смисълъ, всѣки човѣкъ трѣбва да се домогне до онази философия на живота, която разрѣшава тия въпроси и освобождава човѣка отъ тягостнитѣ състояния, въ които изпада. Тази положителна философия се срѣща навсѣкждѣ въ живота: и въ музиката, и въ поезията, и въ науката, и въ изкуствата. Който се добере до нея, той е доволенъ отъ положението си, защото тя го довежда до истината.

Мнозина казватъ: Ние не сме добри хора. — Въ това нѣма никаква философия. Тогава други ще кажатъ: Ние сме добри хора. — Колкото е вѣрно едното твърдение, толкова е вѣрно и другото; колкото е валидно едното положение, толкова е валидно и другото. Когато хората казватъ, че сж добри или лоши, ние имаме друго гледище по този въпросъ. Ако нѣкой каже за себе си, че е лошъ или добъръ човѣкъ, ние подразбираме една цѣлокупность. Въ понятието „азъ“ се включва разумниятъ човѣкъ, който е въ сила да обхване много нѣща. Щомъ азъ-тъ се произнесе, че нѣкой човѣкъ е лошъ, той има прѣдъ видъ възможността за изправяне на погрѣшкитѣ. Азъ-тъ отправя погрѣшкитѣ къмъ душата, която веднага се заема съ тѣхното изправяне. Това нѣщо има приложение и при възпитанието. Ако възпитателътъ иска да изправи погрѣшкитѣ на своя ученикъ, и за тази цѣль апелира къмъ неговия умъ и къмъ неговото сърце,

той нищо нѣма да постигне. Обаче, ако възпитателътъ може да говори на душата на своя възпитаникъ, той ще има голѣми постижения. Когато дойдете до самовъзпитанието вие можете да приложите сжщия методъ. Щомъ се намѣрите въ трудно положение, говорете на душата си, тя ще ви помогне.

Мнозина търсятъ Бога отвънъ, но само когато се намиратъ въ мжчноти. И при това положение даже тѣ не знаятъ, какъ да се молятъ, какъ да се разговарятъ съ Господа. Нѣкой се изправи прѣдъ Господа и започва да говори: Не виждашъ ли, Господи, моитѣ нужди? Не виждашъ ли грѣховетѣ ми? Защо не ми помогнешъ? Казвамъ: добрѣ е, че този човѣкъ се обръща къмъ Господа, но защо не се е обърналъ къмъ Него прѣди да е сгрѣшилъ? Веднѣжъ сгрѣшилъ, той трѣбва да каже: Господи, прости ме, че не се посвѣтвахъ съ Тебе прѣди да сгрѣша! Голѣма пакостъ направихъ и на себе си, и на другитѣ. Сега не ми остава нищо друго, освѣнъ да изправя погрѣшката си, за което Те моля да ми помогнешъ. Рѣшилъ съмъ да се изправя при всички положения: готовъ съмъ да понеса и най-голѣмото наказание. Какви наказания, колко тояги ще получа, това не е важно за мене. Въпросътъ е да изправя погрѣшката си. Казвамъ: ако е работата за бой, нека да те биятъ, както трѣбва, но да се изправишъ. И ако е въпросъ за милость, за отстъпки, нека бждатъ и тѣ въ изобилие, но да се изправишъ. И строгитѣ, и мекитѣ мѣрки сж въ състояние да изправятъ неджитѣ, погрѣшкитѣ на

хората. Ние не сме за палеативнитѣ срѣдства. Ние сме за онѣзи мѣрки, които помагатъ да се прояви истинския човѣкъ. Когато биятъ човѣка, той е въ ада; когато го милватъ, той е на небето. Когато мразятъ човѣка, той е въ ада; когато го любятъ, той е на небето. Който казва, че никой не го обича, той е въ ада. Щомъ каже, че го обичатъ, той е на небето. За да бжде човѣкъ обичанъ, първо той трѣбва да слѣзе въ ада, да го намразятъ всички, да види, какво значи да живѣе безъ любовъ. Щомъ разбере любовта, щомъ започне да я търси, той се качва на небето. Това сж противоположности въ живота, между които човѣкъ трѣбва да се движи, за да расте, да се развива правилно.

Казвамъ: като ученици на Божествената Школа, вие трѣбва да разбирате тия противоположности, за да се ползвате отъ тѣхъ. Ако си недоволенъ, ще знаешъ, че си въ ада. Ако животътъ нѣма смисълъ за тебе, ще знаешъ, че си въ ада. — Какъ мога да осмисля живота си? — Качи се на небето, дѣто ще намѣришъ всичко онова, за което душата ти копнѣе. Като говоря за небето, азъ не визирамъ онова небе, което вие си прѣдставяте. Подъ думата „небе,“ азъ разбирамъ възвишения животъ, т. е. животъ, въ който има вѣчна свѣтлина, вѣчна радостъ и веселие. За това небе, именно, Христосъ е говорилъ. Той казва: „Ако не станете като малки дѣца, нѣма да влѣзете въ Царството небесно.“ Подъ думата „дѣте“ въ широкъ смисълъ, Христосъ разбира човѣкъ абсолютно чистъ, непоро-

ченъ, съ свѣтълъ умъ, който отдалечъ вижда нѣщата и е готовъ на всички жертви.

Христосъ казва: „Съ миръ!“ Какво означава думата „съ миръ“? Съ миръ, смирение подразбира жертва. Смиренъ човѣкъ е онзи, който може да пожертвува всички свои блага за Бога, за себе си и за цѣлото човѣчество. Казвате: ако пожертвуваме всичко, какво ще остане за насъ? Наистина, има нѣщо, което човѣкъ не може и не трѣбва да жертвува. Кое е това нѣщо? — Божественото. За нищо въ свѣта човѣкъ не трѣбва да жертвува Божественото въ себе си. То трѣбва да бжде въ услуга на Бога. Казано е въ Писанието: „Богъ толкова възлюби свѣта, че даде въ жертва Сина Своего Единороднаго, за да не погине всѣки, който вѣрва въ Него.“ Богъ каза на Аврама да принесе въ жертва сина си Исака. Той разбра Божиитѣ думи буквално, и бѣше готовъ да принесе въ жертва Исака, но чу Божия гласъ, който му казваше: „Не посѣгай на сина си! Ето, погледни въ храститѣ, тамъ има единъ овенъ. Принеси него въ жертва вмѣсто сина си Исака“. По този начинъ Господъ изпита послушанието на Аврама. Защо Аврамъ трѣбваше да принесе въ жертва овенъ, а не друго нѣкое животно? Овенътъ символизира човѣшката глава, т. е. ума на човѣка. Съ този символъ Богъ каза на Аврама: „Авраме, впрегни на работа ума си, който ти дадохъ!“ Аврамъ трѣбваше да пожертвува ума си, т. е. сина си за Божието дѣло. Обаче, той разбра Божиитѣ думи буквално и задигна сина си Исака, да го принесе въ жертва на Бога.

Питамъ: върващитѣ въ Бога по това време разбраха ли този законъ? И тѣ не го разбраха. Който разбере този законъ, той ще впрегне ума си на работа за Господа. Щомъ впрегне ума си, ще впрегне и сърцето, и волята си. Значи, за правилното служене сж необходими четири елемента: Богъ, на Когото трѣбва да се служи; Аврамъ, който ще служи; синътъ, даденъ на човѣка, като условие за работа и овенътъ, който трѣбва да се пожертвува на физическия свѣтъ. Въ зодиака овенътъ прѣдставя човѣшката глава — мѣстото на ума. Когато се говори за жертва, подразбирамъ да принесешъ въ жертва тѣлото, а не душата си. Казано е въ Писанието: „Да принесете себе си въ жертва жива и благоугодна Богу.“ Това подразбира: да принесете своя умъ, своето сърце и своята воля въ жертва жива и благоугодна на Бога. Казвате на нѣкого: Направи една малка жертва за мене! Ако дадете пари нѣкому, жертва ли е това? Не, това е услуга. Истинската жертва подразбира такъвъ актъ, въ който едновременно взиматъ участие и ума, и сърцето, и волята на човѣка. Безъ тѣзи условия жертва не сжествува. Ако дадете нѣкому пари, дрехи, или нѣкакъвъ материаленъ прѣдметъ, безъ участието на тѣзи три елемента, вие правите услуга, а не жертва. Трѣбва да различавате жертвата отъ услугата.

Сега, да се върнемъ къмъ въпроса за душата, като къмъ живо сжщество, съ което може да се разговаряте. Когато искате да изправите погрѣшкитѣ си, ще се обръщате къмъ

нея; когато искате да развивате извѣстни дарби, пакъ ще се разговаряте съ душата си. Говорите ли на душата си, точно на врѣме ще изправите неджитѣ си и точно на врѣме ще развиете дарбитѣ си. Душата на човѣка прѣдставя срѣда, прѣзъ която той прѣкарва всички свои болки, нужди и желанія. Може ли човѣкъ да бжде музикаленъ, ако нѣма срѣда, която да го разбира и вдъхновява? На кого ще свири той? И за себе си да свири, той самъ трѣбва да бжде срѣда. Този законъ сѣществувa навсѣкждѣ въ живота. Условия, срѣда сѣществуватъ за всички живи сѣщества, обаче, мнозина искатъ специални условия за себе си. Който иска специални условия, специална срѣда за своето развитие, да се прояви, той трѣбва да чака, докато дойде това врѣме.

Като четете Писанието, въ което се говори за „дървото на живота“, можете ли да кажете, колко плодове е дало това дърво? На нѣкои хора плодетѣ сж на физическия свѣтъ; на други — въ духовния свѣтъ, а на трети — въ Божествения свѣтъ. Който не е могълъ да стане виденъ, прочутъ човѣкъ на земята, той ще бжде виденъ на небето — отъ него зависи. Обаче, едноврѣменно човѣкъ не може да бжде виденъ, знаменитъ и въ тритѣ свѣта. Въ това отношение, за всички хора има възможность да се проявятъ. Мнозина иматъ желание да се проявятъ между хората. Едни искатъ да се проявятъ като учени, други — като музиканти, трети — като художници, четвърти — като поети и

т. н. Какво трѣбва да напише единъ поетъ, за да стане виденъ? Каква трѣбва да бжде неговата поезия? Съ какво се отличава, на примѣръ, поезията на Тагоре, която взе премия? Поезията на Тагоре е символична. Каква е разликата между символичната и реалистичната поезия?

Едно важно положение, което трѣбва да имате прѣдъ видъ, е слѣдното: пазете се да не дойдете до обезличаване на нѣщата. Какъ ще постигнете това? Като не подвеждате явленията въ живота подъ общъ знаменателъ. Не изисквайте отъ хората да мислятъ като васъ. Идеинитѣ хора могатъ да иматъ еднакви стремежи, еднакво гледище къмъ природата, но въ методитѣ за постижения, въ начинитѣ, по които се проявяватъ, трѣбва да съществува пълно разнообразие. Красотата на живота седи въ вжтрѣшното разнообразие. Въ живота на земята разнообразието е външно, а вжтрѣ има голѣмо еднообразие. Въ живота на небето е точно обратно: външно има еднообразие, а вжтрѣшно — голѣмо разнообразие. Ако влѣзете въ небето, на пръвъ погледъ ще видите навсѣкждѣ свѣтлина и голѣмо еднообразие. Ако не сте подготвени за този животъ, скоро ще се отекиете, ще се откажете, че нищо не разбирате и ще поискате да се върнете назадъ, между земнитѣ жители. Като се подготвите за този животъ, въ неговата свѣтлина вие ще различавате образитѣ, ще влѣзете въ разговоръ съ същества на този свѣтъ и ще видите голѣмото вж-

трѣшно разнообразие между тѣхъ. Значи, ако очитѣ ви сж отворени, и на физическия свѣтъ да сте, вие пакъ ще виждате красотата и разнообразието на духовния свѣтъ. За духовния свѣтъ, именно, апостолъ Павелъ е казалъ: „Око не е видѣло, и ухо не е чуло това, което Богъ е приготвилъ за ония, които Го любятъ“. Всичко това е скрито въ свѣтлината на този свѣтъ. Който е абсолютно чистъ и светъ, само той може да види красотата на духовния и на Божествения свѣтъ.

Слѣдователно, който иска да влѣзе въ този свѣтъ, той трѣбва да се готви, съзнателно да работи върху себе си. Душитѣ съ вѣкове се готвятъ, за да дойдатъ до онзи моментъ, когато прѣдъ тѣхъ ще се разкрие величието на Божия свѣтъ. Който не мине по пътя на чистенето, той слѣпъ ще влѣзе въ духовния свѣтъ. Прѣдъ него ще се разкрие само една свѣтлина, безъ никакви образи. Духовниятъ свѣтъ ще бжде за него такова нѣщо, каквото прѣдставя София, гледана отъ високитѣ върхове на Витоша. Въ сжщото положение ще се намѣрите и вие, когато се изправите лице съ лице срѣщу човѣкъ, когото не обичате. Ще го погледнете и ще кажете: Човѣкъ е това, като всички човѣци — съ ржцѣ, крака, очи, носъ, уши, уста. Не, това не е човѣкътъ. Ако обичате нѣкого, въ него ще видите много работи и то най-красиви. Еднообразието ще изчезне за васъ, и въ това лице вие пакъ ще виждате очи, уши, носъ, уста, но съвършено различни отъ тия на

другитѣ хора. Само при това положение ще видите голѣмото разнообразие въ човѣка и ще разберете, че външниятъ човѣкъ не е още сжщинскитъ човѣкъ. Нѣщо особено, нѣщо красиво се крие дълбоко въ човѣка, което може да познае само онзи, който люби. Кое е онова, което се крие въ човѣка? Това е неговата душа. Добрѣ, че душата на човѣка е скрита. Колкото и да се облича външно, той все пакъ остава незадоволенъ. Нито той е доволенъ отъ себе си, нито другитѣ сж доволни отъ него. Защо? Всѣки търси душата. Само душата може да обича, да даде на човѣка това, отъ което той се нуждае.

Днесъ всички говорятъ за любовта, всички цитиратъ стиха, че Богъ е Любовь, но като дойде врѣме да проявятъ своята любовъ, тѣ пропадатъ. Ако отидете въ дома на човѣкъ, който говори за любовъ, и поседите тамъ петъ-шестъ дня, вие веднага ще го поставите на изпитъ. Той ще ви пита: За колко врѣме сте дошли тукъ? Мислите ли скоро да заминавате? Любовта на съврѣменнитѣ хора издържа само нѣколко дня. Ако искате да запазите любовта на нѣкого, останете въ дома му само за нѣколко дня, а слѣдъ това вземете си стая близо до него; сжщеврѣменно трѣбва да имате и материални срѣдства на разположение, съ нищо да не го ангажирвате.

Сега, като се говори за Божествения свѣтъ, трѣбва да имате прѣдъ видъ слѣдното положение: който се готви за този свѣтъ,

той трѣбва да бжде вжтрѣшно богатъ. Въ Божествения свѣтъ сиромашия не съществува. Кой човѣкъ е сиромашъ? Глупавиятъ човѣкъ е сиромашъ; лошиятъ човѣкъ е сиромашъ; лъжеецътъ е сиромашъ; неджгавиятъ е сиромашъ. Богатъ човѣкъ е онзи, който има знание, сила, любовъ, добродѣтели, съ една дума—богатъ съ добродѣтели; сиромашъ пъкъ е онзи, който е лишенъ отъ добродѣтели. Ако сиромашътъ има приятели между жителитѣ на ада, като отиде при тѣхъ, още на втория день ще го впрегнатъ на работа: ще го накаратъ да оре, да копае на нивата. И вие постѣпвате така съ млѣкопитаещитѣ. Тѣ цѣлъ день прѣкарватъ въ ада, впрегнати на работа отъ васъ, и вечеръ, като се върнатъ отъ нивата или отъ полето, давате имъ малко храна, завързвате ги въ дама и не искате да знаете за тѣхнитѣ чувства, за това, което тѣ прѣживѣватъ. Казвате: Говедо е това, то нищо не разбира. — Не е така. И това говедо мисли, и то чувствува. Докато е било при Бога, то е мислило по единъ начинъ. Щомъ слиза на земята, започва да мисли по другъ начинъ.

Казвамъ: ако имате два вола, дадени ви да оратъ, да ги използвате, вие считате, че трѣбва да се отнасяте съ тѣхъ като съ жители отъ ада. Питамъ: при развитието, въ което тѣ се намиратъ, можете ли да се отнасяте къмъ тѣхъ по правилата на небето? Ако имате една огнена топка, можете ли да я гладите, да я милвате или цѣлувате? Не, вие ще стоите далечъ отъ нея. Както постѣпвате

съ огнената топка, така трѣбва да постѣпвате и съ лошитѣ хора. Лошитѣ хора сѣ огънь въ свѣта. Ако речете да помилвате, да цѣлунете единъ лошъ човѣкъ, устата ви ще изгори, и носътъ ви ще окапе. Защо? Той е нагрѣтъ до температура нѣколко хиляди градуса, която всичко изгаря и въ пепель прѣвръща.

Какво се разбира подъ думата любовъ? Сега азъ нѣма да обяснявамъ развитието на любовта, но казвамъ: когато се говори за Божествената Любовъ, ние разбираме, че тя дава необходимитѣ условия за развитието на душата. Който попадне въ ада, за него има едни условия; който попадне въ небето, за него има други условия. Защо? На всѣки трѣбва да се даде нужното, т. е. онѣзи условия, при които той е създаденъ. Ако намѣря на пѣтя си едно растение, първо ще взема една голѣма саксия, ще я напълня съ хубава прѣстъ, ще го посадя въ нея и слѣдъ това ще го полѣя съ вода; ако срещна на пѣтя си риба, ще я поставя въ едно голѣмо езеро съ чиста вода, тамъ да плува; ако срещна волъ, ще го пусна въ ливадата да пасе свѣжа, зелена трѣва; ако срещна заекъ, ще му дамъ възможность да бѣга въ гората; ако срещна птица, ще я пусна въ въздуха, да хвърчи на просторъ и свобода. Ако срещна човѣкъ, ще го науча да мисли правилно. И най-послѣ, ако срещна ангелъ, не знаей, какво да направя съ него. Мѣчно е човѣкъ да се справи съ ангелитѣ. За тѣхъ нѣма мѣсто на земята. Хората едва сега създаватъ условия въ себе си за приемане на съществата отъ по-

възвишенитѣ свѣтове. Трѣбва да се направи мѣсто и за тѣхъ. Като се говори за Божествения свѣтъ, той не прѣдставя нищо друго, освѣнъ сборъ отъ разумнитѣ, добритѣ сърца на хората. Тия сърца, именно, съставятъ основа на невидимия свѣтъ. Тѣ сж полета за работа. Ако дойде нѣкой ангелъ на земята, трѣбва да има поне единъ олтаръ за него. Защо му е този олтаръ? За да принесе жертва на Бога. Вие трѣбва да пригответе този олтаръ въ самитѣ васъ. Щомъ ангелътъ принесе своята жертва, той ще влѣзе при васъ и ще започне да ви говори.

Сега, като се върнете дома си, провѣрете, имате ли такъвъ олтаръ въ себе си, на който ангелитѣ да принасятъ своята жертва. Това е една отъ великитѣ истини, която трѣбва да знаете. Като знаете тази истина, ще разберете, какво значи да се моли човѣкъ на Бога. Ако се молите по стария начинъ, както досега хората сж се молили, нищо нѣма да придобиете. Този начинъ е изигралъ своята роля. Сега за всичко се изискватъ нови начини, нови пѣтища. Нѣкой не иска да чете молитвитѣ на гласъ. Добрѣ, нека ги чете тихо, вжтрѣ въ себе си. Както и да се моли човѣкъ, важно е молитвата му да е приета отъ Бога. Сжщото се отнася и до правенето на добро. Всѣко добро, което направите, трѣбва така да е прието отъ човѣка, до колкото се отнася, че ни най-малко да не го унижите. Ако му направите добро и го унижите, по-добрѣ ще бжде да не правите това добро. Ама гладувалъ нѣкой. По-добрѣ да погладу-

ва, отколкото да го унизите. Като срещна човѣкъ, който е гладувалъ, питамъ го: колко врѣме си гладувалъ? — Три деня. — Нищо, ти си герой, има още врѣме до 40 деня. Слѣдъ това си взимамъ бѣлѣжка за този човѣкъ, като герой. Като го срещна втори пѣтъ и разбере, че гладува 40 деня вече, азъ съмъ първиятъ, който ще му приготвя хубавъ обѣдъ и ще му кажа: заповѣдай да си хапнешъ и благодари на Бога! И Христосъ, като пости 40 деня, на послѣдния день огладнѣ, и дойдоха ангели да Му слугуватъ. До това врѣме Той трѣбваше да издържа, а при това бѣше оставенъ самъ на себе си. Като говоря, че човѣкъ трѣбва да гладува 40 деня, ще кажете, че това е жестоко отъ моя страна. Питамъ: постили ли сте по 40 деня? — Не сме постили. — Щомъ постите 40 деня, тогава ще ме опитате, ще разберете, какъвъ съмъ. Който иска да бѣде истински герой, да се кали, нека отиде въ пустинята, като Христа, и тамъ да прѣкара 40 деня въ постъ и молитва. Тамъ той ще научи много нѣща и ще издържи изпита си. А тѣй, да ходите тукъ-тамъ, да искате милостиня, това не е правилно.

Казвамъ: по физически начинъ не може да се влѣзе въ Царството Божие. Царството Божие не е нѣщо физическо, да насилишъ и да влѣзешъ. То е невидимо, вѣтрѣшно нѣщо. Царството Божие е вѣтрѣ въ човѣка, и насила не може да се прѣвземе. Въ миналото, па и до днесъ още, хората сж правили и правятъ опити насила да прѣвзематъ Царството Божие, т. е. Царството на Любовта.

Ето защо, и до днес още момцитѣ крадѣтъ момитѣ. Тѣ мислятъ, че като откраднатъ нѣкоя мома, съ това заедно ще откраднатъ и любовта. И наистина, момъкътъ успѣва да открадне нѣкоя мома, но любовта изгубва. Съ кражби работата не се урежда. Вие знаете легендата за „Прикованиятъ Прометей,“ който открадна свещения огънь. Той открадна свещения огънь, но затова го приковаха на скалата. Защо го приковаха? За да му покажатъ, че докато нѣма приготвенъ олтаръ, съответно мѣсто за свещения огънь, никой нѣма право да го сваля отъ небето. Тогавашиитѣ гърци нѣмаха мѣсто въ своитѣ храмове за свещения огънь. Жрецитѣ могатъ да крадѣтъ земния огънь и да го турятъ въ кадилницитѣ си, но да турятъ свещения огънь въ своитѣ кадилници, това е невъзможно. Отъ този огънь и кадилницитѣ имъ ще се стопятъ, и отъ тѣхъ нищо нѣма да остане. Единственото мѣсто, дѣто може да се тури свещениятъ огънь, това е човѣшкото сърце. Сърце, въ което гори свещениятъ огънь, прѣдставя изворъ на благородни и възвишени чувства и свѣтли мисли. Поетъ, въ сърцето на когото гори свещениятъ огънь, ще пише поезии съ бѣлъ цвѣтъ, съ цвѣта на свѣтлината. Защо нѣма да пише съ червенъ цвѣтъ? Защото червениятъ цвѣтъ е на животнитѣ. Защо нѣма да пише съ зеленъ цвѣтъ? Защото зелениятъ цвѣтъ символизира материализма. Защо нѣма да пише съ портокаленъ цвѣтъ? Защото портокалениятъ цвѣтъ символизира индивидуали-

зѣма. Защо нѣма да пише съ синѣ цвѣтъ? Синиятъ цвѣтъ е на луната; той дѣйствува върху въображението. Поетитѣ гледатъ все нагорѣ, къмъ небето, тѣ търсятъ физическото.

Значи, истинскиятъ поетъ трѣбва да пише съ цвѣта на свѣтлината, съ бѣлия цвѣтъ. Азъ бихъ казалъ още, че буквитѣ, съ които ще се пише новата поезия, трѣбва да бждатъ образувани отъ вълни на разумността. И тогава, като четете такава поезия, вие ще се свържете съ онѣзи разумни души, които сж участвували при написването ѝ. Щомъ прочетете поезията, тѣ ще си заминатъ. Жива, велика поезия ще бжде новата поезия! Листата на живата поезия непрѣкъснато ще се вдигатъ и слагатъ, споредъ желанието на човѣка да чете. Ако той пожелае да прочете нѣщо отъ миналото, веднага ще дойдатъ разумни души, които ще отворятъ тия страници и ще седатъ при васъ, докато четете. И буквитѣ на тази поезия сж живи. Тѣ се скриватъ и наново се явяватъ, споредъ желанието на хората да четатъ. Живата поезия нито се печата, нито по витрини се излага. Тя върви заедно съ поета, а се разнася отъ ангелитѣ изъ цѣлата вселена.

Азъ ви запознавамъ съ тия нѣща, за да имате широкъ полетъ, просторъ въ мисълта. Това не е фантазия, то е реалностъ, която се отнася до вѣчното знание, складирано въ Божественитѣ съкровища. За това знание, именно, човѣшката душа копнѣе. Да разполагашъ съ това знание, значи да се намирашъ между любещи души, а ти самъ да се чувству-

вашъ въ положението на ангелъ, който лети изъ пространството, отъ нищо и никого не ограничаванъ. Жива е вселената, и всичко, което се намира въ нея, трѣбва да съзнава този животъ! Всичко въ нея диша животъ, свѣжестъ. Имашъ ли това съзнание, дѣто минешъ, каквото намислишъ, за всичко ще ти се съдѣйствува; всѣки ще ти отваря пѣтъ, да вървишъ напредъ. Като пѣтувате по земята, всичко е точно обратно. На всѣка граница ще ви спиратъ, ще отварятъ куфаритѣ ви, ще ви събличатъ, ще ви прѣтърсватъ, да не би да носите нѣщо скжпоцѣнно въ себе си. Ако при тѣзи условия прѣдприемете едно пѣтешествие прѣзъ Европа, ще се натъкнете на голѣми изпитания. Щомъ човѣкъ се прѣчисти и освободи отъ ограничителнитѣ условия на земята, той може да прѣдприеме едно пѣтешествие изъ Божествения свѣтъ, свободенъ отъ куфари, отъ прѣтърсвания. Обаче, такова пѣтешествие може да направи само свободниятъ човѣкъ, който е завършилъ своето развитие на земята. Всички куфари оставатъ на физическия свѣтъ, а въ Божествения свѣтъ човѣкъ отива съвършено празенъ. Тамъ знаятъ нуждитѣ му, и всичко необходимо за него е прѣдвидено прѣди още той да го е замислилъ. Въ Божествения свѣтъ само душата на човѣка може да пѣтува. Всичко друго той оставя на земята. Това подразбира стиха: „Отдайте кесаревото Кесарю, а Божието — Богу“. Докато сте на земята, ще работите. Тукъ има страдания, неволи, горчивини, про-

тиворѣчия, сиромашия, смъртъ, но трѣбва да минете прѣзъ всичко това, да се калите.

Изпѣйте сега упражненията „Киаметъ и Въ начало бѣ Словото“. Въ пѣнието душата главно трѣбва да взима участие. Човѣкъ може да пѣе по два начина: по обикновенъ начинъ; и второ, съ разположение на духа, т. е. съ вдѣхновение. За да има вдѣхновение, той трѣбва да обича музиката, да слуша добри пѣвци и музиканти. Само при такива условия човѣкъ може да се вдѣхнови и да пѣе хубаво. Щомъ пѣе хубаво, той ще мисли правилно, ще възприема красиви и свѣтли мисли. Като слушате нѣкой голѣмъ талантъ, билъ той пѣвецъ или музикантъ, вие се свързвате съ него, а съ това заедно и съ редъ още същества, свързани съ пѣвеца или съ музиканта. Всѣки талантливъ пѣвецъ или музикантъ е колективенъ изразъ на много души, които се проявяватъ чрѣзъ него, съ цѣлъ да възпитаватъ хората. Вибрациитѣ на тия разумни, възвишени същества се носятъ далечъ въ пространството, чрѣзъ гласа на тия пѣвци, и съ това указватъ благотворно влияние върху човѣшкия характеръ. Човѣкъ може да изпѣе една пѣсень така вдѣхновено, така почувствувано, че тя да създаде прѣвратъ въ всѣки, който я чуе. Вибрациитѣ на тази пѣсень ще се носятъ изъ пространството, ще се прѣповтарятъ отъ хората и ще останатъ за вѣчни врѣмена. Същата пѣсень може да се изпѣе и по такъвъ начинъ, че да не остане поменъ отъ нея — зависи, какъ се пѣе. Малко пѣсни има, които се разнасятъ изъ

пространството. Досега, напимѣръ, рѣдки сж случаитѣ, когато може да се улови въ пространството нѣкоя египетска, или индуска пѣсенъ. Изобщо, музика, която не остава за вѣчни врѣмена въ пространството, не е истинска музика. Ще кажете, че индуситѣ иматъ хубава музика. Нѣкои казватъ, че въ Индия даже и трѣстикитѣ свирили. Това се дължи на обстоятелството, че въ тия трѣстики се образуватъ дупки, прѣзъ които, като минава вѣтрѣтъ, чува се нѣкакво особено свирене. Възможно е трѣстикитѣ въ Индия да свирятъ, но самитѣ индуси не свирятъ. Индуситѣ имали нѣкакви пѣсни, съ които приспивали змиитѣ. И така да е, това още не е музика. Че всѣка майка има пѣсни, съ които приспива дѣцата си, но тѣзи пѣсни не могатъ още да се приематъ за нѣкаква особена музика. Циганитѣ, турцитѣ често си служатъ съ дайре, но и това свирене не е онази музика, която може да се отпечата въ пространството. Когато сте неразположени, вземете едно дайре, или леко, ритмично потропайте съ ржката си върху масата 10—15 м., и ще видите, че неразположението ви ще изчезне. Щомъ видите, че нѣкой вашъ приятелъ е неразположенъ, потропайте малко съ ржката си на масата, докато мине неразположението му. Ако приятельтъ ти те пита, защо тропашъ така, ти нѣма да казвашъ причината. Ще потропашъ, докато състоянието му се смѣни. Слѣдъ това ще му кажешъ: Направихъ едно упражнение, което даде добри резултати.

И тъй, съвременнитѣ хора трѣбва да прилагатъ музиката въ живота си като сръдство за възпитание. Ако продължаватъ да си служатъ съ старитѣ методи за възпитание, тѣ нищо нѣма да постигнатъ. Сегашнитѣ методи на възпитание не сж нищо друго, освѣнъ дресиране. Възпитате по този начинъ единъ човѣкъ и мислите, че той се е измѣнилъ, но щомъ го поставите при условия, вънъ отъ тази дресировка, той се връща въ първото си положение. Много индийци, които живѣятъ въ Америка, свършватъ тамъ университетъ, живѣятъ като американцитѣ, но щомъ отидатъ между своитѣ съплѣмненници, тѣ започватъ да живѣятъ като тѣхъ, връщатъ се въ първото си положение. Обаче, човѣкъ може коренно да се измѣни, само ако приеме християнството въ себе си, ако то стане за него плътъ и кръвъ. Врѣме се изисква, за да се внесе нѣщо ново въ човѣка. Иначе, нѣщата се приематъ само външно.

Казвамъ: като врѣмененъ методъ, съ който можете да си въздѣйствувате, е ритмичното тропане отъ врѣме на врѣме съ ржка на масата. Ще кажете, че това е смѣшна работа, че ще станете за посмѣшище на хората. Питамъ: като удряте съ юмрукъ на масата и се заканвате нѣкому, не е ли смѣшно? Нѣкой се разгнѣви, лицето му се зачерви, и той удря на масата съ юмрукъ и казва: Ти знаешъ ли, кой съмъ азъ? Знаешъ ли, какво мога да направя? — Какво можешъ да направишъ? Като ударишъ съ ржка на масата, едва ли можешъ да повдигнешъ единъ чу-

валъ, тежъкъ нѣколко килограма. Съ това удряне Витоша не можешъ да мръднешъ, а още повече земята да помѣстишъ. Като биешъ тѣпанъ, или дайре по несъстоянието си можешъ да трансформирашъ. Често хората правятъ много смѣшни работи, безъ да съзнаватъ това, а като имъ се даде нѣкакво упражнение, тѣ го считатъ смѣшно.

Съврѣменнитѣ хора трѣбва да работятъ за своето самовъзпитание, както и за възпитанието на младитѣ, но по новъ начинъ. Кармата на съврѣменнитѣ хора е голѣма, тежка, тя е натрупана отъ хиляди години насамъ, и трѣбва да се ликвидира съ нея. При това положение, смѣшно е, когато нѣкой се заканва на хората, иска да имъ покаже, кой е и какво може да направи. Какво можешъ да направишъ? Ти имашъ да плащашъ хиляда полици отъ по хиляди левове. Изплати първо тѣхъ, че послѣ ще показвашъ на хората, какво можешъ да направишъ. Какво можешъ да направишъ безъ пари? Първата задача, която ти прѣдстои, е да изплатишъ полицитѣ си. Днесъ, дѣто мръднешъ, все пари трѣбватъ. Щомъ имашъ пари, пѣтътъ ти е отворенъ, и навсѣкждѣ ти казватъ „добрѣ дошълъ!“ Това можете да провѣрите всѣки моментъ въ живота си. Имате пари, всички ви приематъ; нѣмате пари, никой не ви приема. Имате знания, веднага могатъ да ви назначатъ професоръ; нѣмате знания, и професорска титла не ви даватъ.

Вие трѣбва да имате ясна прѣдстава за онова, което можете да направите. Какъ ще

имате тази ясна прѣдстава? — Като се опитате да направите това, за което казвате, че можете да го направите. Запримѣрь, нѣкой казва: оситѣ мога да събера на едно мѣсто. Това знание ми е прѣдадено още отъ дѣдо ми и отъ прадѣдо ми. Да ора, обаче, не мога; да копая — не мога; да пиша — не мога. Ако срещна мечка въ гората, съ нея не мога да се разговарямъ. Обаче, има хора, които могатъ да се разговарятъ съ мечки, и ако ги срещне мечка въ гората, пжтъ имъ сторва. Това може да ви се струва като приказка отъ „Хиляда и една нощъ.“ Както и да мислите, това сж символистични факти изъ живота. Нека всѣки се запита въ себе си: Азъ мога ли да събера оситѣ на едно мѣсто? Мога ли да се разговарямъ съ мечка?

Като ученици на Школата, даватъ ви се редъ задачи, които трѣбва да рѣшите. Тѣзи задачи ще ви доведатъ до реалното, до истинското знание законитѣ на разумната природа. Щомъ се домогне до основнитѣ закони на природата, човѣкъ ще може да въздѣйствува на материята. Знание, сила се изисква затова. Има хора, на които направо не може да имъ се въздѣйствува. Между такъвъ човѣкъ и васъ трѣбва да има нѣколко души още, 10 или 15 най-малко, като трансформатори, та като мине енергията прѣзъ тѣхъ, да засегне и дадения човѣкъ. Ако говорите на този човѣкъ направо, ще имате точно обратни резултати. Ето защо, който иска да помага, да влияе на хората, той трѣбва да знае законитѣ, по които да имъ въздѣйствува. Хората сж на-

редени въ известни системи, които трѣбва да знае онзи, който помага. Казвате: едикой си човѣкъ е мой приятелъ, азъ го познавамъ добръ. За да познавате нѣкой човѣкъ, за да го наречете вашъ приятелъ, вие трѣбва да сте въ една система съ него. Щомъ сте въ една система съ него, между вашитѣ мисли, чувства и дѣйствия ще има единство; вие ще бждете въ хармония съ него. Само при тѣзи условия между васъ ще сществува истинско приятелство. Възъ основа на този вжтрѣшенъ законъ се образуватъ окултнитѣ школи: сродни души, съ еднакви стремежи и разбирания, се събиратъ на едно мѣсто и образуватъ цѣла система. Това не става на земята, но въ невидимия свѣтъ. Въ сщщностъ, на небето сществува само една Окултна Школа. Тя се субсидира отъ разумни сщщества, които живѣятъ въ невидимия свѣтъ. Тѣ създаватъ закони, правила; оттамъ слѣдятъ за успѣха на всѣки ученикъ. По подобие на тази Небесна Школа се създаватъ такива школи и на земята. Какви сте като ученици, това не се опрѣдѣля отъ школитѣ на земята, но отъ Небесната Школа, която държи смѣтка за всичко. Като отворите главната книга на Небесната Школа, тамъ е писано за всѣки ученикъ, кога за пръвъ пжтъ е постжпилъ въ Школата, кои сж били тогава родителитѣ му, какъ е вървѣлъ въ училището по успѣхъ и поведение и какъ е завършилъ. Ако ученикътъ е прѣживѣлъ нѣщо силно, което не е могълъ да разрѣши, и поради това напусналъ Школата, и то е отбѣлзано. И

ако слѣдъ нѣколко прѣраждания пакъ постъпи въ Школата, и това се отбѣлѣзва.

Казвате: Като сме записани въ Школата, какво ли ще научимъ? — Ако за пръвъ пѣтъ влизате въ Школата, нищо нѣма да научите. Да се задава такъвъ въпросъ, то е все едно студентътъ, който влиза въ университета, да се запитва: Ще науча ли нѣщо въ университета? Той не може и не трѣбва да си задава такъвъ въпросъ. Защо? Защото, прѣди да стане студентъ, той е слѣдвалъ при майка си седемъ години, въ отдѣленията — четири години, въ прогимназията — три години и въ гимназията — петъ години и навсѣкждѣ все е научилъ нѣщо. Най-послѣ той влиза въ университета, дѣто учи още четири години. Значи, той е станалъ момъкъ на 23 години, и едва е свършилъ единъ факултетъ. Ако иска да свърши четири факултета, трѣбватъ му още цѣли 16 години. Тѣй щото, за да се каже, че нѣкой човѣкъ е горѣ-долу образованъ, трѣбва да учи 35—36 години. Слѣдователно, като стане на 40 годишна възраст, едва тогава той може да изучава основния законъ — любовь къмъ Бога. Тогава той влиза въ квадрата. Къмъ 30 годишната си възраст човѣкъ минава една криза, рѣшава се неговото положение, дали ще стане човѣкъ, или нѣма да стане. На 33 годишната си възраст той ще бжде разпнатъ на кръстъ. Ако може да оживѣе, да възкрѣсне слѣдъ разпѣването му на кръстъ, великъ човѣкъ ще стане отъ него. Ако умре, ще го погребатъ,

паметникъ ще му поставятъ и ще пишатъ: Тукъ лежи младъ поетъ, който живѣ, бори се въ живота, но борбата го умори, и той умрѣ. Значи, отъ 40 години нагорѣ, слѣдъ като е миналъ възкресението, човѣкъ може да работи съзнателно, да започне основна работа.

Питамъ: какво правятъ съврѣменнитѣ хора? Като станатъ на 40 години, тѣ казватъ: Ето, 40 лазарника вече лежатъ на гърба ни. Какво можемъ да направимъ отсега нататкъ? Ако разсждавате по този начинъ, това показва, че нито разпятието сте минали, нито възкресението. И наистина, при това положение, вие нищо особено не можете да направите. Голѣмо нещастие ще бжде за васъ, ако на 30 годишната възраст не ви намѣрятъ нѣкъдѣ и не ви разпънатъ. Ако не посипете дрехитѣ си съ нафталинъ, молци ще ги изядатъ. Сжщото може да се каже и за човѣка: ако на 30 години не го посипятъ съ прахъ, молцитѣ ще го изядатъ. Прахътъ подразбира страданията. Страданията пкъ означаватъ кръста. Азъ не говоря за кръста въ букваленъ смисълъ, но въ смисълъ на страдания. Разпъването не е външенъ, но вжтрѣшенъ психологически законъ. Нѣма по-страшно нѣщо отъ вжтрѣшното разпъване. Ако можете да издържите това разпъване, вие сте добрѣ посипани съ нафталинъ, и никакъвъ молецъ въ свѣта не е въ състояние да ви изяде. Не сте ли посипани съ нафталинъ, всѣки молецъ може да ви изяде. Дре-ха, наядена отъ молецъ, нито се продава

ните се употребява. Дрека, която молци не сж яли, е на мѣстото си, и всѣки я желае. Бждещитѣ дрехи, които ще се правятъ отъ стъкло, молци нѣма да ги нападатъ. Докато сж отъ вълна, все ще иматъ дупки отъ молци. Молцитѣ прѣдставятъ лошитѣ мисли и чувства, които хората често хранятъ въ себе си.

Сега, запомнете основната мисълъ отъ тази лекция. Тя е слѣдната: никаква поезия, никаква музика, никаква наука, никакъвъ общественъ животъ, никакво приятелство не могатъ да сжществуватъ, ако човѣкъ не приготви въ своето сърце жертвеникъ, олтаръ, на който ангелитѣ да принасятъ своята жертва на Бога. Дѣто нѣма жертвеникъ, тамъ е мѣсто на страдания, тамъ е адътъ на живота. Дѣто има жертвеникъ, тамъ е мѣсто за правене добро на себе си и на ближнитѣ — мѣсто за служене на Бога.

„Вѣренъ, истиненъ, чистъ и благъ всѣкога бжди!“

*

18. Лекция отъ Учителя, държана на 9 февруари, 1927 г. — София.

ВЕЛИКАТА ЗАДАЧА НА ЧОВЪКА.

Размишление.

За тази година ще ви дамъ слѣдното мото: „Богъ царува на небето, Богъ царува въ живота. Да бжде благословено името Му!“

Хората живѣятъ и се развиватъ споредъ закона на еволюцията, който гласи: човѣкъ трѣбва да започне отъ най-малкитѣ идеи и величини, отъ най-близкитѣ до него прѣдмети и постепенно да отива къмъ по-голѣмитѣ величини, къмъ по-далечнитѣ прѣдмети. Само въ приложението на този законъ могатъ да се очакватъ постижения. Значи, въ еволюционния процесъ имаме отиване отъ малкитѣ къмъ голѣмитѣ нѣща, а въ инволюционния процесъ имаме точно обратното: отиване отъ голѣмото, отъ великото къмъ малкото. Въ еволюционния процесъ Духътъ изучава отношенията на малкото къмъ великото, а въ инволюционния процесъ Той изучава отношенията на великото къмъ малкото. Много хора правятъ погрѣшки въ живота си, понеже започватъ съ закона на еволюцията, а вървятъ по инволюционния пѣтъ, т. е. занимаватъ се съ велики идеи, съ голѣми величини. Тѣ искатъ изведнѣжъ да станатъ съвършени. Ако съвършенството се постига въ единъ день, защо трѣбваше тогава Богъ, Който е съвър-

шенъ, Който включва въ себе си всички блага, да създаде цѣлия козмосъ, да създаде безброй сщщества, които да скърбятъ и страдатъ? Значи, Той е ималъ прѣдъ видъ великата задача на човѣка: да работи, да се учи, като започне отъ малкитѣ величини и върви къмъ голѣмитѣ. Хората не разбиратъ смисъла, който Богъ е вложилъ въ тѣхния животъ, но единъ день, когато съзнанието имъ се разшири, тѣ ще разбератъ този смисълъ, ще разбератъ задачата, която Богъ имъ е опрѣдѣлилъ. Днесъ тѣ сж въ положението на човѣкъ, който влиза въ гората и чува само шума на листата. Обаче, ако музикантъ влѣзе въ гората, той нѣма да чува шумъ, но отъ движението на листата ще създаде цѣла музика. Нѣщата и явленията въ живота иматъ единъ или другъ изгледъ споредъ това, какъ гледа човѣкъ на тѣхъ. Запримѣръ, благообразието за едного е безобразие за друго. Това, което съблазнява едного, окуражава друго. Този законъ сществува навсѣкждѣ въ природата: когато едни се качватъ, други слизатъ. И въ инволюционния процесъ едни се качватъ, други слизатъ. Ако качването се прѣустанови, и слизането ще спре. Въ такъвъ случай и качването, и слизането сж еднакво необходими. Кое е за прѣдпочитане: да се прояви Божията Любовь въ свѣта, или да не се прояви? Ако е по-добрѣ да се прояви Божията Любовь, отколкото да не се прояви, защо хората плачатъ, когато тази Любовь се изявява въ живота? Защо малкитѣ дѣца плачатъ, когато майкитѣ имъ ги оставятъ въ

люлките? Майките оставят дѣцата си въ люлките си отъ любовъ, да се не учатъ все на ржцѣ да ги държатъ.

Подъ думитѣ „малки дѣца“ разбираме хора, на които съзнанието още не е пробудено. Нѣкой влиза въ Божествения пѣтъ, но не е доволенъ. Той е малко дѣте, което вдига шумъ. Този човѣкъ може да е 60 годишенъ, но въ люлката си той вдига шумъ съ своя умъ и съ своето сърце. Физически малкото дѣте лесно се укротява: ще му пѣхнете единъ биберонъ съ млѣко въ устата, и то млѣква. Обаче, когато физически голѣмото дѣте плаче въ люлката, какво ще му дадете, за да се укроти? И слѣдъ всичко това тия физически голѣми дѣца задаватъ въпроса: Защо Господъ създаде свѣта? Казвамъ: Господъ създаде свѣта, за да крѣските въ люлките си. Ако свѣтътъ не сѣществуваше, вие нѣмаше дѣ да викате. Сега, като крѣските въ люлките си, вие изпитвате удоволствие, че можете да пѣте. Да, пѣвци сте, но въ люлката. Питамъ ви: харесвате ли своя плачъ? Често малките дѣца плачатъ, вслѣдствие на това, че не сѣ ги задоволили въ нѣщо. Въ тѣхъ има скрита, потаена гордостъ. Нѣкой се моли на Бога, иска нѣщо, но като не го задоволятъ, той плаче. Казвамъ: прѣди всичко, този човѣкъ не се моли, както трѣбва. Той се моли за прѣдъ хората, а не за себе си. Щомъ всички го виждатъ, че се моли, това вече не е молитва, това е щестлавие. — Ама азъ така усърдно се молихъ, цѣлъ бѣхъ унесенъ въ молитвата си. — Кой не се унася? Азъ срѣщамъ по улицитѣ все унесени хора.

Гледамъ нѣкой върви, спира се, пакъ трѣгне, пакъ спре ту прѣдъ една, ту прѣдъ друга витрина — цѣлъ унесенъ въ изложенитѣ дрехи, обуца, шапки. Тѣй унесенъ, върви, но минава покрай него автомобилъ, той не го забѣлѣзва и става жертва на автомобила. Щомъ пострада нѣкой отъ автомобилъ, това не говори въ негова полза. Когато човѣкъ се моли, никакъвъ автомобилъ не трѣбва да го застъга. Когато се молите, никой не трѣбва да подозира това. Никой не трѣбва да знае, какъ и кога се молите. Човѣкъ може да бжде замисленъ, но не унесенъ. Когато е скърбенъ, той може да мисли, да се съсредоточава, но съзнанието му всѣкога трѣбва да е будно. Въ скръбта, въ страданието човѣкъ трѣбва да учи.

Слѣдователно, веднѣжъ дошли на земята, вие сте ученици. Всички живи същества, колкото малки да сж, учатъ. Въ този смисълъ, всѣка наука е на мѣстото си. Когато ученикътъ отива на училище, пита ли учителя си, защо му прѣподава извѣстенъ урокъ? Не, ученикътъ слуша учителя си, и послѣ учи зададения урокъ. Защо учителятъ му е прѣподалъ този урокъ, той нищо не пита. Казано е въ единъ стихъ отъ Писанието: „Всички пжтища, които водятъ къмъ Бога, сж добри.“ Че нѣкой ималъ едно вѣрую, втори — друго вѣрую, това не е важно. Важно е вашето вѣрую да води къмъ Бога. Щомъ води къмъ Бога, то е добро. Хората могатъ да иматъ хиляди стремежи; тѣ могатъ да мислятъ по различни начини, но едно е важно — стре-

межитѣ и мислитѣ имѣ да водятѣ къмѣ Бога. Когато употребявамѣ думитѣ „къмѣ Бога,“ азѣ нѣмамѣ прѣдѣ видѣ нѣкакъвѣ външенѣ, физически стремежѣ, но разбирамѣ най-възвишения стремежѣ на човѣка. Който има този стремежѣ въ себе си, той може да се нарече човѣкъ, въ пълния смисълѣ на думата. Докато този стремежѣ съществува въ човѣка, дотогава той може да носи името човѣкъ. Загледѣ ли този стремежѣ въ него, едновременно съ това той се обезличава като човѣкъ. Щомѣ човѣкъ има стремежѣ къмѣ Бога, Духътѣ пъкъ има стремежѣ къмѣ човѣка. Това сѣ двѣ течения въ живота природа. Дойде ли човѣкъ до това дълбоко разбиране на нѣщата, вълнитѣ на неговото морѣ трѣбва да утихнатѣ и да се възстанови първоначалната хармония въ живота. Тази е задачата на всѣки човѣкъ.

Нѣкой се моли на Бога и казва: Господи, внеси мирѣ въ душата ми! Този човѣкъ се обръща къмѣ Бога като къмѣ същество извънѣ него. Прѣди всичко, той трѣбва да знае, че Богѣ е въ него, Той живѣе въ душата му, дълбоко нѣкъдѣ скритѣ, и оттамѣ се проявява, оттамѣ дава импулсѣ, потикѣ за работа, за учене. Щомѣ Богѣ е въ човѣка вътрѣ, самѣ по себе си той има мирѣ, нѣма защо отвнѣ да търси мирѣ. Мирътѣ е качество на Бога, но не и на хората. Следователно, колкото повече даваме пжтѣ на Бога да се прояви въ насѣ, толкова по-голъми сѣ възможноститѣ за придобиване мирѣ. Прѣдставете си, че въ даденѣ моментѣ вие сте

тихъ и спокоенъ въ себе си, но искате да знаете, дѣ е човѣкътъ въ васъ. Човѣшкото може да се изпита при разни случаи въ живота. Отивате въ гората, срещне ви мечка, и вие се уплашите. Останете безъ петъ пари въ джоба си — вие се уплашите. Даватъ ви една трудна задача за разрѣшаване — вие пакъ се уплашите. Това, което прѣдизвиква страхъ, уплаха, е човѣшкото; това сж прояви на обикновения човѣкъ. Който иска да прѣодолѣе страха въ себе си, да надрасне своитѣ слабости и да даде прѣдимство на Божественото, той трѣбва да се ржко води по вжтрѣшния си гласъ, по вжтрѣшнитѣ закони, които прѣдставятъ истински образецъ. Докато човѣкъ не се добере до законитѣ, написани въ неговата душа, той ще виси въ въздуха, нито на земята ще живѣе, нито на небето, между свѣтли и възвишени същества. Тази е една отъ задачитѣ на човѣшкия животъ.

Много задачи сж дадени на човѣка, които той постепенно трѣбва да разрѣшава. За да ги рѣши правилно, той трѣбва да учи. И наистина, ние виждаме съврѣмения човѣкъ да изучава всички отрасли на науката: математика, естествени науки, медицина, социални науки, богословие и редъ практически прѣдмети — изкуства, музика, художество и т. н. Казвате: Какво отношение иматъ тия науки и изкуства къмъ цѣлокупния животъ? Тѣ иматъ отношение къмъ частния животъ на човѣка, но понеже той съставя частица отъ цѣлокупния животъ, слѣдовател-

но, и човѣшкиятъ животъ има отношение къмъ общия. Запримѣрь, човѣкъ трѣбва да изучава медицината не само за другитѣ хора, но и за себе си. Всѣки трѣбва да бжде лѣкарь на себе си! За тази цѣль окултниятъ ученикъ трѣбва да има на разположение малка аптека, съ най-необходими медикаменти. Той трѣбва да бжде и художникъ, да има на разположение четка, бои, моливи, та като минава прѣзъ различни мѣстности, да прави скици на тия мѣста, да знае, отдѣ е миналъ и съ какви забѣлжителности се отличаватъ. Запримѣрь, кой отъ васъ, като е наблюдавалъ небето вечеръ, е направилъ поне една скица? Ще кажете, че това е работа на астрономитѣ. Не, окултниятъ ученикъ трѣбва да има нѣкакви познания за небето, за звѣздитѣ, да може по тѣхъ да се ориентира, да чете. Нѣкой ще възрази, че той не се нуждае отъ познания за звѣздитѣ, но търси само спасението, т. е. пътя къмъ Бога. — Богъ не е вънъ отъ човѣка. Ако Той е вънъ отъ човѣка, какъ ще си обясните стиха, въ който се казва, че ние живѣемъ и се движимъ въ Бога? Щомъ този стихъ е вѣренъ, тогава дѣ ще търсите Бога?

Сегашнитѣ религиозни и духовни хора, при голѣмото знание, съ което разполагатъ, често изпадатъ въ положение, свѣтътъ да имъ влияе, вмѣсто тѣ да влияятъ на него. Защо? Тѣ не сж калени; тѣ се влияятъ отъ врѣмето, отъ климатическитѣ условия. Щомъ барометърътъ спада, и тѣхното разположение се понижава; барометърътъ се повдига, и тѣх-

ното разположение се повдига. Духовнитѣ хора иматъ мощни сили въ себе си, които трѣбва да приложатъ, за да изпитатъ своята сила. Ама въздухътъ билъ много влаженъ — това нищо не значи. Тази влага съдържа въ себе си много енергия, съ която вие трѣбва да се справите. Щомъ не можете да се справите съ тази влага, у васъ става известно подпушване, което причинява тежестъ въ организъма. Значи, частъ отъ тази влага трѣбва да се отнеме. Какъ ще постигнете това? Ще пробиеите каналитѣ, които сж запушени, и водата въ тѣхъ ще потече. Когато казвате, че искате да имате за приятель нѣкой духовенъ човѣкъ, това подразбира, че вие искате да влѣте частъ отъ вашата излишна вода въ морето на своя приятель, и по този начинъ да постигнете уравнилсьяване на силитѣ въ своя организъмъ. Така, именно, става обмѣна между силитѣ на двамата приятели. Обмѣна на енергиитѣ става не само между двама души, но между всички хора. Ако разбирате живота по този начинъ, вие лесно ще разрешавате малкитѣ задачи, лесно ще се справяте съ малкитѣ мжнотии, на които се натъквате.

Мнозина мислятъ, че като влѣзатъ въ Божествения свѣтъ, нѣма да иматъ никакви мжнотии, никакви страдания. Напротивъ, който влѣзе въ Божествения свѣтъ, той ще има по-голъми мжнотии и страдания, отколкото е ималъ по рано. Какви мжнотии може да има мъртвиятъ? За какво мисли той? За хлѣбъ не мисли; за пари не мисли; за нация

не мисли; за женитба, за дѣца не мисли. Тогава, отъ какво се интересува мъртвиятъ? Той се интересува само отъ едно положение, че е умрѣлъ и не знае, какво да прави. Живиятъ, обаче, се интересува отъ много нѣща. Кое е за прѣдпочитане отъ двѣтъ положения: да бждешъ живъ, или — умрѣлъ? — Да бждешъ живъ е за прѣдпочитане. Хиляди страдания да прѣживѣе човѣкъ, но живъ да бжде — това е важно за него. Противорѣчията неизбежно ще дойдатъ. Вие не можете да измѣните този законъ, нито можете да го избегнете. Каквото и да правите, неизбежно ще минете прѣзъ страданията на Иова. Много религиозни хора въ врѣме на страдания сж се отчайвали, разочаровали, какво ли не сж прѣживѣли, но страданията не сж избегнали: много отъ тѣхъ сж горили, кжсали Библията си, отказвали сж да се молятъ на Бога, но и това нищо не имъ помогнало. Въ врѣме на страдания много хора казватъ: Нѣма вече да се молимъ на Бога! И молитвитѣ не помагатъ. Ако врѣмето, което употрѣбихме за молитви, бѣхме употрѣбили за наука, поне учени хора щѣхме да станемъ. — Това е крива философия, кривъ начинъ на мислене. Човѣкъ може да се моли на Бога, и пакъ да учи. Истински духовниятъ човѣкъ трѣбва да бжде високо културенъ, високо ученъ и образованъ човѣкъ. Единъ евангелски проповѣдникъ казваше: Когато трѣбваше да стана човѣкъ, азъ пасѣхъ магарето на патриката. Като изгубихъ всичко, тогава се заехъ човѣкъ да ставамъ, но късно бѣше ве-

че. И слѣдъ това този проповѣдникъ се самоуби. Значи, когато имаше вече възможность човѣкъ да стане, той се самоуби. Въ такъвъ случай, ако е въпросъ живота си да изгубишъ, по-добрѣ е да пасешъ магарето на патриката — все ще научишъ нѣщо. Чудна работа! Не могълъ човѣкъ да стане, защото пасълъ магарето на патриката. Магарето имали нужда да се пасе? Магарето не се нуждае отъ човѣкъ, който да го пасе. Магарето се нуждае отъ пастиръ дотолкова, доколкото хората се нуждаятъ отъ проповѣдници, които да ги учатъ да вѣрватъ въ Бога. Хората, сами по себе си, или вѣрватъ, или не вѣрватъ, нѣма защо отива да ги учатъ да вѣрватъ. Нѣкой казва: Трѣбва да се проповѣдва на хората да вѣрватъ въ Бога! Не, това е крива философия. Нѣма защо да учите хората на това, което тѣ сами могатъ да научатъ. Какво ще обръщате хората къмъ Бога? Да обърнешъ човѣка къмъ Неговия създател, това подразбира желание да го заставишъ да прилича на тебе. Има кой да обръща хората. Който е създалъ човѣка, Той е въ сила да го обърне къмъ себе си. Прѣди всичко, задачата на човѣка не седи въ обръщането на хората къмъ Бога, но въ работене върху себе си.

За слѣдния пътъ пишете върху темата: „Великата задача на човѣшкия животъ.“

Казвате: Какво да правимъ съ противорѣчията въ живота? Противорѣчията сж вѣрменни положения въ живота на човѣка. Тѣ съществуватъ поради неправилнитѣ възгледи върху важни въпроси въ живота. Щомъ

тия въпроси се разрѣшатъ правилно, и противорѣчията ще изчезнатъ. Въ Божествения, въ великия свѣтъ нѣма противорѣчия. Всички пжтища, които водятъ къмъ Бога, сж добри. При сегашнитѣ условия на живота и при разбиранията на съврѣменнитѣ хора, за да се излѣзе отъ противорѣчията, човѣкъ трѣбва да има широта на душата и просторъ, свобода на духа. Иначе, съ тѣсни, съ ограничени възгледи, той всѣки часъ ще се натѣква отъ едно противорѣчие на друго. Мнозина мислятъ, че като влѣзатъ въ духовния свѣтъ, ще бждатъ посрещнати съ музика и пѣсни. Влѣзете ли въ духовния свѣтъ, вие ще се намѣрите прѣдъ сериозни задачи. Тамъ ще снематъ булото ви, ще ви покажатъ, доколко сте били несамостоятелни, доколко нѣщата сж били криво поставени въ васъ. Запримѣръ, вие ще се очудите, когато видите, че само отгорѣ сте били калаисани, а отвжтрѣ сте направени отъ бакъръ, отъ мѣдъ, която лесно се окислява и се прѣвръща въ отрова. Истинскиятъ човѣкъ трѣбва да бжде чисто злато и отвънъ, и отвжтрѣ, а не само позлатенъ отвънъ. Да прѣвърне неблагоприятното въ себе си въ благоприятно, въ чисто злато, това е задачата на човѣка. Докато не стане това, докато не разрѣши тази задача, той винаги ще се натѣква на противорѣчия, а съ противорѣчия животътъ не може да се уреди.

Казвамъ: много проповѣдници ще срещнете въ свѣта, които прѣпорѣчватъ на хората да се отрекатъ отъ себе си, да раздадатъ имането си на бѣднитѣ и да служатъ на Бо-

га. Отлична е тази идея, но какъ трѣбва да се приложи? Ако единъ милионеръ рече да изпълни този съвѣтъ и раздаде богатството си на бѣднитѣ, какво ще спечели? Слѣдъ това ще му кажатъ, че трѣбва да отиде въ нѣкоя гора, да се посвети на Бога и да прѣкара тамъ 10—20 години въ постъ и молитва, далечъ отъ съблазнитѣ и суетата на свѣта. Ако и това направи, какво ще спечели? Ще се върне най-послѣ въ свѣта да проповѣдва на хората, но вече остарѣлъ, окжсанъ, безъ петь пари въ джоба си. Ще отиде тукъ-тамъ да проповѣдва, но като го видятъ така остарѣлъ, окжсанъ, всички ще му кажатъ: Нѣма какво да проповѣдвашъ; тѣзи идеи сж за стари хора, като тебе, тѣ не сж за младитѣ. Младитѣ трѣбва да си поживѣятъ, докато имъ е врѣмето, та единъ день, като дойдатъ на твоего положение, останатъ сами, боси и окжсани, тогава ще потърсятъ Бога. Този светия ще се полута година-двѣ срѣдъ тѣзи материалисти хора, докато единъ день каже: Напразно изгубихъ врѣмето си!

И тъй, по този начинъ човѣкъ нищо не може да направи. Чрѣзъ раздаване паритѣ си на бѣднитѣ, и чрѣзъ отдѣляне отъ свѣта, той не може да научи закона на себеотричането, нито може да служи на Бога. Ако човѣкъ външно изпълни тия нѣща, слѣдъ това той ще очаква отвънъ да получи нѣщо, и ако не получи, ще се разочарова отъ живота. Другъ е законътъ, който хората трѣбва да иматъ прѣдъ видъ, когато се стремятъ къмъ Божествения свѣтъ. Щомъ влѣзе

въ Божествения свѣтъ, човѣкъ първо придобива, а послѣ дава. Запримѣрь, когато здравето дойде въ човѣка, той дава отъ себе си, отъ своя организъмъ всичко излишно, всичко непотрѣбно. Слѣдователно, щомъ дойде хубавото, красивото въ човѣка, той е готовъ да даде отъ себе си всичко онова, което до този моментъ не е билъ готовъ да даде. Това нѣщо, въ сравнение съ великото, съ красивото, което е придобилъ, нищо не струва. Когато Богъ проговори на човѣка, когато му каже една дума само, тя струва повече отъ всичко, което е ималъ до този моментъ. Ако Богъ каже на човѣка да раздаде имането си, всичко е свършено. Този човѣкъ не очаква вече отъ никого нищо. Ако слѣдъ тѣзи Божии думи той очаква отъ Бога още нѣщо да му каже, това показва, че не е разбралъ първитѣ Му думи.

Значи, докато човѣкъ живѣе на земята, той трѣбва да различава нѣщата, да знае, кой, какво му говори и да прави вѣрни прѣводи. Ученикътъ трѣбва да бжде искренъ, добъръ, смѣлъ въ себе си, да е готовъ на всички жертви, на всички отстъпки. Той трѣбва отъ една страна да бжде мекъ, отстъпчивъ, а отъ друга — твърдъ като камѣкъ. И като давате, пакъ трѣбва да знаете, какъ да давате: нѣкъждѣ ще давате всичко, нѣкъждѣ нѣма да давате нищо. Опасни сж добритѣ хора! По-опасни отъ тѣхъ нѣма. Казвате: Какъ е възможно добритѣ хора да сж опасни? Запримѣрь, водата, която е благословение за хората, въ даденъ случай, тя може да имъ причи-

ни редъ нещастия. Ако тази вода е дълбока единъ метъръ, въ нея може да се удави вашето любимо дѣте. Ако тя е дълбока четирипетъ метра, и вие можете да се удавите въ нея. Слѣдователно, докато не знаете, какъ да употребявате нѣщата, и най-хубавитѣ отъ тѣхъ, могатъ да бждатъ опасни. Въ този смисълъ, по-безопасни хора отъ добритѣ нѣма, но и по-опасни отъ тѣхъ пакъ нѣма. Лошиятъ човѣкъ е плитка вода, добриятъ — дълбока вода. Когато отивате при добрия човѣкъ, трѣбва да имате на разположение лодка, която да бжде съвършено здрава. Понѣкога, въ дълбокитѣ води на добрия човѣкъ ставатъ такива бури, и ако той не е внимателенъ, ако лодката му не е здрава, нито отъ лодката, нито отъ него ще остане нѣщо. Вземете примѣра съ Христа и Неговитѣ ученици, когато бѣха съ лодка въ морето. Докато Христосъ бѣше между тѣхъ, на земята, морето бѣше тихо. Щомъ заспа, т. е. щомъ се качи горѣ, веднага се яви буря въ морето, и вълнитѣ заливаха лодката. Ученицитѣ Христови се уплашиха да не потънатъ. Като се събуди Христосъ, т. е. слѣзе отгорѣ, морето отново се укроти.

Не мислете, че добриятъ, светиятъ човѣкъ трѣбва да бжде „Божа кравица“, да не смѣе да каже дума на човѣка. Не е така. Запримѣръ, казано е, че Богъ е Любовь. Да, но когато Богъ говори на хората, земята започва да се тресе, вулкани да изригватъ, морета да се вълнуватъ, кжщи да се събарятъ и т. н. Казвате : Дано Богъ ни проговори ! — Богъ мо-

же да ви проговори, но ще знаете, че отъ вашата земя, отъ вашитѣ морета, отъ вашитѣ кжщи поменѣ нѣма да остане. — Тогава по-добрѣ да не ни проговаря. — Не, Богъ ще проговори на хората, и тѣ трѣбва да желаятъ това, но зависи, по какъвъ начинъ ще имъ проговори. Три начина има, по които Великиятъ може да проговори на хората: чрѣзъ природата, чрѣзъ добритѣ хора и най-послѣ чрѣзъ лошитѣ хора. Чрѣзъ природата Богъ говори съ землетресения, съ наводнения, съ бури, урагани, циклони и т. н. Отъ друга страна, Той говори и чрѣзъ мекитѣ сили въ природата. Чрѣзъ добритѣ хора Богъ се изявява въ видъ на водопади. Добритѣ хора дигатъ шумъ наоколо си. Тѣ иматъ голѣма сила въ себе си. Тѣ сж като буйна, силна вода, която и воденици кара, и мотори кара, и градини полива. Чрѣзъ лошитѣ хора Богъ се проявява въ видъ на тиха, плитка вода, която много работа не върши: голѣми градини не може да полива, жаждата на много хора не задоволява. Често тя минава тихо, отъ никого незабѣлѣзано, но виждашъ, че слѣдъ врѣме тукъ прокопала, тамъ прокопала, редъ пакости извършила.

Та отъ всинца ви се изисква да си създадете нова философия за живота, но естествено обоснована. Въ това отношение, вие можете да тълкувате науката, изкуствата, за всичко да имате свой мащабъ, своя мѣрка на дѣйствие но, въ края на краищата, не трѣбва да забравяте, че и природата има своя мѣрка за нѣщата. Природата, която е изразителка на

Великото, на Божественото, има своя абсолютна мърка за нѣщата. Който влѣзе въ нейното училище, само той има право да се ползува отъ тия абсолютни мѣрки. Ако нѣкой се опита да злоупотреби съ тия мѣрки, тя безпощадно се нахвърля върху него. Всѣки ударъ, който природата слага върху човѣка, показва, че той все е нарушилъ нѣщо. Щомъ е така, той не трѣбва да се сърди, но да се запита: Дѣ съмъ сгрѣшилъ азъ? Какво да направя, за да корегирамъ погрѣшката си? Всѣки неправиленъ замахъ съ ржката на невѣжия човѣкъ е въ сила да наруши нѣщо отъ хармонията на великата природа. Единъ день, когато очитѣ на човѣка се отворятъ, той ще види, какви пакости е извършилъ. Съ единъ свой неправиленъ замахъ, човѣкъ понѣкога става причина да изчезне единъ островъ отъ Великия океанъ, а понѣкога — да се яви единъ островъ. Всѣко движение, правилно или неправилно, има свои резултати, добри или лоши. Обаче, човѣкъ и тукъ може да изпадне въ крайностъ.

Вие искате да бъдете идеални хора, но въпрѣки това имате своеобразни разбирания, които често прѣчатъ на вашитѣ стремежи. Запримѣръ, българинътъ има свои разбирания за небето, за великитѣ и свети хора. Той си прѣдставя, че пророцитѣ на небето прѣкарватъ въ пълно мълчание. Прѣдъ тѣхъ се поставятъ всичкитѣ имъ добри дѣла, които вършили на земята, и тѣ сега само гледатъ, мълчатъ и нищо не правятъ. Горѣ-долу такава е прѣдставата на българина за рая — мѣсто

за възмездие за добритъ дѣла на хората, които сж живѣли на земята. Ако нѣкой пророкъ се осмѣли да проговори, ще го изпждятъ отъ рая. Защо мисли българинътъ така? Защото той счита, че който говори много, той не говори истината. Българинътъ не обича хора, които много говорятъ. Ако нѣкой човѣкъ отиде въ село и поговори повече, веднага казватъ за него: Какво се разкрѣкалъ този толкова много? Или, ще кажатъ: Брей, че обича да лъже този човѣкъ! Такова е разбирането на българитъ за всѣки, който обича много да говори. Ако отидете между англичанитъ, французитъ, германцитъ, китайцитъ, или другитъ народи, ще видите, че всѣки народъ има свои особенни, психологически схващания за живота. Запримѣрь, китаецъ християнинъ и индусъ християнинъ не разбиратъ еднакво християнството, нито както европеецътъ го разбира. Даже и българинъ християнинъ, както и французинъ християнинъ напълно се различаватъ въ своитъ възгледи по отношение принципитъ на християнството. Защо? Редъ причини има за това.

Като наблюдаваме живота на съврѣменитъ хора, виждаме, че никакво християнство не е останало въ тѣхъ. Чудно е, когато тѣ говорятъ за християнство. Съврѣменното християнство е примѣсено съ езичество. То още не се е проявило въ своята пълнота. Съврѣменнитъ християни носятъ своитъ идеи отвънъ, а отвѣтрѣ оставатъ съ старитъ си вѣрвания и идеи, каквито сж имали прѣди християнството. Запримѣрь, българитъ не казватъ „Ро-

ждество Христово,“ но „Коледа.“ Значи, тѣ чувствуватъ своитѣ стари богове. Тѣ казватъ още: „Замжчи се Божа мѣйка отъ Игнаждень до Коледа.“ Това подразбира, че се е замжчила майката на тѣхнитѣ стари богове. Когато празнуватъ Великъ-день, това подразбира възкресението на нѣкой тѣхенъ богъ, който отговаря на Христа. По сжщия начинъ и у васъ възкрѣсватъ нѣкои ваши стари вѣрвания. Като знаете това, вие трѣбва да прѣсѣвате вашитѣ стари вѣрвания, събрани отъ вѣковетѣ, и да останете само съ ония положителни възгледи и знания, които носите въ себе си, отъ създаването ви още. Това значи ликвидиране съ кармата.

Сега настава епоха на ликвидация. Прѣзъ това врѣме всѣки трѣбва да прѣобрази себе си, като извади настрана старото, негодното за работа, а задържи само здравото, полезното за живота. Старото ще остане за торъ, а новото — за основа на бждещата култура. Всичко старо трѣбва да се прѣчисти, прѣработи, и да остане само новото.

Казвамъ: докато не стане прѣсѣване на чистото отъ нечистото, на здравото отъ болното, животътъ на хората всѣкога ще бжде безсмисленъ. Като не разбиратъ закона на прѣсѣването, хората се обезсърдчаватъ и казватъ, че животътъ нѣма смисълъ. Чудно нѣщо! Богъ намира, че животътъ има смисълъ, а човѣкъ казва, че животътъ нѣма смисълъ! Кой има право: Богъ, или човѣкъ? Когато нѣкой казва, че животътъ нѣма смисълъ, това говори за неговитѣ възгледи и за положението,

въ което той се намира. Този човѣкъ е дошълъ въ съприкосновение съ сѣщества, които, въ културно отношение, седатъ по-низко отъ него. Вслѣдствие на това, той има възгледитѣ на тия сѣщества. Психологически този законъ е вѣренъ. Когато нѣкой казва, че животътъ има смисълъ, това показва, че този човѣкъ е влѣзълъ въ съприкосновение съ сѣщества, които седатъ по-високо отъ него, и той се влияе отъ тѣхнитѣ възгледи. Докато човѣкъ е въ съприкосновение съ старитѣ богове, животътъ нѣма смисълъ за него. Докато е въ съприкосновение съ паритѣ, човѣкъ се намира подъ тѣхното магическо влияние. Щомъ изгуби паритѣ, едновременно съ тѣхъ той губи и силата си. Докато държи ножа въ ржката си, човѣкъ е силенъ; щомъ другъ вземе ножа му, той става слабъ. Питамъ: защо това, което ти държишъ, и това, което другитѣ държатъ, иматъ два различни резултата? Докато ти държишъ ножа въ ржката си, чувствуващъ се силенъ; щомъ другъ вземе ножа ти въ своята ржка, ти губишъ вече силата си. Значи, когато нѣкой вземе твоя ножъ въ ржката си, и ти ставашъ слабъ, падашъ духомъ, това показва, че този човѣкъ има по-низка култура отъ своята. Какво прѣдставя ножа? — Словото. Словото пѣкъ е разумниятъ животъ въ човѣка, който му дава сила, мощъ да се развива.

Вие трѣбва да разсжждавате върху тия нѣща, да се освободите отъ заблужденията. Докато имате заблуждения, каквото и да ви се говори, вие ще разбирате по своему. За-

примѣръ, азъ говоря за принципитѣ, които сѣществуватъ въ природата, които нѣматъ отношение къмъ вашия личенъ животъ, но вие разбирате съвсѣмъ други нѣща. Водата не е създадена само за една риба; въздухътъ не е създаденъ само за една птица; слънцето не е създадено само за едно сѣщество; животътъ не е създаденъ само за единъ човѣкъ. Ако азъ съмъ първиятъ, който посрѣщамъ изгрѣва на слънцето, мога да мисля, че то изгрѣва за мене, или че Богъ ме много обича и т. н. Другъ пъкъ може да мисли, че Богъ не го обича. Това сж човѣшки разбирания. Въ сѣщностъ, кое е правото? Обстоятелството, че съмъ дошълъ на земята, че имамъ животъ, това показва, че Богъ ме обича. Обаче, ако не съмъ доволенъ отъ живота, ако не искамъ да живѣя, при това положение мога да мисля, че Богъ не ме обича. По-вѣрно е, че който не обича живота, той не обича Бога, а не обратното. Защо? Защото казано е, че Богъ е животъ. Докато човѣкъ има цѣль въ живота си и върши всичко съ разположение, той е обичанъ отъ Бога. Щомъ е недоволенъ отъ живота и не намира цѣль въ него, Богъ казва: „Изпждете това дѣте отъ училището! Върнете го въ дома му, азъ ще му дамъ друга работа“.

Когато Богъ изпраща човѣка на земята, Той му дава всички възможности и условия да слѣдва училище, да свърши университетъ. Ако той не остане доволенъ отъ тази задача, вториятъ пътъ Богъ ще го изпрати на земята да оре нивата. Ако и отъ

това не е доволенъ, Той ще го изпрати на земята да пасе говедата. Ако и това не иска да прави, най-послѣ Богъ ще го остави да върви по закона на инволюцията, да мине прѣзъ всички форми, прѣзъ които нѣкога е минавалъ. И слѣдъ като странствува милиарди години изъ пространството, най-послѣ тази човѣшка глава ще вземе опитностъ отъ всички тия нѣща, ще узрѣе и ще каже: Искамъ вече да уча, да свърша университетъ. Прѣдъ програмата, която Богъ опрѣдѣля на човѣка, нѣма какво да се философствува. Той разбира душитѣ добрѣ, и на всѣка душа дава съответна работа. Обаче, като не познаватъ себе си, хората искатъ нѣща, които не сж за тѣхъ. Запримѣрь, нѣкой обича да философствува, да говори на хората, да ги поучава, а тѣ да го слушатъ. Другъ обича да морализира хората, да ги корегира, да имъ казва, какъ трѣбва да постѣпватъ. — Добрѣ е човѣкъ да философствува, добрѣ е да учи другитѣ, но прѣди всичко той самъ трѣбва да е приложилъ своята философия, самъ трѣбва да е живѣлъ и постѣпвалъ добрѣ. Нѣкой отъ васъ е професоръ по химия и казва на студентитѣ си: Вземете тѣзи химически съединения, направете опитъ съ тѣхъ, а слѣдъ това азъ ще ви покажа, какъ трѣбва да се направи този опитъ. Не, професорътъ първо трѣбва да направи опита, да видятъ студентитѣ, какъ се прави, а слѣдъ него и тѣ ще го повторятъ. Казвате: Тогава, ние не трѣбва да говоримъ нищо. — Всичко можете да говорите, но трѣбва да спазвате

законитѣ на говоренето. Можете много да говорите, можете много да се молите, но трѣбва да знаете, какъ да правите това. Има хора, които много се молятъ, много говорятъ, но не е въ многото говорене и молене.

Единъ евангелски проповѣдникъ обичалъ много да се моли, да чете молитви, цѣли глави отъ Библията, отъ Евангелието, и съ това заставлялъ слушателитѣ си дълго време да седатъ на колѣнѣ. Единъ баща завелъ своето десетгодишно дѣте въ неговата църква на служба. Проповѣдникътъ започналъ да чете отъ Библията, а слушателитѣ му колѣничили. Колѣничило и дѣтето, и така прѣкарало цѣлъ часъ. Като се уморило, запитало баща си: Татко, много ли още ще седимъ на колѣнѣ? — Още, синко, ще седимъ. Проповѣдникътъ едва е въ пустинята. Тамъ ще прѣкара цѣли 40 години. Много време има, докато дойде до Новия Завѣтъ. — Втори пжтъ ще си помисля, дали ще дойда въ тази църква — отговорило дѣтето.

Казвате: философията на живота не седи въ многото. — Не е въ многото, но не е и въ малкото. Не е въ умразата, но не е и въ любовта. Не е въ злото, но не е и въ доброто. Тогава, дѣ е философията на живота? За да се прояви любовта въ ученика, той трѣбва да има послушание. Ще кажете, че любовта се проявява чрѣзъ нѣкакъвъ актъ. — Все трѣбва нѣкой да направи нѣщо, или да каже нѣщо, което да събуди любовта въ човѣка. Да любишъ, значи да слушашъ. Ти не можешъ да любишъ, докато не си чулъ нѣщо.

Нѣкой ще възрази, че той е залюбилъ нѣкого, само като е видѣлъ лицето му, безъ да чуе дума отъ него. Да видишъ лицето на човѣка, да те погледне той, и ти да го погледнешъ, това е първата размѣнена дума между васъ. Очитѣ на човѣка говорятъ, както и устата му. Вие още не сте изучавали това изкуство, да разбирате човѣка и да се разговаряте съ него по очитѣ. Чрѣзъ очитѣ хората могатъ да се разговарятъ и да слушатъ. Това се отнася до проявитѣ на любовта. Очитѣ сж езикъ на любовта. Това не е индизказателно, но дѣйствителностъ.

Слѣдователно, човѣкъ не може да люби, докато не се е научилъ да слуша. За да слуша, той трѣбва да е научилъ основния законъ на слушането. По този начинъ само човѣкъ ще дойде до идейната любовъ, въ която нѣма абсолютно никакво прѣкъсване, никакви противорѣчия. Тогава единъ живѣе въ всички, и всички — въ единъ. Докато не влѣзе въ любовта и не живѣе въ нея, човѣкъ не може да разбере тази идея. Тя е нѣщо като математиката; каквато областъ прѣдставятъ безконечнитѣ числа въ математиката, такова нѣщо прѣдставя и любовта въ живота. Какво ще разберете, запримѣрь, ако ви напиша едно число съ 90 нули? Може ли вашиятъ умъ да обхване това число? Никой философъ въ свѣта не може да го обхване. То седи извънъ границитѣ и възможноститѣ на човѣшкия умъ. Ето защо, човѣкъ трѣбва да дойде до малкитѣ, до основнитѣ величини на слушането. Ако си срѣдъ природата,

ще слушашъ пѣнието на птичкитѣ, брѣмченето на брѣмбаритѣ, хвѣрченето на пеперудкитѣ и ще се радвашъ; послѣ ще гледашъ къмъ цвѣтята, които цвѣтятъ, къмъ дърветата, които вързватъ плодъ и къмъ слънцето, което грѣе и ще се радвашъ. И най-послѣ, като влѣзешъ между хората и слушашъ, какъ говорятъ, пакъ ще се радвашъ. На всичко ще се радвашъ!

Свърѣмнената наука върви по свой опрѣдѣленъ пѣтъ, различенъ отъ този, по който сж поставени наукитѣ въ природата. Послѣднитѣ вървятъ по спиралообразенъ пѣтъ. Ако свърѣмненитѣ учители нѣматъ успѣхъ въ работата си, това се дължи на обстоятелството, че тѣ не прѣподаватъ на ученицитѣ си по ония естествени пѣтища, по които върви човѣшкото развитие. Животътъ не започва съ музика. Когато дѣтето стане на седемъ години, тогава иде музиката. Тя се явява въ втората фаза на човѣшкия животъ, отъ седмата годишна възраст нагорѣ, когато започва развитието на чувствата. До седмата годишна възраст дѣтето се занимава съ обективнитѣ, съ прѣдметнитѣ науки. Какъвто прѣдметъ попадне въ рѣцѣтъ му прѣзъ това врѣме, то ще го отваря и затваря, ще го го вдига и слага, ще го развива и завива, ще го кжса, ще го чупи — съ една дума, ще го изучава като естественикъ. Нѣкой казва: Трѣбва да се говори на дѣтето за Бога! — Нѣма какво да му се говори за Бога; това само по себе си ще дойде.

Питамъ: съ какво трѣбва да започне възпитанието на дѣтето? — Съ хлѣба. Хлѣбътъ е първата музика за дѣтето. Като започне да дъвче, да смуче хлѣба, то свири своитѣ първи пѣсни. Ако подложимъ на анализа възпитанието на сегашнитѣ дѣца, то не издържа критика. Ето защо, вие не трѣбва да се смущавате отъ кривитѣ възгледи на хората. Тия възгледи, сами по себе си, ще се изправятъ. Какъ? Прѣдставете си, че сте посадили една ябълчна сѣмка, отъ която израсва едно ябълчно дърво, което нѣкждѣ се е изкривило. Можете ли да изправите това дърво? Самото дърво не можете да изправите, но ще вземете отъ плода му, ще го посадите въ добра почва, и отъ него ще излѣзе нова ябълка, която грижливо ще отгледвате, да не се изкриви. Отъ васъ зависи да ѝ дадете права насока. Ябълката съдържа въ себе си възможности за своето изправяне. Ако и вториятъ пжтъ не се изправи, ще я посѣтите трети пжтъ. Всѣки самъ може да се изправи. Въ душата на човѣка се криятъ възможности за неговото изправяне. Това всѣки трѣбва да знае, да не мисли, че изправянето му ще дойде нѣкждѣ отвънъ, или Господъ трѣбва да се заеме да го изправи. Условиата за изправянето на човѣка сж външни, а силата и възможноститѣ за това изправяне сж въ него самия. Защо? Защото Духътъ Божи работи отвжтрѣ-навънъ. Важно е веднѣжъ Духътъ да заработи въ човѣка. Щомъ Духътъ почне да работи отвжтрѣ, Той застава вече и външнитѣ условия да бждатъ въ хармония съ вж-

трѣшнитѣ. Духътъ е господарь и на външнитѣ, и на вжтрѣшнитѣ условия въ живота.

Първо човѣкъ започва да живѣе външенъ животъ, а послѣ иде вжтрѣшниятъ. Този е пжтътъ на всѣки човѣкъ. Христосъ казва: „Азъ съмъ Пжтътъ, Истината и Животътъ.“ Мнозина се страхуватъ, безпокоятъ се, какъ могатъ да слѣдватъ Христовия пжтъ. — Нѣма нищо страшно въ този пжтъ. Човѣкъ не трѣбва да се безпокои, но не трѣбва да бжде и съвършено спокоенъ. Азъ не искамъ да отнема безпокойствието ви. Защо? Колата не трѣбва да бжде много натоварена, но не трѣбва да бжде и много празна. Всѣки корабъ, всѣки параходъ има извѣстна стойностъ дотогава, докато съдържа въ себе си опрѣдѣленъ баластъ. Ако съдържа повече баластъ, отколкото е нужно, има опасностъ да се прѣтовари и да потъне нѣкждѣ въ океана. Казвамъ: не товарете корабитѣ си повече, отколкото трѣбва! Мѣрката е опрѣдѣлена. Носете, колкото можете! Днесъ съществува лакомия навсѣкждѣ. Като пазите опрѣдѣлената мѣрка, вие ще се доберете до положителната философия на живота.

Казвате: Какво ще стане съ свѣта? — Нѣма какво да разрѣшавате този въпросъ. Той отдавна е разрѣшенъ. Веднѣжъ Богъ е направилъ този корабъ и го е пусналъ въ пространството, Той има вече грижа за него. Този корабъ има свой капитанъ, който го управлява, нѣма защо вие да се грижите за него. Капитанътъ има на разположение много матроси, които му помагатъ. Вие сте пжт-

ници, влѣзли сте въ кораба ; на васъ не остава нищо друго, освѣнъ да се довърите на капитана. — Ама морето било бурно, голѣма буря пристигала. Капитанътъ казва : Не се безпокойте, бурята ще мине слѣдъ 48 часа. Сжщо така се плашатъ и окултнитѣ ученици, като се натѣкватъ на нѣкои мжчнотиин. Нѣма защо да се плашатъ. Мжчнотията ще мине-замине покрай тѣхъ, нѣма да ги засегне. Нѣкои хора бѣгатъ отъ мжчнотиинтѣ, прѣди тѣ да сж дошли до тѣхъ. Една госпожа, наша позната, пжтувала въ кола съ свои близки. Изведнѣжъ тя скочила отъ колата и хукнала да бѣга. Защо ? — Видѣла отдалечъ единъ биволъ. Навѣрно въ миналото си нѣкога е била гонена отъ биволъ, та и днесъ още не може да го забрави. Голѣмъ страхъ има тя отъ биволъ. Казвахъ на тази госпожа : ако ти бѣше останала на колата, опасността отъ бивола щѣше да бжде по-малка, а така, като си скочила на земята, по-голѣма вѣроятность има биволътъ да те гони.

Казвамъ : много отъ съврѣменнитѣ хора приличатъ на тази госпожа. Тѣ седатъ въ колата, разсждаватъ, но щомъ видятъ отдалечъ още нѣкаква опасностъ, скачатъ на земята. — Нѣма защо да скачате отъ колата. Ако Богъ ви е поставилъ въ тѣлото, т. е. въ колата, а вие искате да напуснете тѣлото си, да отидете въ онзи свѣтъ, това не е ли бѣгство ? Вншнитѣ мжчнотиини не сж нищо друго, освѣнъ бивола, отъ който бѣгате. Вие искате да бѣгате вънъ нѣкждѣ, но тамъ е по-страшно. Докато сте на колата, стойте тамъ, не се страхувайте. По

този начинъ по-лесно ще разрешите мъжнотиитѣ въ вашия животъ, отколкото, ако скачате отъ колата. Това сж проповѣдвали пророцитѣ, апостолитѣ, мъченицитѣ, Великитѣ Учители, защото и тѣ сж имали тази опитностъ. Въ това седи великото учение на живота. Като не разбирате този законъ, вие искате Богъ да постъпва по другъ начинъ, както на васъ е добръ. Не, Богъ никога нѣма да се подаде на вашитѣ умове. Всичко може да стане, но по дѣтински умове Богъ не върви. Казвате: Нима нѣма нѣкаква вѣроятностъ Богъ да ни послуша? — Вѣроятно е, но не е възможно. Има нѣща вѣроятни, но невъзможни. Запримѣрь, нѣкой казва: Азъ държахъ такава рѣчь на Витоша, че тя тръгна подиръ мене. — Вѣроятно е, но не е възможно. Или, нѣкой говорилъ нѣщо на рѣката, и тя се отбила отъ коритото си. — Вѣроятно е, но не е възможно. Ще дойде нѣкой при васъ и ще ви убѣждава, че Богъ може да отклони земята отъ нейния пжтъ. — Това е вѣроятно, но не е възможно. Защо? Невъзможно е Богъ, Който е начѣрталь пжтя на земята, да я отбива отъ този ѝ пжтъ, само да ви убѣди въ вашето вѣрване. Смѣшно е, да дойде при васъ нѣкой човѣкъ, който е лишенъ отъ философски умъ и отъ поетически дарби, и да ви доказва, че може да стане философъ, или поетъ. Не, въ този животъ той нито философъ, нито поетъ може да стане. Въ другъ животъ възможно е да постигне това, но засега това е само вѣроятно, но не е възможно. — Ама това е обезсърчително за насъ. — Нѣма за-

що да се обезсърдчавате. Тръбва ли да се обезсърдчавате отъ това, че работитѣ ви не ставатъ, както вие сте мислили? Красотата на живота седи въ това, че нѣщата не ставатъ, както ние ги нареждаме, но ставатъ споредъ волята Божия. Ако искате да бждете поетъ, пишете за себе си. Работете въ това направление, докато единъ день постигнете повече. Не е лесно човѣкъ да стане прочутъ поетъ, да получи Нобелевата премия.

И тъй, не влизайте въ противорѣчие, въ разрѣзъ съ природата! Ако е въпросъ за постижения, дръжте се за възможнитѣ нѣща. Ако е въпросъ да се повдигнете, да работите върху себе си, дръжте въ ума си непостижимитѣ нѣща. Въ вѣчността, въ обширния свѣтъ всичко е възможно и постижимо. Въ физическия свѣтъ, обаче, всички нѣща сж вѣроятни, т. е. възможни и невъзможни. Въ този свѣтъ малко нѣща могатъ да бждатъ възможни, но условия се изискватъ за това. Запримѣръ, всички хора не могатъ да бждатъ царе. За малко хора е опрѣдѣлено това положение. Има статистика, споредъ която е точно опрѣдѣлено, колко души въ свѣта могатъ да бждатъ царе, колко могатъ да бждатъ държавници. Сжщо така е опрѣдѣлено, колко души могатъ да бждатъ музиканти, поети, художници, учени, философи и т. н. Освѣнъ тия, които сж въ дѣйствиe, опрѣдѣлено е още, кои и колко прѣдстоятъ да станатъ видни хора на земята. Това не трѣбва да ви обезсърдчава. За въ бждеще, въ вѣчността всѣки може да стане виденъ човѣкъ.

На всѣки човѣкъ е опрѣдѣлено нѣкога да стане поетъ, и то отъ първокласнитѣ поети, да получи Нобелевата премия. Когато такъвъ поетъ дойде отново на земята, ще го посрещнатъ хиляди души, на които той е посочилъ пжтя чрѣзъ своята поезия и ще кажатъ: Благодаримъ ти за стиховетѣ, които ни дадоха свѣтлина, чрѣзъ която намѣрихме пжтя къмъ Бога и се отпавихме къмъ Него. Тази е най-голѣмата награда на поета. Тя ще му послужи за стимулъ въ живота, да продължава работата си за повдигане на човѣчеството. Така даватъ награди за насърчение на ученици, свършили съ отличие. Тази награда ще имъ служи като стимулъ за прѣминаване отъ едно училище въ друго. Обаче, това сж външни стимули, външни награди. Има и вътрѣшни награди, вътрѣшни стимули, дадени отъ природата на ония, които изпълняватъ нейнитѣ закони. Тя имъ дава добръ устроено, здраво тѣло; дава имъ редъ дарби и способности, които тѣ използватъ, както за своето благо, така и за благото на своитѣ ближни.

И тъй, ако можете да реализирате онОВА, което е опрѣдѣлено въ сегашния ви животъ, това е достатъчно. Цѣльта на живота е да реализира човѣкъ нѣщо безсмъртно на земята, което да остане за вѣчността. Въ този смисълъ, всѣки човѣкъ, всѣки народъ може да остави нѣщо безсмъртно. Кое е забѣлжителното въ еврейския народъ? Кои евреи минаватъ за видни, за знаменити

хора? Това сж библейските пророци, както и нѣкои отъ ученицитѣ кабалисти. Въ сжщностъ тѣ прѣдставятъ еврейския народъ. Вънъ отъ тѣхъ еврейскитѣ народъ нищо не прѣдставя. Който е готовъ да работи по този начинъ, той ще се насърдчи; който не е готовъ, който не разбира законитѣ, той ще се обезсърдчи. Нѣкой човѣкъ е закѣснѣлъ, бърза да отиде на банката да вземе пари. Казватъ му: Късно е вече, утрѣ елате. — Ама азъ искамъ днесъ, не мога да чакамъ, ще ми се развалятъ плановѣтѣ. — Нѣма нищо, ще дойдете утрѣ. Ако не успѣете да дойдете утрѣ, ще дойдете другъ день. Най-послѣ, банката е отворена прѣзъ цѣлата година, все ще можете единъ день да получите паритѣ си.

Казвамъ: вие трѣбва да имате вѣра въ Божественото, което работи въ човѣка. Казано е въ Писанието: „Нито ухо е чуло, нито око е видѣло, нито прѣзъ ума на човѣка е минало онова, което Богъ е приготвилъ за ония, които Го слушатъ, които Го любятъ и вървятъ по Неговитѣ пѣтища.“ Който слуша Бога и Го люби, той постоянно ще расте и усилено ще върви къмъ постигане на своя високъ идеалъ. За този човѣкъ земята е училище, дѣто ще срѣща и красиви, и весели, и комични уроци.

„Богъ царува на Небето, Богъ царува въ живота. Да бжде благословено името Му!“

*

21. Лекция отъ Учителя, държана на 16 февруари, 1927 г. — София.

ПРИРОДНИТЪ ЗВУКОВЕ.

„Богъ царува на небето, Богъ царува въ живота. Да бжде благословено името Му!“

Размишление.

Чете се темата: „Великата задача на живота“.

Можете ли да прѣдскажете, какво е писано въ останалитѣ теми, които не можаха да се прочетатъ тази вечеръ? Казано ли е въ тѣхъ нѣщо по-разумно, по-вѣрно отъ това въ прочетенитѣ до сега теми?

Сега, ще ви задамъ въпроса: Защо ви е знанието? Ще кажете, че знанието е потрѣбно, за да живѣете по-добрѣ. Безъ знание не можете ли да живѣете добрѣ? И математикътъ си служи съ числа, но питамъ: не може ли той да смѣта безъ числа? Много хора не знаятъ числата, не могатъ да ги пишатъ, но пакъ смѣтатъ. Тѣ взиматъ бобови зрънца, нареждатъ ги по едно, по двѣ, по три, по четири, по петъ и смѣтатъ. Значи, човѣкъ може да смѣта и безъ да знае числата; той може да говори, безъ да брой, колко пжти е произнесълъ всѣка буква. Запримѣръ, правила ли сте опитъ, да видите, колко пжти сте произнесли буквата „а“, слѣдъ като сте говорили цѣлъ часъ? Велика наука е, слѣдъ като говорите цѣла година, да знаете, колко пжти сте произнесли буквата „а“ прѣзъ това врѣме. Знае-

те ли, че отъ това, колко пжти сте произнесли буквата „а“, зависи вашето щастие или нещастие? Отъ това пѣкъ, колко пжти въ годината ще произнесете буквата „б“, зависи вашето поумняване или оглупяване. Отъ произнасянето на буквата „в“ пѣкъ зависи вашето благородство. Когато човѣкъ огрубява, той употребява повече такива букви, които съдържатъ въ себе си твърдостъ, сухота, коравина. Слѣдователно, и буквитѣ се дѣлятъ на категории. Тѣй щото, отъ това, колко пжти ще произнесете едни или други букви, зависи благородството, знанието, успѣха и редъ още придобивки въ живота на човѣка. Тия нѣща сж маловажни на гледъ, но въ сжщностъ тѣ сж отъ голѣмо значение.

И тѣй, понеже звуковетѣ указватъ голѣмо влияние върху човѣка, ще ви дамъ слѣдната задача. Сега, въ петѣкъ, ще направите слѣдното упражнение. Като станете сутринъта, отъ изгрѣва на слънцето до залѣза, ще слѣдите внимателно всичко, каквото говорите, или пѣте и ще го записвате въ тетрадка. Какво ще говорите, дали ще се карате или ще водите приятенъ разговоръ, дали ще се молите или само ще произнасяте отдѣлни звукове, всичко ще записвате. Дали сте самъ, или се разговаряте съ нѣкого, всичко, което излѣзе отъ устата ви, ще записвате. Задачата не се заключава въ това, какви думи сте изговорили, но да се види, колко думи и колко букви сж произнесени прѣзъ това врѣме, както и това, кои букви най-много се повтарятъ. Тѣй щото, при изпълнение на упра-

жнението, трѣбва да бждете свободни и искрени спрѣмо себе си. Които не знаятъ да пишатъ, все трѣбва да потърсятъ нѣкакъвъ начинъ да изпълнятъ задачата. Вечерята, прѣди да си легнете, направете смѣтка, колко думи и колко букви сте произнесли за даденото врѣме, и кои букви прѣобладаватъ.

Казвамъ: ученикътъ трѣбва да гледа на всѣка задача съ еднаква сериозностъ, да не ги дѣли на важни и маловажни. Колкото малка да е по външенъ видъ една задача, тя има дълбокъ вътрѣшенъ смисълъ. Опасно е за ученика, когато дойде до положение да омаловажава работитѣ. Съ това той самъ себе си разваля. Ако е права мисълта, че нѣкои работи сж маловажни, какъ ще си обясните стиха отъ Евангелието, дѣто се казва, че космитѣ на главата ви сж прѣброеени? Какво прѣдставя единъ косъмъ, та невидимиятъ свѣтъ да се интересува отъ космитѣ на човѣшката глава и да ги брои? Значи, колкото малкъ да е косъмътъ, невидимиятъ свѣтъ се интересува отъ него, както лѣсничеятъ се интересува отъ всѣко дърво въ гората, което става за работа. Той го отбѣлѣзва, туря му знакъ, има го прѣдъ видъ. Казвате: Като не разбираме тия работи, по-добрѣ да мълчимъ, или поне по-малко да говоримъ. Не, вие криво разбирате тази работа. Ще говорите, но разумно. Само умрѣлитѣ мълчатъ, само умрѣлитѣ не могатъ да говорятъ. Мълчанието още не е никакво разрѣшаване на въпроситѣ. Човѣкъ трѣбва да говори, но разумното, здра-

вото слово. Въ живота на всѣки човѣкъ е математически опрѣдѣлено, колко думи трѣбва да произнесе всѣки день. Ако произнесе повече или по-малко, отколкото трѣбва, ще го глобятъ. Човѣкъ не може и не трѣбва да говори, каквото му дойде на ума. Това се отнася не само за възрастния, но и за малкото дѣте. За всѣка възраст и за всѣки човѣкъ е точно опрѣдѣлено, колко думи на день трѣбва да изговори. Тѣй щото, никой не може да говори, колкото иска и каквото му дойде на ума. Въ живота природа сжществува математика на говоренето.

Нѣкой казва: Азъ съмъ свободенъ да говоря, колкото и каквото искамъ. — Не си свободенъ. Защо? Защото, ако ти говоришъ, каквото искашъ, ако и невидимиятъ свѣтъ говори, каквото иска, главата ти ще се запали отъ чегире страни. Ако ти вървишъ и мълчишъ по пжтя си, никое куче нѣма да те лае. Обаче, ако вземешъ камъкъ и го хвърлишъ върху кучетата, всички ще те лаятъ. Кой дава поводъ на кучетата да лаятъ? Самиятъ човѣкъ. Отъ лаенето на кучетата ще познаете, какъвъ човѣкъ минава покрай тѣхъ. Ако минава добъръ човѣкъ, кучетата ще го полаятъ малко, ще го поздравятъ само и скоро ще млькнатъ. Кучетата познаватъ, какъвъ е човѣкътъ, който минава покрай тѣхъ. Тѣ не хапятъ добритъ хора. Въ това отношение, въ кучетата има такова кавалерство, каквото между хората не се срѣща. Ако добъръ човѣкъ влѣзе въ нѣкой дворъ, кучето ще залае, ще се добли-

жи до него, ще завърти опашката си и ще каже: Ще ме извинишъ, азъ съмъ туренъ на служба да пазя, да съобщавамъ на господаря си, кой влиза, и кой излиза. Днесъ господарътъ ми не е у дома, утрѣ ела! Ще се поразговори кучето и ще млъкне. Обаче, ако лошъ човѣкъ влѣзе въ двора, кучето ще го познае, веднага ще се хвърли върху него и ще го ухапе.

Съврѣменнитѣ хора разискватъ върху въпроса, какво нѣщо е моралъ. — Истинскиятъ моралъ седи въ това, да изговори човѣкъ прѣзъ деня толкова думи, колкото сж опрѣдѣлени за него отъ невидимия свѣтъ. Когато дойде до този моралъ, той ще познае Бога. Великата задача въ живота на човѣка седи въ познаването на Бога. Трудна задача е тя, но красива. Казано е въ Писанието: „Това е Животъ Вѣченъ, да позная Тебе Единнаго, Истиннаго Бога.“ Какво нѣщо е Вѣчния Животъ? — Той прѣдставя свещенъ трепетъ на душата. Какъ се изразява този трепетъ? Ти си бѣденъ човѣкъ, нѣмашъ петъ пари въ джоба си, нѣмашъ земя за обработване, нѣмашъ никакви срѣдства за животъ. Изведнѣжъ получишъ 200,000 лв. наслѣдство. Отъ този моментъ сърцето ти започва да трепти, на всѣка крачка изпитвашъ трепетъ: седишъ въ кѣщи, безпокоишъ се да не те нападне нѣкой, да те обере; пжтувашъ въ гората, страхувашъ се да не се натъкнешъ на нѣкаква засада. Дѣто мръднешъ, все не си спокоенъ. Защо? Боишъ се да не изгубишъ паритѣ си. По сѣщия начинъ, когато човѣкъ

придобие великата Истина въ душата си, той изпитва този свещенъ трепетъ, страхува се да не я изгуби. Може ли човѣкъ да изгуби богатството си, било то физическо, или духовно? Има единъ начинъ, по който човѣкъ никога не може да изгуби своето богатство. Кой е този начинъ? Когато той вложи своето богатство, своя капиталъ въ разумно обръщение. Ако получите 200,000 лв. наслѣдство отъ вашия чичо, така трѣбва да го вложите въ обръщение, че и вие, и вашитѣ ближни да се ползвате еднакво отъ това благо. Тѣй употребено това богатство, подразбира, че сте дали редъ угощения на ближнитѣ си.

Значи, вашиятъ чичо, който живѣе на физическия свѣтъ, ви остава наслѣдство, а сжжеврѣменно, отъ духовния свѣтъ опрѣдѣлятъ, колко сладки думи да кажете на всѣки вашъ ближенъ прѣзъ деня. Физическото даване се изразява по единъ начинъ, а духовното — по другъ начинъ. Мнозина се хвалятъ, че сж посрещнали своя гостъ добрѣ, нагостили сж го, както трѣбва. Питамъ: казахте ли на този гостъ това число сладки думи, които бѣха опрѣдѣлени за него отъ невидимия свѣтъ? Ако сте го нахранили добрѣ, а не сте му казали опрѣдѣленото число сладки думи, все едно, че не сте го посрещнали, както трѣбва. Да нагостишъ човѣка, и едноврѣменно съ това да му кажешъ нѣколко сладки думи, въ това седи новото въ живота. Тѣй както живѣятъ съврѣменнитѣ хора, това е старъ, изтърканъ, отживѣлъ врѣмето си животъ. Това е цигански животъ. Когато трѣгва да

проси, циганката започва и свършва по единъ и сжщъ начинъ. Влиза въ една кжща и започва да изрежда, какво иска: хлѣбъ, лукъ, соль и т. н. Оттамъ излиза, отива въ втора кжща, послѣ въ трета, въ четвърта и т. н. Навсѣкждѣ се повтаря едно и сжщо нѣщо. Въ живота на циганката, която проси, нѣма нищо ново. Тя придобива само единъ занаятъ — просия, но съ този занаятъ не се прогресира.

Казвамъ: който иска да прогресира, той всѣки день трѣбва да внася нѣщо ново въ живота си, отъ което да се учи, да се облагородява. За смекчаване, за облагородяване на характера трѣбва да се изговарятъ специални звуци, специални думи. Всѣки звукъ, всѣка дума дѣйствуватъ по различенъ начинъ върху човѣшкия характеръ. Това всѣки възпитателъ трѣбва да знае, за да може съзнателно да работи върху своитѣ възпитаници. Дървото само расте, но все трѣбва отъ врѣме на врѣме нѣкой да го полива. Човѣкъ иска да бжде добъръ. За да бжде добъръ, все трѣбва да се намѣри нѣкой да полѣе това негово желание. И той трѣбва да работи върху себе си, но и други трѣбва да му помагатъ. Ако човѣкъ не е дошълъ до положение да работи върху себе си вжтрѣшно, духовно, той трѣбва да работи външно, по физически начинъ. За тази цѣль той трѣбва често да произнася извѣстни думи, по опрѣдѣлено число пжти на день, докато тѣ проникнатъ въ съзнанието му и почнатъ да работятъ вжтрѣшно. Запримѣръ, споредъ

наредбитѣ на православната църква, за ония, които искатъ да се подвизаватъ духовно, опрѣдѣлено е, думитѣ „Господи помилуй“ да се произнасятъ 40 пжти на день. Щомъ това произнасяне става бързо, по-скоро да се свърши, то се прѣвръща въ механически процесъ, и вмѣсто да принесе нѣкаква полза, донася съвсѣмъ обратни резултати. Въ невидимия свѣтъ не се позволява никакво бързане. Има опрѣдѣленъ ритъмъ, темпъ на говорене, на ходене, на дѣйствие. Разумниятъ човѣкъ трѣбва да се подчинява на този законъ, на този ритъмъ, опрѣдѣленъ отъ самата природа. Рече ли човѣкъ да бърза, съ цѣлъ да произведе извѣстенъ ефектъ, той ще изгуби Божествената мисль, и работата му ще приеме търговски характеръ. При търговията пъкъ, вие знаете, че този ще ви завлѣче, онзи ще ви завлѣче, докато останете съ празни ржцѣ. Въ края на краищата, какво сте придобили отъ всичко това? Ето защо, при честото повтаряне на извѣстни думи, трѣбва да се пазятъ нѣкои правила: отчетливо да се произнасятъ, спокойно, тихо, съ вдълбочаване. Само по този начинъ ще имате резултатъ. Ако въ характера на нѣкой човѣкъ прѣобладава мжжкия елементъ, грубостта, той трѣбва да произнася меки слогове, меки звукове. Споредъ васъ, кои слогове, кои звукове сж меки? Всички срички, които окончаватъ на края съ „ъ“, сж меки.

Сега, ако започнете да изреждате, кои букви, или кои срички сж меки, ще дойдете до редъ мнѣния, но мнѣнията още не съдър-

жатъ истината въ себе си. Едно трѣбва да знаете: всѣка буква означава извѣстенъ законъ. Запримѣрь, буквата В означава вж-трѣшенъ стремежъ на зърното да цѣвне — законъ на разцѣвтяване. Въ тази буква се съдържатъ редъ сили, които трѣбва да намѣрятъ начинъ да излѣзатъ навънъ. И наистина, когато зърното се разпука, то се прѣвръща въ буквата З — ω. Чрѣзъ разпукване на зърното е станало трансформиране на енергиитѣ, т.е. прѣминаването имъ отъ едно състояние въ друго. Лесно е човѣкъ да напише прѣвръщането на буквитѣ една въ друга, но мжчно е, когато при нѣкое противорѣчие въ живота, той трѣбва да прѣвръща енергиитѣ споредъ разумнитѣ закони на природата. Който разбира смисъла на законитѣ, вложени въ буквитѣ, той ще може да прѣвръща и тѣхнитѣ енергии. Запримѣрь, нѣкой казва: Азъ мразя едикого си. — Какво трѣбва да направишъ? На думата мразя, т.е. на първата сричка „мра,“ трѣбва да се противопостави такава сричка, която да е въ състояние да измѣни ефекта на думата мразя. Коя сричка, или коя дума може да измѣни състоянието, което се прѣдизвиква отъ енергиитѣ на думата мразя? Мнозина ще кажатъ, че думата „любовъ“ може да се противопостави на умразата. Не, само обичята е въ сила да унищожи дѣйствието на умразата. Вие можете много пжти да изговорите думата любовъ, но ако не обичате човѣка, никаква промѣна не може да стане въ неговото състояние. Съ думи само свѣтътъ не се

оправя. Ако искате да измѣните състоянието на човѣка, непрѣменно трѣбва да му дадете нѣщо реално. За тази цѣль човѣкъ трѣбва да знае, какво да даде, и какъ да постѣпва. Не е въпросътъ едно да се изправи, друго да се развали.

Казвамъ: въ свѣта сжществуватъ редъ школи, които едно изправятъ, друго развалятъ. Това сж школитъ на черното братство. Обикновено тѣ си служатъ съ два различни метода, съ двѣ съвършено различни мѣрки за дѣйствие: добрата мѣрка прилагатъ къмъ себе си, а лошата — къмъ окръжаващитъ. Тѣ знаятъ истината за всѣко нѣщо, но я задържатъ за себе си. Школитъ на Бѣлото Братство иматъ точно обратни методи: строгата мѣрка прилагатъ къмъ себе си, а меката, добрата — къмъ своитъ ближни. Това е изразилъ Христосъ въ стиха: „Който иска да ме послѣдва, той трѣбва да се отрече отъ себе си.“ Мойсей казва: „Око за око, зжбъ за зжбъ.“ Христосъ казва: „Ако те ударятъ на едната страна, обърни и другата.“

Това сж редъ философии, но да се спремъ върху практическата страна на тия философии. Всѣка философия е отъ значение дотолкова, доколкото има поне микроскопическо приложение въ живота. Безъ приложение всѣка философия не е нищо друго, освѣнъ логически изводъ за нѣщата, гимнастика на ума. Нѣкой човѣкъ може да познава философиитъ на редъ учени, и самъ той да минава за ученъ, но ако тия философии нѣматъ приложение въ живота, въ края на краищата, и той ще

стане обикновенъ човѣкъ. Този човѣкъ минава за ученъ, но отъ най-малката мъчнотия се плаши.

Питамъ: кой е най-голѣмиятъ страхливецъ въ свѣта? Ледътъ. Той е стегнатъ, свитъ, никой не може да го раздвижи; обаче, изгрѣе ли слънцето, първитѣ лъчи още започватъ да топятъ леда. Казвате, че ледътъ е твърдъ. Твърдостъта на леда качество на водата ли е? Може ли водата да се прѣвърне въ твърдо състояние? Водата не може да се прѣвърне въ ледъ, т. е. въ твърдо състояние, нито въ пара, въ въздухообразно състояние. Противорѣчие е да мислите, че водата може да се прѣвърща въ твърдо и въ въздухообразно състояние. Ако сутринъ сѣнката на тѣлата се увеличава, на обѣдъ се намалява и вечеръ пакъ се увеличава, коя е причината за това? Слънцето е причината за увеличаване и намаляване на сѣнкитѣ. Сѣнката на нѣкое тѣло може да стане много голѣма, но това не показва, че самото тѣло е толкова голѣмо. Слѣдователно, когато водата замръзва, или се прѣвърща въ пара, става увеличаване или намаляване на сѣплението между молекулитѣ ѝ, но самитѣ молекули на водата не се измѣнятъ. Това могатъ да потвърдятъ и естественицитѣ. Ако въ сѣдъ съ вода поставимъ малко брашно, да се образува каша, това не значи, че между частицитѣ на водата е станало особено измѣнение. Тукъ влиза единъ чуждъ елементъ — брашното, което не придава свойствата си на водата. На сжщото основание, когато водата замръ-

зва, казваме, че въ нея влиза чуждъ елементъ, който не е присъщъ на естеството ѝ. Това нѣщо физицитѣ обясняватъ като особено състояние на молекулитѣ на водата. Значи, водата нито замръзва, нито се изпарява. Вода, която замръзва и се изпарява, не е вода. Че става изпаряване и замръзване на водата, това е фактъ, но въ него не се включва самата истина. Това може да сж противорѣчия за васъ, но вие сами трѣбва да ги примирите. Едно ще знаете: водата нито се изпарява, нито замръзва.

И тъй, когато великата наука разглежда въпроситѣ, тѣ седатъ другояче. Докато ученитѣ приематъ, че водата се изпарява и замръзва, това показва, че тѣ не сж дошли още до положителната наука. Вѣренъ е фактътъ, че водата се изпарява и замръзва, но той не е правилно изясненъ. Казвате: Водата замръзва. Да, водата замръзва, но никога не измръзва. Какво нѣщо е изпаряването и замръзването на водата, ще се обясни въ бждеще отъ новата наука. Питамъ: каква е тази сила, която сгжстява и разреждава молекулитѣ на водата? Отдѣ иде тя? Значи, брашно има въ водата, което я прави гжста. Щомъ брашното се махне, водата дохожда въ първото си положение. Че водата замръзва, това е фактъ, но обясненията за замръзването на водата не сж пълни. За онзи, който иска да изучава явленията въ природата, тия обяснения не сж достатѣчни. Запримѣръ, той вижда, какъ постѣпватъ въ индустрията, въ техниката, когато искатъ да получатъ нѣкои метали

въ свободно състояние отъ тѣхнитѣ руди, но сжщността на процеситѣ остава неизяснена. Взиматъ сребърната или златната руда, въ която среброто или златото е прѣснато въ видъ на зрънца или жили, и я нагрѣватъ, за да могатъ всичкитѣ частици на метала да се стопятъ, и по този начинъ да се слѣятъ въ едно цѣло. Отъ гледище на техниката се задава въпроса: кога, именно, има смисълъ да се изразходватъ толкова срѣдства, да се топи рудата, за да се получи метала свободенъ? Отговарятъ: когато приходитѣ отъ метала надминаватъ разходитѣ, има смисълъ да се прѣдприема топене на рудитѣ. Обаче, отъ научно гледище се задава слѣдниятъ въпросъ: защо нѣкои метали, като злато, сребро и други, сж прѣснати въ видъ на малки зрънца изъ рудитѣ, а не сж въ едно цѣло? Има случаи, когато златото е въ видъ на жили, но често се срѣща прѣснато, въ видъ на малки люспи. Който искрено се интересува отъ науката, той ще се домогне до въпроса за произхода на златото и ще си обясни причината за неговото явяване въ видъ на люспи или зрънца.

Слѣдователно, който иска да се занимава съ истинскитѣ процеси въ природата и въ живота, той трѣбва да намѣри една идея като златото. Обаче, за да дойде до такава идея, той трѣбва да разтопи цѣли тонове руди, и оттамъ да освободи онова вещество, подобно на златото, необходимо за създаването на неговата мисль. Отдѣ ще дойде тази идея? Тя ще дойде отъ природата нѣкждѣ. Много идеи

идатъ или се образуватъ при разни процеси въ природата. Запримѣрь, при храненето се създаватъ много идеи. Въ този смисълъ, храненето е важенъ процесъ въ цѣлата природа. Днесъ той се разглежда повече физиологически, но има и своя психическа, и морална страна. Нѣкоя идея дохожда въ ума на човѣка, когато се храни. Какво прѣдставя тази идея? Тя не е нищо друго, освѣнъ руда, въ която има нѣкой цѣненъ металъ. Какво трѣбва да направите съ тази руда? Ще турите рудата въ своята огнена пещъ да се стопи. За да стопишъ рудата и да извадишъ отъ нея метала чистъ, въ свободно състояние, изискватъ се специални окултни методи. Ако не можешъ да направишъ това, металътъ, цѣното въ рудата, ще остане неизползуванъ. И въ такъвъ случай, ако човѣкъ не може да обработи идеята, която е дошла въ неговия умъ, той ще прилича на празна воденица, която дига шумъ, но работа не върши, и казва: Ядохъ, пихъ цѣлъ животъ, но защо бѣше всичко това, не зная. Ето защо, човѣкъ всѣкога трѣбва да бжде буденъ, да може да възприеме и правилно да обработи всѣка дошла до него идея. Великитѣ, свѣтлитѣ идеи не идатъ всѣкога. Има опрѣдѣлени дни и часове прѣзъ годината, когато Божественитѣ идеи слизатъ отъ невидимия свѣтъ и посѣщаватъ хората. Обаче, по причина на това, че тѣхното съзнание не е всѣкога будно, много отъ тѣзи идеи минаватъ-заминаватъ и оставатъ неизползувани. Съврѣменнитѣ хора търсятъ красивитѣ нѣща отвънъ, вслѣдствие на което губятъ

врѣмето си напразно. Не е така. Когато ученикътъ иска да изучава музиката, първо той трѣбва да има силно желание въ себе си да учи; той трѣбва да има идея за вжтрѣшната музика, и слѣдъ това вече ще търси учителъ отвѣнъ, който да го занимава. Само по този начинъ човѣкъ може да реализира своитѣ идеи. Умътъ му трѣбва да бжде винаги занятъ, и то съ свѣтли, велики идеи.

Сега, като свършите дадената вече задача, ще ви дамъ още една. Тя ще се състои въ слѣдното: за единъ день само прослѣдете, какви мисли минаватъ прѣзъ ума ви. Важно е, не какво говорите, но какво мислите. Всичко, каквото помислите този день, ще го запишете. При това, ще бждете искрени въ себе си, нѣма да скривате мислитѣ си. Нѣкой отъ васъ помислилъ нѣщо добро, бърза да го запише. Послѣ помислилъ нѣщо лошо за нѣкой братъ, или за нѣкоя сестра, но като не му харесва тази мисль, въздържа се да я запише. Не, всичко ще записвате. Азъ ще стана този день ясновидецъ и ще видя, какво сте скрили. Другъ пъкъ мислено ще търси погрѣшкитѣ на хората, но като дойде да напише тази своя мисль, въздържа се. Искрени трѣбва да бждете, първо къмъ себе си, а послѣ къмъ другитѣ. Питамъ: вие знаете ли, че това, което наричате погрѣшки на хората, сж истински погрѣшки? Единъ нашъ познатъ казваше: Нашитѣ погрѣшки сж добродѣлитѣ на свѣта. А пъкъ нашитѣ добродѣтели сж погрѣшкитѣ на не-

бето. Какво ще кажете на това? Какъ ще примирите това противорѣчие?

Често вие употребявате думитѣ: добро, правда, разумность. Питамъ: какво отношение има между тия три думи? Доброто е свързано съ материалния свѣтъ. То нѣма нищо общо съ личния животъ на човѣка. Доброто има отношение къмъ хората, къмъ всички живи същества. Когато човѣкъ се затрудни материално, той казва: Нѣма ли нѣкой добъръ човѣкъ въ свѣта, да даде нѣщо, да отвори хамбаря си? Разумността пъкъ има отношение до живота на хората. И затова, когато работитѣ на нѣкой човѣкъ се забъркатъ, той казва: Нѣма ли нѣкой разуменъ човѣкъ, да ни покаже начинъ, какъ да се оправимъ, да разплетемъ обърканитѣ си работи? Правдата пъкъ е свързана съ Божествения свѣтъ. Значи, правдата е свързана съ Божествения свѣтъ; разумността — съ живота на хората, а доброто — съ материалния животъ на нашитѣ ближни. Оттукъ се виждатъ двѣтѣ допирни точки, двата полюса на живота: едната допирна точка е съ Божествения свѣтъ, а другата — съ нашитѣ ближни. Правдата има само една допирна точка до насъ. Тя прѣдставя източникитѣ на вѣчното благо. Въ това отношение, никой не може да се добере до същността на правдата. Това значи: никой не може да разкрие правдата. Много естествено! Кой може да разкрие източникитѣ на единъ изворъ? Източникътъ на кой и да е изворъ може да се уподоби на мѣстото, отдѣто извира разумността

на човѣка. Доброто пъкъ е водата, която изтича отъ извора и се влива въ морето. Слѣдователно, доброто е водата въ рѣката; разумността е изворътъ, отъ който изтича тази вода, а правдата е онова неизвѣстно, скрито мѣсто, отдѣто иде енергията.

И тъй, на първо мѣсто човѣкъ трѣбва да бжде разуменъ. Нѣкой иска да бжде добъръ. Не, човѣкъ първо трѣбва да бжде разуменъ, а послѣ ще му се дадатъ условия да бжде добъръ. Само на разумния човѣкъ Богъ дава блага, да се прояви като касиеръ, да раздава. Дойде ли въпросъ до правдата, човѣкъ не може да бжде праведенъ. Само Богъ е праведенъ. Какво подразбира стиха: „Праведниятъ чрѣзъ вѣрата ще бжде живъ.“ Това означава, че правдата може да се прѣнесе въ живота само чрѣзъ вѣрата. Чрѣзъ коя вѣра? Чрѣзъ разумната вѣра.

Като говоря за правда, за разумность, за добро, азъ не искамъ да се самокритикуватъ. Самокритиката не води къмъ добро. Тя е методъ за физическия свѣтъ. Човѣкъ трѣбва да уповава на своята разумность, да гледа да не я изгуби. Разумността е качество на човѣшкия умъ, дадено отъ Бога, и затова той трѣбва да започне живота си съ нея. Не започне ли съ разумността, той нищо не може да постигне. Който започва съ разумността, той може да постигне всички останали добродѣтели. Всѣка постѣпка на човѣка трѣбва да бжде разумно направена.

Въ една отъ бесѣдитѣ си казахъ, че човѣкъ трѣбва да се стреми да получи отъ

Бога писмо съ обратна разписка, да знае, че, наистина, е получилъ. Само онзи човѣкъ може да получи такова писмо, който, откакъ се е родилъ, докато замине за онзи свѣтъ, не е казалъ никому лоша дума; прѣзъ сърцето му не е минало нито едно лошо чувство и прѣзъ ума му не е минала нито една лоша мисль. Сърцето на този човѣкъ е подобно на изворъ, който постоянно блика и дава. Кажe ли човѣкъ, че животътъ му нѣма смисль, че иска да се самоубие, той нито е изпратилъ писмо до Господа, нито е получилъ писмо отъ Него. И да пише на Господа, писмото му нѣма да отиде до своето мѣстоназначение. Още на първата станция ще прѣгледатъ това писмо и ще го върнатъ назадъ. На мнозина се вижда чудно, какъ е възможно, човѣкъ да живѣе цѣль животъ и нито прѣзъ сърцето му, нито прѣзъ ума му да е минало нѣщо нечисто. Който може да прѣкара единъ такъвъ животъ, той ще бжде посѣтенъ отъ ангелъ Господенъ. Въ историята на човѣчеството досега има само единъ такъвъ примѣръ, човѣкъ да бжде посѣтенъ отъ ангелъ. Това е станало съ Мария, майката Христова, която живѣ чистъ, издържанъ животъ, за което ангелъ Господенъ дойде при нея съ поздравление. За да постигне своята цѣль, човѣкъ трѣбва да води абсолютно чистъ животъ, проникнатъ отъ велика идея, отъ музика, изкуство, поезия.

Сега, да се върнемъ къмъ задачата. Ние се отвлѣкохме отъ нея, както се увлѣкъль единъ бѣденъ американецъ въ мечтитѣ си.

Както копалъ лозето на единъ богатъ човѣкъ, той се подпрѣлъ на мотиката си и започналъ да си мисли: Ако бихъ ималъ богатъ чичо, да ми даде единъ милионъ долари, азъ знаа, какво щѣхъ да направя. Щѣхъ да си купя кжща, ниви, лозя; щѣхъ да имамъ много слуги, които да ми работятъ, да оратъ и да копаятъ, азъ щѣхъ само да ги наглеждамъ. Казвамъ: и бѣдниятъ мислилъ така, и вие можете да мислите така, но какво ще правите, когато богатиятъ чичо го нѣма? Бѣдниятъ отново взелъ мотиката си и започналъ да копае. Мнозина казватъ: Учителътъ ще ни даде нѣщо. Не, азъ не давамъ лесно. Всичко давамъ, но пари не давамъ. Вие ще орете нивата, ще копаете лозето, и като мина покрай васъ, ще ви питамъ: какво правите, какъ е кръстътъ ви, какъ сж ржцѣтъ ви? — Тежъкъ е животътъ ни. — Не, този е най-красивиятъ, най-приятниятъ животъ, който прѣкарвате сега на земята. Споредъ мене, тежъкъ е животътъ по баловетъ, по локали-тѣ, по бирариитѣ, по кръчмитѣ, а на лозето, при чистъ въздухъ, при изобилно свѣтлина, приятно се живѣе. Кой е най-хубавиятъ концертъ, най-красивиятъ изгледъ? Това е изгрѣвътъ на слънцето. По-велика хармония отъ изгрѣва на слънцето не сществува. Като видя чистия изгрѣвъ на слънцето, който обѣщава хубавъ, слънчевъ день, азъ се радвамъ. Не по-малко се радвамъ и на бурната, тъмна нощъ, на свѣткавицитѣ, на гърмотевицитѣ. Въ всичко това азъ слушамъ великия концертъ на природата. Всѣка дъждовна капка,

която пада върху мене, напомня такава музика, каквато и най-великият музикант не може да изпълни. Вѣтърътъ пъкъ, съ своето бучене, е другъ родъ музика — Вагнеровска. Който иска да слуша великъ концертъ, нека отиде нѣкоя бурна нощъ срѣдъ природата и застане близо до нѣкоя канара: тамъ ще слуша той ехото на всички гърмотевици, ще гледа, какъ молниитѣ разкъсватъ небето, ще чува падането на дъждовнитѣ капки, придружено отъ бученето на вѣтъра. Въ всичко това той ще схване великата хармония на природата. Падането на дъждовнитѣ капки е говоръ. Обаче, това ще разбере онзи, който има ухо да чува и око да вижда. На сутринята ще се върне радостенъ, въ добро разположение на духа, и ще каже: Тази нощъ присѣтствувахъ на единъ великъ концертъ въ природата! Който не разбира тази красота, той ще каже: Да ме пази Господъ втори пътъ да прѣживѣя подобно нѣщо! Какъвто дъждъ ме валѣ, какъвто вѣтъръ ме духа! Пъкъ онѣзи свѣткавици, онѣзи гърмотевици — ужасъ! Дано втори пътъ не прѣживѣя подобно нѣщо! Когато Мойсей се качи на Синайската гора, тамъ сѣщо така имаше дъждъ, вѣтъръ, бури, свѣткавици.

Казвамъ: хубавитѣ дни въ живота сж за вашитѣ ближни, а бурнитѣ нощи, когато има вѣтъръ, дъждъ, гърмотевици, сж за васъ. Казвате: Скрѣбна ми е душата! Щомъ скрѣбите прѣзъ тия дни и нощи, това показва, че вие не разбирате още този великъ концертъ. Нѣма по-хубави часове въ живота на човѣка

отъ тия, които той е прѣкаралъ въ тъмнитѣ, бурни нощи. Така трѣбва да гледате на живота. Казвате: какъ да разбираме това, въ букваленъ, или въ прѣносенъ смисълъ? За мене това е вѣрно и въ положителенъ, и въ символистиченъ смисълъ. Докато човѣкъ не чуе този великъ симфониченъ концертъ въ природата, той не може още да говори за музиката. Ще каже нѣкой, че е ходилъ на Мусала, че го е валѣлъ силенъ дъждъ, придруженъ съ свѣткавици и гърмотевици, съ буря. И това още не може да ни убѣди, че той е слушалъ и разбралъ този концертъ. Да слушашъ и да разбирашъ тази велика симфония, това подразбира, да си свършено самъ срѣдъ природата, кацналъ на нѣкоя канара, като птичка, и оттамъ да броишъ всѣка дъждовна капка и да я наричашъ съ нейното име, както музикантътъ нарича всѣка нота; да схващашъ пѣсенъта, която вѣтърътъ изпълнява и да пѣешъ слѣдъ него; да слѣдишъ гърмотевицата спокойно и да чувашъ въ нея повишавания и понижавания, каквито срѣщаме въ музиката. И най-послѣ, докато се изпълнява тази симфония, да можешъ да опрѣдѣлишъ нейния темпъ, дѣ върви пиано, дѣ алегро, дѣ адажио и т. н. Това значи разбиране! Какво правятъ свършеннитѣ хора? Като се даватъ хубавитѣ, великитѣ концерти, тѣ бързатъ да се скриятъ въ кжши и отъ врѣме на врѣме поглеждатъ прѣзъ прозорцитѣ и казватъ: Дъждътъ прѣстана ли? Бурята утихна ли? Щомъ дойдатъ топлиѣ слънчеви дни, тѣ се радватъ и каз-

ватъ: Слава Богу, стопли се малко, можемъ да поизлѣземъ навънъ! Значи, тѣ сж се научили да се радватъ на благо то на своитѣ близни, а на своето благо още не могатъ да се радватъ.

На онѣзи отъ васъ, които сж смѣли и рѣшителни, ще дамъ слѣдната задача: прѣзъ бурна, тъмна нощъ ще ги изпратя на нѣкой планински връхъ, тамъ да прѣкаратъ цѣлата нощъ. Сутринтъ, като се върнатъ, ще ги питамъ: разговаряхте ли се съ дъждовнитѣ капки, съ вѣтъра, съ свѣткавицитѣ и гърмотевитѣ? Чухте ли и разбрахте ли великия симфониченъ концертъ, който природата ви даде? Така сж правили всички ученици на окултнитѣ школи. Днесъ виждаме, какви голѣми усилия правятъ англичанитѣ, да се качатъ на Хималаитѣ. Може нѣкога да се качатъ, но не се прѣвзематъ лесно високитѣ върхове.

Сега, онѣзи отъ васъ, които искатъ да направятъ упражнението съ написване на изговоренитѣ думи и букви, трѣбва да се опрѣдѣлятъ въ себе си, да има връзка помежду имъ. Които не искатъ да правятъ това упражнение, могатъ да бждатъ свободни. Слѣдната срѣда ще видимъ, какви сж резултатитѣ отъ упражнението. Отъ това, колко пжти сте употребили дадени звукове, ще извадимъ малки правила за самовѣзпитанието на човѣка. Нѣкой ще каже: Нѣмамъ друга работа, ами да записвамъ, какво говоря. Не искамъ да губя деня въ подобни упражнения! Какво трѣбва да каже тогава домакинята, която е заставена цѣлъ

денъ да гледа кжщата? Какво трѣбва да каже онази жена, която цѣлъ день преде, тъче, или шие? Трѣбва ли да счита, че тази работа е еднообразна и губене на врѣме? Не, разумниятъ човѣкъ намира смисълъ въ всѣка работа, въ всѣко упражненіе. — Какво щѣхте да кажете, ако нѣкой би ви заставилъ да правите това упражненіе цѣла година? Щомъ е само за единъ день, лесно е; за единъ день съзнанието на човѣка може да бжде будно, но мжно е тази будность да се поддържа цѣла година. Не, когато се касае за благородното, за възвишеното, човѣкъ трѣбва да бжде готовъ да жертвува. Той трѣбва да има готовность, смѣлость поне колкото свѣтскитѣ хора. Срѣщате нѣкоя свѣтска дама, съ отрѣзани коси, модерно причесани, съ модна рокля, голи ржцѣ, съ цигара въ уста, говори, смѣе се, не се стѣснява отъ нищо. Свободна е тази жена. Защо? Служи на нѣщо. Казвате: Мода е това. Не е важно, може и на модата да служи, но смѣла е тя, отъ никого не се смуцава.

И тъй, азъ искамъ да бждете свободни духомъ, да бждете искрени спрѣмо себе си. Тѣзи сж първитѣ необходими условия за човѣка, когато той започва нѣкаква работа. Като свърши работата си, той ще каже: Сега съмъ доволенъ, че свършихъ работата си, както трѣбва. Дали ще четете, или ще пишете нѣщо, спрете се за малко, помислете върху това, което работите, извадете нѣкои принципални положения, вижте, какъ можете да ги приложите въ живота си и, въ края на

краищата, ще изпитате едно доволство отъ себе си. Цѣльта на всѣка работа, която човѣкъ върши, е да го доведе до едно малко, вжтрѣшно доволство

Изпѣйте упражнението „Сила жива, изворна течуща.“

„Богъ царува на небето, Богъ царува въ живота. Да бжде благословено името Му!“

*

22. Лекция отъ Учителя, държана на 23 февруари, 1927 г. — София.

*

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е.

	стр. .
1. Неразрѣшеното	3
2. Обективенъ и субективенъ умъ . .	26
3. Проява на музиката въ съзнанието .	36
4. Право разбиране	57
5. Прѣдназначение	85
6. Коего оправя	106
7. Стари и нови възгледи.	140
8. Свещениятъ олтаръ	161
9. Великата задача на човѣка	196
10. Природнитѣ звукове.	227